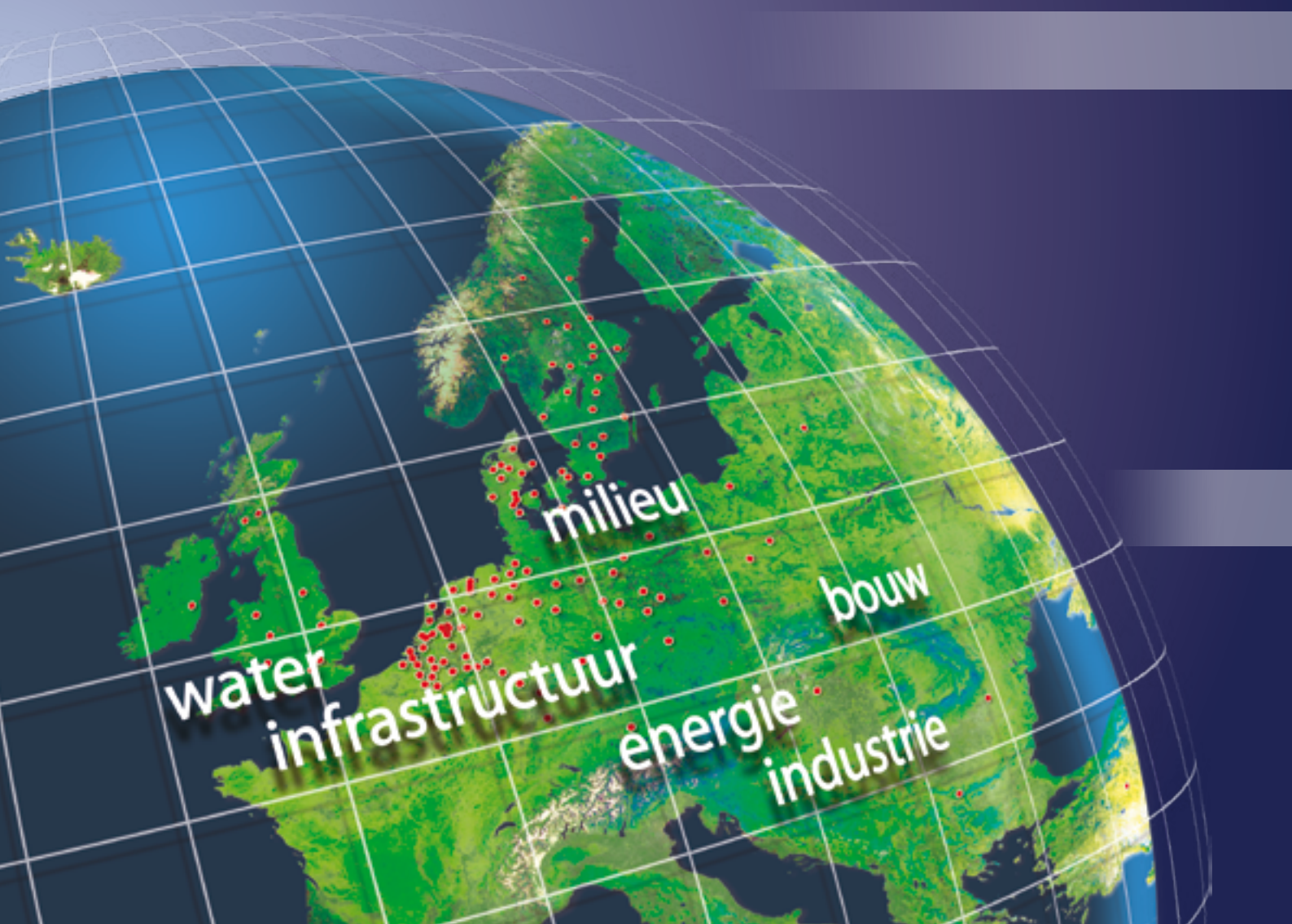

Jaarverslag 2007

Sustainable design & engineering

Identiteit

Grontmij, opgericht in 1915, is een multidisciplinair advies- en ingenieursbureau met 8.000 professionals.

MISSIE

Grontmij wil de beste lokale dienstverlener zijn voor ontwerp, advisering, management, engineering en contracting van projecten in milieu, water, energie, bouw, industrie en infrastructuur. Zo creëren onze medewerkers waarde voor onze klanten en aandeelhouders en dragen zij bij aan een duurzame woon-, werk- en leefomgeving.

VISIE

Ons motto is 'planning, connecting, respecting the future'. Wij ontwerpen en realiseren plannen voor de toekomst door mensen en partijen in regio's bij elkaar te brengen en met elkaar te verbinden. Wij doen dat met respect voor de omgeving, voor onze klanten en voor elkaar.

LOGO

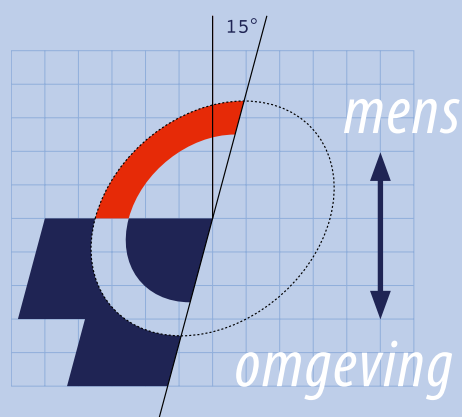
Onze filosofie te streven naar een duurzame relatie tussen de mens en zijn omgeving wordt gesymboliseerd door de interactie tussen de twee hoofdvormen van het Grontmij-logo: de halve cirkel en het vlak.

- de rode boog staat voor de mens: menselijke behoeften, creativiteit, passie en sociale waarden;
- het transparante deel staat voor integratie: onze vaardigheden, technieken, methodes en systemen om een duurzame relatie te bereiken tussen mens en milieu;
- het blauwe vlak staat voor de aarde en het milieu, onze leefomgeving, waar we met respect mee om moeten gaan.

Het geheel helt 15° naar rechts en verbeeldt de dynamiek van onze onderneming en de ambities van onze medewerkers die zich laten vertalen in uitdagende doelstellingen.

planning connecting
respecting
the future

Jaarverslag 2007

Sustainable design & engineering

Inhoud

Kerncijfers	3
Overzicht 2007	4
Voorwoord	8
Informatie voor de aandeelhouders	10
Raad van Commissarissen	13
Bericht van de Raad van Commissarissen	16
Jaarrekening en dividend	16
Vergaderingen	16
Commissies	17
Beloningsbeleid	17
Samenstelling	22
Verslag van de Raad van Bestuur	23
Missie, doelstellingen en strategie	23
Markt	30
Risicomanagement	30
Financiële gang van zaken	47
Organisatie en personeel	54
Corporate Governance	57
Duurzaam en maatschappelijk betrokken ondernemen	61
Raad van Bestuur	66
Jaarrekening	69
Verslag Stichting Preferente Aandelen Grontmij	129
Verslag van Stichting Administratiekantoor van Aandelen Grontmij N.V.	130
Landenmanagement	132
Ons werk	134
Kantoren	137

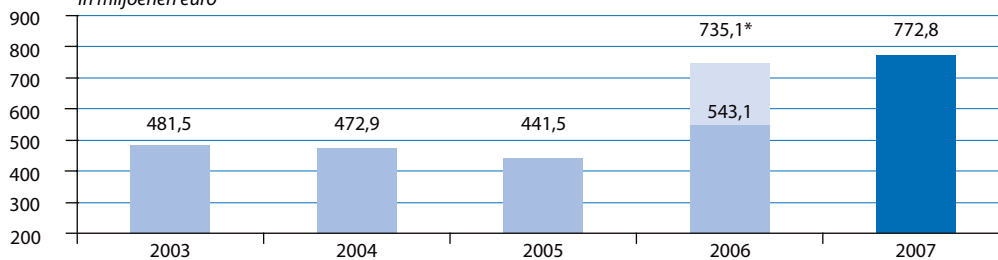
	2007 IFRS	2006 Pro forma	2006* IFRS	2005 IFRS	2004 IFRS	2003 NL GAAP
Winstgevendheid						
Som der bedrijfsopbrengsten (x 1.000)	€ 772.846	€ 735.112	€ 543.122	€ 441.481	€ 472.884	€ 481.475
Projectkosten van derden (x 1.000)	€ 174.701	€ 198.023	€ 158.612	€ 147.977	€ 184.343	€ 194.181
Netto bedrijfsopbrengsten (x 1.000)	€ 598.145	€ 537.089	€ 384.510	€ 293.504	€ 288.541	€ 287.294
Resultaat voor rente en belastingen (x 1.000) (EBIT)	€ 47.992	€ 40.176	€ 30.362	€ 20.036	€ 18.415	€ 6.548
Amortisatie van immateriële activa (x 1.000)	€ 6.087	€ 2.633	€ 2.633	€ -	€ -	€ -
Resultaat voor rente, belastingen en amortisatie (x 1.000) (EBITA)	€ 54.079	€ 42.809	€ 32.995	€ 20.036	€ 18.415	€ 6.548
EBIT (als % van de som der bedrijfsopbrengsten)	6,2	5,5	5,6	4,5	3,9	1,4
EBIT (als % van de som der netto bedrijfsopbrengsten)	8,0	7,5	7,9	6,8	6,4	2,3
EBITA (als % van de som der bedrijfsopbrengsten)	7,0	5,8	6,1	4,5	3,9	1,4
EBITA (als % van de som der netto bedrijfsopbrengsten)	9,0	8,0	8,6	6,8	6,4	2,3
Resultaat na belastingen (x 1.000)	€ 32.720	€ 28.337	€ 22.053	€ 13.229	€ 11.388	€ 4.914
Toename resultaat na belastingen t.o.v. voorgaand jaar (%)	48,4	28,5	66,7	16,2	131,7	-64,5
Toename resultaat na belastingen t.o.v. pro forma resultaat (%)	15,5	-	-	-	-	-
Resultaat na belastingen / som der bedrijfsopbrengsten (%)	4,2	3,9	4,1	3,0	2,4	1,0
Resultaat na belastingen / som der netto bedrijfsopbrengsten (%)	5,5	5,3	5,7	4,5	3,9	1,7
Resultaat na belastingen / gemiddeld aantal werknemers	€ 4.916	€ 4.564	€ 4.929	€ 3.605	€ 3.154	€ 1.225
Resultaat na belastingen / gemiddeld eigen vermogen (%) (ROE)	22,1	23,4	18,7	14,1	11,2	4,4
Balans einde jaar						
Totaal eigen vermogen (x 1.000)	€ 157.203		€ 138.708	€ 97.042	€ 91.247	€ 112.388
Balanstotaal (x 1.000)	€ 529.236		€ 533.810	€ 351.399	€ 327.672	€ 280.187
Immateriële activa en goodwill (x 1.000)	€ 168.776		€ 170.723	€ 8.834	€ 8.361	€ 7.699
Saldo activa en verplichtingen aangehouden voor verkoop (x 1.000)	€ -		€ 38.975	€ 80.079	€ 93.893	€ -
Leningen en overige kredieten (x 1.000)	€ 102.211		€ 117.707	€ 32.674	€ 18.544	€ 28.488
Totaal eigen vermogen / balanstotaal: solvabiliteit (%)	29,7		26,0	27,6	27,8	40,1
Aandelen (splitsing 1:4 per 1 juni 2007)						
Uitstaande aantal, ultimo	17.764.920		4.441.230	4.041.230	4.041.230	4.041.230
Hoogste koers	€ 41		€ 91	€ 62	€ 40	€ 22
Laagste koers	€ 22		€ 60	€ 41	€ 23	€ 14
Slotkoers	€ 24		€ 88	€ 60	€ 40	€ 22
Resultaat na belastingen per aandeel (2003-2006 herrekend)	€ 1,84		€ 1,31	€ 0,81	€ 0,69	€ 0,31
Dividend per aandeel (2003-2006 herrekend)	€ 1,10		€ 0,75	€ 0,53	€ 0,44	€ 0,30
Dividend / resultaat na belastingen per aandeel (%)	60		57	65	64	40
Werknemers						
Gemiddeld eigen personeel (in fte)	6.256		4.140	3.391	3.381	3.730
Gemiddeld ingeleend personeel (in fte)	400		334	279	230	280
Gemiddeld totaal personeel (in fte)	6.656		4.474	3.670	3.611	4.010
Totaal aantal werknemers ultimo (in fte)	6.780		6.337	3.514	3.502	3.855

* Inclusief vier maanden Carl Bro

Overzicht 2007

Bedrijfsopbrengsten

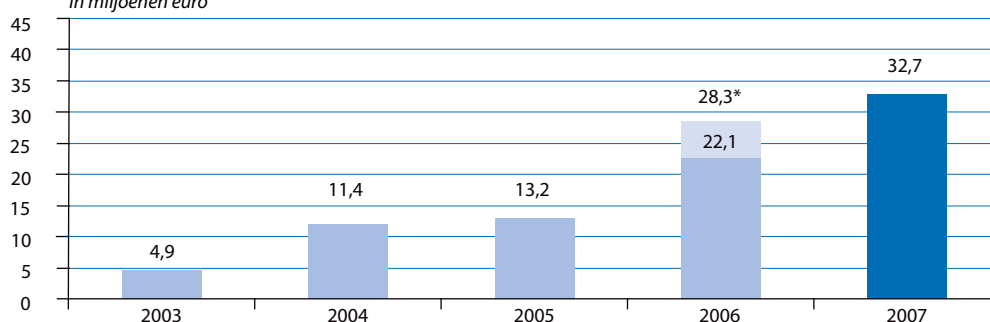
In miljoenen euro

*2006 pro forma (inclusief 12 maanden Carl Bro)

Resultaat na belastingen

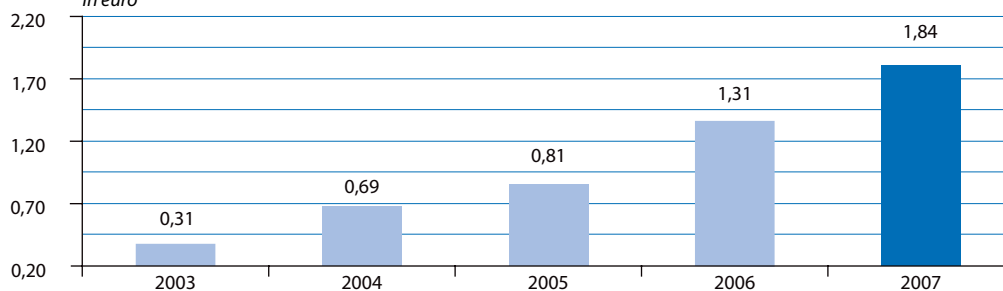
In miljoenen euro

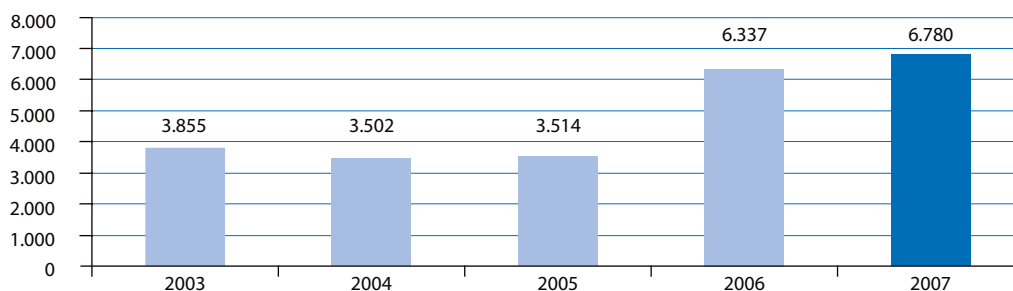
*2006 pro forma (inclusief 12 maanden Carl Bro)

Resultaat per aandeel

In euro

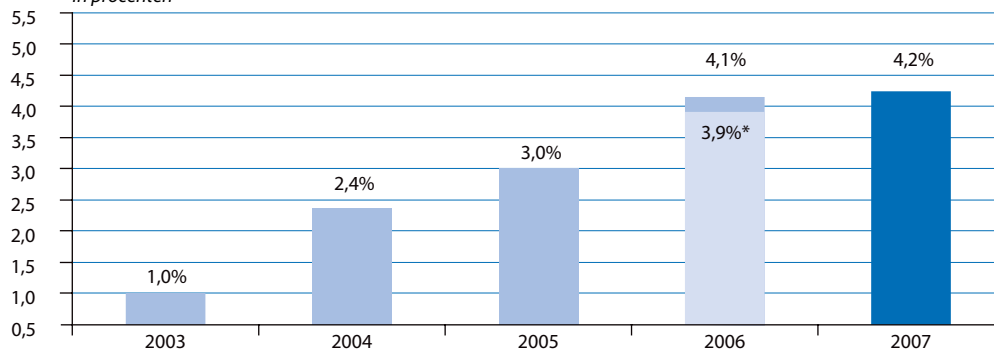

Aantal medewerkers ultimo (fte)

Netto marge

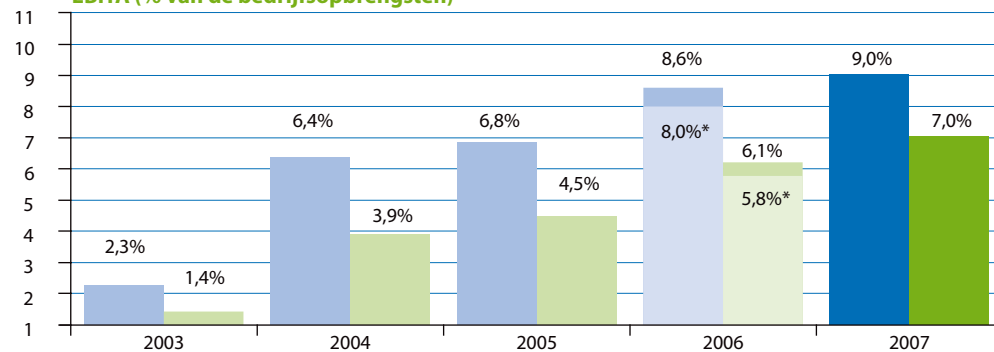
In procenten

*2006 pro forma (inclusief 12 maanden Carl Bro)

EBITA (% van de netto bedrijfsopbrengsten)

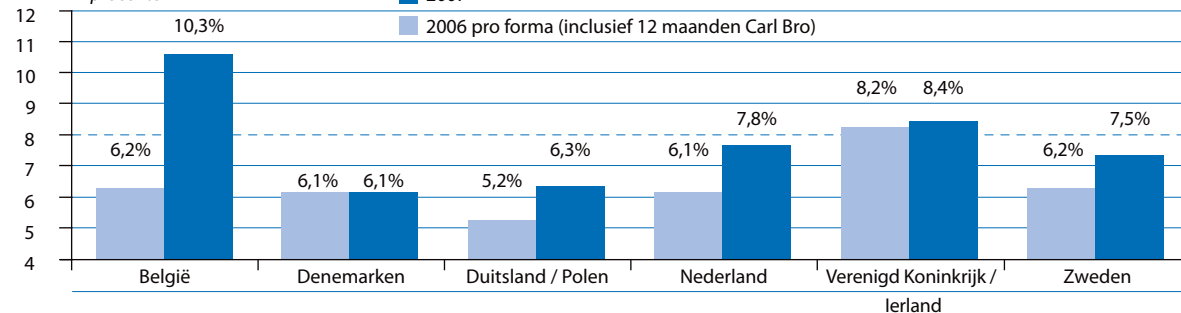
EBITA (% van de bedrijfsopbrengsten)

*2006 pro forma (inclusief 12 maanden Carl Bro)

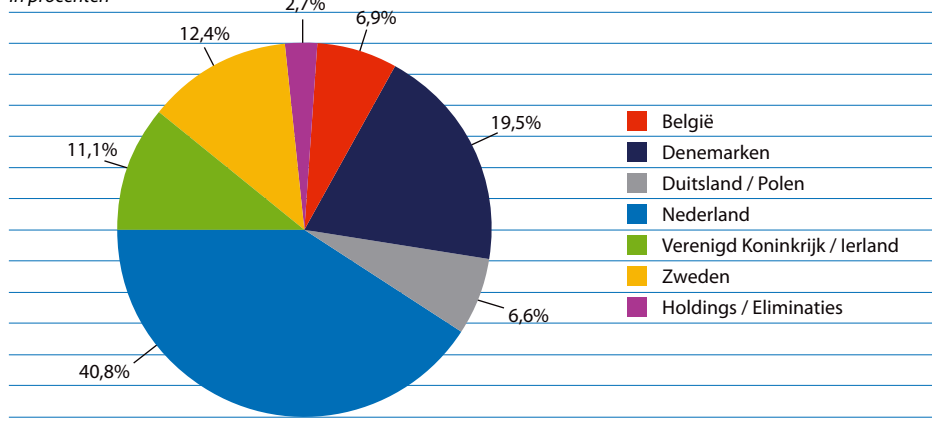
EBIT per land (amortisatie gealloceerd in de holding)

In procenten

Bedrijfsopbrengsten per land

In procenten

Milieu:

voortdurend

de uitdaging aangaan

*Ecologisch stadspark Stockholm, Zweden
(Bekroond met de 'Siena-prijs' voor landschapsarchitectuur)*

Regionale & landelijke ontwikkeling Milieumanagement Bodem
Afval Natuur & ecologie Buitensport & recreatie

De integratie van Carl Bro en BGS is in 2007 succesvol verlopen wat blijkt uit de toegenomen omzet en winst. Nagenoeg onze gehele omzet en resultaten worden gerealiseerd in Europa. Alle landen hebben beter gepresteerd vergeleken met het gehele jaar 2006.

De voor Grontmij relevante regio's en marktsectoren in Europa ontwikkelden zich positief. De gevolgde strategie en de portfolio in Europa wierpen hun vruchten af. Met name in het Verenigd Koninkrijk en Polen namen onze activiteiten in de watersector sterk toe. Ook de activiteiten op het gebied van infrastructuur in België, Denemarken, Nederland en Zweden groeiden. Steeds beter zijn we in staat om met kennis van primaire en secundaire processen van onze klanten, het management en het beheer van een gebied of gebouw voor onze klanten te verzorgen.

Binnen onze portfolio is de focus mede gericht op samenwerking tussen de landen met als doel het verkrijgen van nieuwe projecten en additionele groei. In 2007 werkten we voor het eerst een volledig jaar samen met bijna 3.000 nieuwe medewerkers.

De acquisities Carl Bro (Denemarken, Verenigd Koninkrijk/Ierland, Zweden) en BGS (Duitsland) zijn succesvol geïntegreerd binnen Grontmij. Als onderdeel van het integratieprogramma is intensief met management en professionals van verschillende bedrijfsonderdelen gesproken over het belang van de grotere en meer internationale Grontmij in relatie tot de vraagstukken die in de Europese samenleving leven. Verstedelijking, mobiliteit, energie, watervoorziening, kwaliteit en veiligheid van bodem, lucht en water vragen meer dan voorheen om passende, duurzame oplossingen.

De belangrijkste doelstellingen die in 2007 zijn bereikt:

- operationele marge (EBITA) over de bedrijfsopbrengsten (inclusief projectkosten derden) van 7% (t.o.v. 6% in 2006);
- stijging van de winst per aandeel >15% t.o.v. 2006 (pro forma);
- interest coverage ratio >5;
- € 25 miljoen aflossing van de financiering van de Carl Bro acquisitie.

Het desinvesteren van het laatste deel van onze projectontwikkeling- en afvalverwerking-activiteiten is door vertraging (vanwege externe omstandigheden) niet geheel afgerond in 2007. In de afgelopen jaren is voor € 106 miljoen aan niet-kernactiviteiten verkocht.

Mede gezien de resterende boekwaarde van circa € 24 miljoen heeft de Raad van Bestuur besloten om de laatste activiteiten zelf af te ronden dan wel meer tijd te gebruiken om de waarde alsnog te realiseren. In overeenstemming met de IFRS-richtlijnen zal vanaf 2008 de financiële communicatie gericht zijn op de performance van de kernactiviteiten: de advies- en ingenieursdiensten. Dit gebeurt onder meer door een kwantitatieve en kwalitatieve segmentatie naar geografie en naar marktsector.

De Raad van Bestuur wil graag zijn dank betuigen aan klanten en medewerkers. De relatie tussen beide heeft er voor gezorgd dat Grontmij beter en sterker is geworden.

Onze kracht is de combinatie van denkkraft (technische en milieukennis) en daadkracht (organisatorische vaardigheden/projectmanagement) in de hele levenscyclus van een gebied of een gebouw. Ons dichte kantorennetwerk in Europa zorgt er voor dat wij een substantiële bijdrage kunnen leveren aan een duurzame woon-, werk- en leefomgeving. Niet alleen in grote projecten maar vooral in tal van kleinere regionale projecten. Duurzaam en maatschappelijk betrokken ondernemen ligt besloten in het dagelijks werk van onze planners, ontwerpers en ingenieurs. Onze horizon richt zich daarbij op de lange termijn, dat is inherent aan de aard van ons werk: *Planning, Connecting, Respecting the Future!*

De vooruitzichten voor 2008

De huidige onzekerheid op de financiële markten heeft geen invloed gehad op de vraag naar onze diensten: Grontmij's orderboek voor 2008 is goed gevuld. De wereldwijde aandacht voor klimaat leidt tot een toenemende vraag naar duurzame oplossingen. Dit is Grontmij op het lijf geschreven. Additionele investeringen in energiemarkten zullen leiden tot tal van aanpassingsopdrachten in de bouw en industrie. Op het vlak van (afval)water management verwachten wij dat de marktsituatie in de het Verenigd Koninkrijk en Centraal- en Oost-Europa gunstig blijft. Verwacht wordt dat de markt op het gebied van infrastructuur in de Benelux en Scandinavië een gunstig beeld geeft. De goede positionering van Grontmij in Europa biedt uitzicht op verdere omzetgroei, zowel autonoom als door acquisities.

Samenvattend verwachten wij, behoudens onvoorziene omstandigheden, voor 2008 een verdere toename van de omzet en de winstgevendheid van onze activiteiten.

Sylvo Thijsen

Voorzitter Raad van Bestuur

STRUCTUUR VAN DE VENNOOTSCHAP, KAPITAALSTRUCTUUR, STATUTENWIJZIGING

Grontmij heeft haar corporate governance structuur in 2007 aangepast aan het internationale karakter van de Groep. Grontmij N.V. is als internationaal operende holding vrijgesteld van het structuurregime, aangezien de meerderheid van de werknemers van de Groep buiten Nederland werkzaam is. Met het vervallen van het structuurregime hebben de aandeelhouders een meer directe invloed op de samenstelling van de Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen gekregen. Het structuurregime is in verzwakte vorm ingevoerd bij Grontmij Nederland Holding B.V., een 100% dochtermaatschappij van Grontmij N.V. De heren Snoep, Teelen en Terpstra - voormalig commissarissen van Grontmij N.V. - zijn toegetreden tot de Raad van Commissarissen van Grontmij Nederland Holding B.V.

Het maatschappelijk kapitaal van € 15 miljoen is na de splitsing van de aandelen in de verhouding 1:4 sedert 1 juni 2007 verdeeld in 30 miljoen gewone aandelen met een nominale waarde van € 0,25 en 30 miljoen preferente aandelen met een nominale waarde van € 0,25. Per 31 december 2007 waren er 17.764.920 gewone aandelen geplaatst. Er waren per diezelfde datum geen preferente aandelen geplaatst. Naast de wettelijke beperkingen, gelden geen beperkingen voor de overdracht van aandelen of certificaten van aandelen. Er zijn geen speciale zeggenschapsrechten verbonden aan gewone of preferente aandelen.

CERTIFICERING EN BEURSNOTERING

Stichting Administratiekantoor van Aandelen Grontmij N.V. houdt circa 98% van de gewone aandelen Grontmij waarvan certificaten van aandelen Grontmij zijn uitgegeven. Het verslag 2007 van de Stichting is opgenomen op pagina 130. De certificaten van gewone aandelen Grontmij staan genoteerd aan de beurs van Euronext Amsterdam. Houders van certificaten van gewone aandelen kunnen hun certificaten onbeperkt inwisselen voor gewone aandelen. Grontmij maakte in 2007 onderdeel uit van het door Euronext geïntroduceerde NextPrime segment. Euronext heeft het NextPrime segment met ingang van 1 januari 2008 beëindigd. Het aandeel Grontmij maakte in 2007 tevens deel uit van de in 2005 geïntroduceerde Amsterdam Small Cap Index (AScX).

RESULTAAT EN DIVIDEND PER AANDEEL

Na de splitsing van het aandeel op 1 juni 2007 in de verhouding van 1:4 heeft Grontmij ultimo 2007 17.764.920 geplaatste aandelen uitstaan. De winst per aandeel is in 2007 gestegen met 40% naar € 1,84 (2006: € 1,31 na splitsing). Grontmij streeft naar een jaarlijkse stijging van de winst per aandeel en wil aandeelhouders hiervan laten profiteren. Voor de bepaling van het dividendvoorstel over 2007 zijn de solvabiliteit, liquiditeit en verwachte kasstromen in aanmerking genomen. Voorgesteld wordt om het dividend per aandeel te verhogen naar € 1,10 (2006: € 0,75 na splitsing). Dit betekent dat circa 60% van de winst als dividend ter beschikking wordt gesteld. Het dividend zal uitsluitend in contanten worden uitgekeerd.

INVESTOR RELATIONS

In 2007 is ruim aandacht besteed aan de communicatie met particuliere beleggers, portfolio-managers, grootaandeelhouders en analisten in binnen- en buitenland onder meer door roadshows en conferenties. In een aantal gevallen is dit gecombineerd met het bezoeken van projecten. De jaarlijkse Algemene Vergadering van Aandeelhouders en de bijeenkomst met financieel analisten na de publicatie van de halfjaarcijfers zijn publiekelijk gemaakt via een audiowebcast. Ook in 2008 zullen deze bijeenkomsten via audiowebcasting te volgen zijn. De cijfers over het eerste en derde kwartaal zijn voorzien van een kwalitatieve toelichting gepubliceerd in een persbericht. Grontmij zal in 2008 in haar financiële berichtgeving meer aandacht besteden aan geografische segmentatie, marktontwikkelingen en autonome groei. Ook andere voor marktpartijen relevante informatie is in persberichten publiekelijk gemaakt.

PARTICIPATIEREGELING MEDEWERKERS

Sinds 1999 kent Grontmij een participatieregeling. Deze regeling biedt medewerkers de mogelijkheid indirect deel te nemen in het kapitaal van de vennootschap. Via Stichting Medewerkersparticipatie Grontmij kunnen zij zonder transactiekosten participaties kopen. De participaties die Stichting Medewerkersparticipatie Grontmij uitgeeft, zijn gedekt door certificaten van aandelen. Deze certificaten zijn door de Stichting gekocht op de beurs van Euronext te Amsterdam. Ultimo 2007 waren 2.968 medewerkers (2006: 3.161) geregistreerd voor 99.248 participaties (2006: 134.768). In 2008 zal een internationale participatieregeling worden ingevoerd. Er bestaat geen optieregeling, noch voor de Raad van Bestuur, noch voor de medewerkers.

KAPITAALBELANG

De Wet op het financieel toezicht verplicht aandeel- en certificaathouders van beursgenoteerde ondernemingen een kapitaalbelang van 5% of meer te melden bij de Autoriteit Financiële Markten en de vennootschap. De volgende certificaathouders hadden, uitgaande van de ontvangen informatie, ultimo 2007 een belang van 5% of meer:

Delta Deelnemingen Fonds NV	10,1%
ING Groep NV	5,9%
Capital Research and Management Company	5,2%
Delta Lloyd Levensverzekering NV (Aviva plc)	5,1%

KERNCIJFERS PER AANDEEL

Bedragen in euro per aandeel

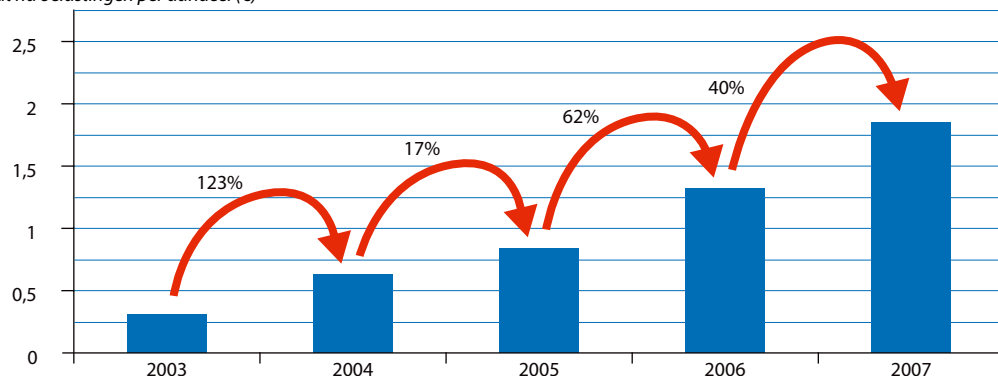
	2007	2006	2005	2004	2003
	IFRS	IFRS	IFRS	IFRS	NL GAAP
Resultaat na belastingen**	1,84	1,31	0,81	0,69	0,31
Resultaat na belastingen + afschrijvingen en amortisatie**	2,27	1,91	1,43	1,42	1,11
Dividend**	1,10	0,75	0,53	0,44	0,30
Dividend/winstverhouding*	60%	61%	65%	64%	40%
Hoogste koers	41	91	62	40	22
Laagste koers	22	60	41	23	14
Slotkoers	24	88	60	40	22
Aantal gewone aandelen (ultimo)	17.764.920	4.441.230	4.041.230	4.041.230	4.041.230

* In 2003 in % van het resultaat na belastingen exclusief incidentele baten en lasten.

** Herrekend voor aandelensplitsing per 1 juni 2007

De ontwikkeling van het resultaat na belastingen per aandeel is sinds 2003 als volgt:

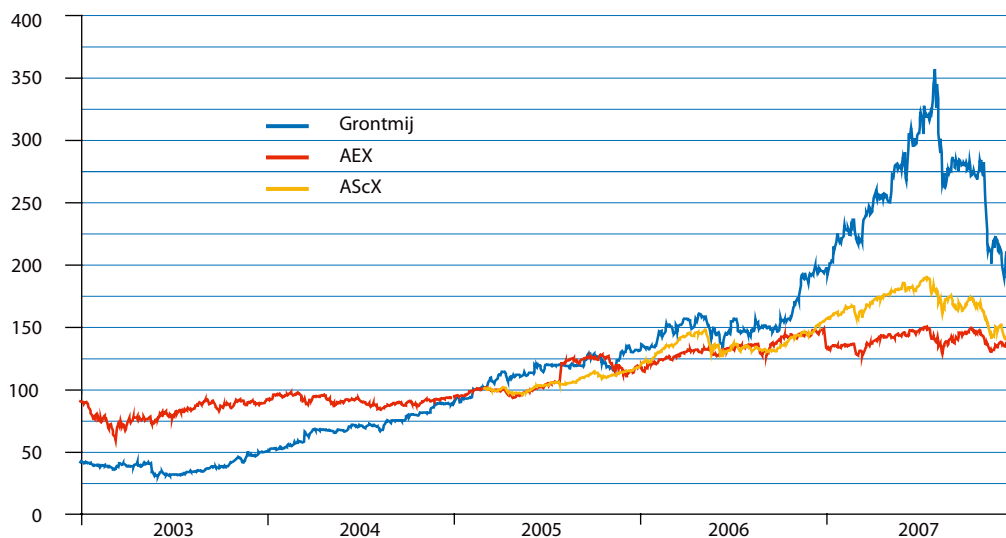
Resultaat na belastingen per aandeel (€)

KOERSVERLOOP

De koersontwikkeling van het Grontmij-aandeel gerelateerd aan het verloop van de AEX en AScX (geïndexeerd 3 maart 2005 = 100) vanaf 2003 is als volgt (bron: Euronext):

Geïndexeerd koersverloop (3 maart 2005 = 100)

AGENDA

15 mei 2008	Publicatie cijfers 1 ^e kwartaal 2008
15 mei 2008	Algemene Vergadering van Aandeelhouders
21 augustus 2008	Publicatie halfjaarcijfers 2008
13 november 2008	Publicatie cijfers 3 ^e kwartaal 2008 (gewijzigde datum)
12 maart 2009	Publicatie jaarcijfers 2008
14 mei 2009	Publicatie cijfers 1 ^e kwartaal 2009
14 mei 2009	Algemene Vergadering van Aandeelhouders
20 augustus 2009	Publicatie halfjaarcijfers 2009
12 november 2009	Publicatie cijfers 3 ^e kwartaal 2009

F.L.V. Meysman (voorzitter)

Geboortejaar 1952 **Nationaliteit** Belgische **Benoemd** 2001 **Herbenoemd** 2005
Aftredend en herbenoembaar 2009 **Belangrijkste eerdere functies** voorzitter Raad van Bestuur Sara Lee/DE NV en executive vice president en director Sara Lee Corporation **Voorzitter van de Raad van Commissarissen** Corporate Express NV
Lid van de Raad van Commissarissen GIMV (Gewestelijke Investerings Maatschappij voor Vlaanderen), Spadel SA, Pinguin NV, Picanol NV.

S.E. Eisma (vice-voorzitter)

Geboortejaar 1949 **Nationaliteit** Nederlandse **Benoemd** 2005 **Aftredend en herbenoembaar** 2009 **Huidige functie** advocaat en vennoot De Brauw Blackstone Westbroek NV **Voorzitter van de Raad van Commissarissen** HAL Holding NV **Lid van de Raad van Commissarissen** Rabobank Nederland.

P.E. Lindquist

Geboortejaar 1960 **Nationaliteit** Zweedse **Benoemd** 2007 **Aftredend en herbenoembaar** 2011 **Belangrijkste eerdere functies** Group Vice President, Head of Franchise & Factory Sales Scania, Executive Vice President Europe Alfa Laval.

J.H.J. Zegering Hadders

Geboortejaar 1946 **Nationaliteit** Nederlandse **Benoemd** 2005 **Aftredend en herbenoembaar** 2009 **Belangrijkste eerdere functies** voorzitter ING Nederland, directeur Exploitatiemaatschappij Tunnel onder de Noord, directeur Exploitatiemaatschappij Wijkertunnel **Huidige functies** lid gemeenteraad Bussum, lid Raad van Toezicht ICT Regie, voorzitter Stichting Nieuw Holland, lid bestuur fonds BKVB (Beeldende Kunsten, Vormgeving en Bouwkunst) **Lid van de Raad van Commissarissen** Wetenschap & Technologie Centrum Watergraafsmeer.

De leden van de Raad van Commissarissen hadden op 31 december 2007 geen (certificaten van) aandelen Grontmij in bezit. De bezoldiging van de Raad van Commissarissen is opgenomen op pagina 117.

Water:

vaart

in vernieuwing

Kanaalbrug Magdeburg, Duitsland

Europese Kaderrichtlijn Water [Integraal waterbeheer](#) Waterzuivering & distributie [Afvalwaterbehandeling](#) Riolering [Hoogwaterbescherming](#)

JAARREKENING EN DIVIDEND

De jaarrekening over 2007 is opgesteld door de Raad van Bestuur en is gecontroleerd door KPMG Accountants NV. De accountants hebben de jaarrekening voorzien van een goedkeurende accountantsverklaring. Deze is opgenomen op pagina 128. De Raad van Commissarissen stelt de Algemene Vergadering van Aandeelhouders voor de jaarrekening vast te stellen. Daarnaast stelt hij voor de Raad van Bestuur decharge te verlenen voor het gevoerde beheer en de Raad van Commissarissen voor het toezicht. Het voorstel van de Raad van Bestuur om van het resultaat (na minderheidsbelang) na belastingen ad € 32,7 miljoen (2006: € 21,9 miljoen) een bedrag van € 13,2 miljoen toe te voegen aan de overige reserves is door de Raad van Commissarissen goedgekeurd. Voorgesteld wordt het resterende bedrag van € 19,5 miljoen als dividend uit te keren. Dit bedraagt € 1,10 (2006: 0,75) per aandeel. Het dividend wordt uitsluitend in contanten uitgekeerd.

VERGADERINGEN

De Raad van Commissarissen heeft zes keer vergaderd met de Raad van Bestuur. In het verslagjaar hebben de leden van de Raad van Commissarissen alle vergaderingen bijgewoond. In al deze vergaderingen zijn de algemene gang van zaken en de financiële positie aan de orde geweest. Tijdens de vergaderingen die zijn gehouden met de Raad van Commissarissen en de Raad van Bestuur zijn onder andere de volgende onderwerpen uitgebreid besproken:

- de strategische ontwikkeling van de Groep vanuit internationaal perspectief;
- ontwikkelingen in de thuismarkten, focuslanden en overige relevante markten binnen en buiten Europa;
- ontwikkelingen in de diverse marktsectoren en expertisegebieden;
- de stand van zaken van het desinvesteringsproces;
- mogelijke risico's en claims en werking van (IT)systemen en bedrijfsprocedures;
- de ontwikkelingen die van invloed zijn op de corporate governance en de op 1 juni 2007 gerealiseerde statutenwijziging van de vennootschap om de juridische structuur van de vennootschap te wijzigen;
- de splitsing van het aandeel Grontmij en de ontwikkeling van de koers;
- de integratie van Carl Bro en BGS;
- de ontwikkeling op het gebied van personeel waaronder, recruitment van professionals en management development;
- informatieverstrekking aan investeerders en analisten (investor relations).

In juli werd een vergadering van de Raad van Commissarissen gecombineerd met het bezoeken van projecten in Frankfurt. Hierbij heeft het Duitse management de Raad van Commissarissen geïnformeerd over de gang van zaken, de economische ontwikkelingen en de vooruitzichten in de Duitse markt. Het Britse management heeft in augustus een toelichting gegeven op de marktontwikkelingen in het Verenigd Koninkrijk en Ierland.

In twee besloten vergaderingen besprak de Raad van Commissarissen zijn toekomstige samenstelling en profiel, zijn eigen onafhankelijkheid en functioneren en dat van zijn commissies en van de afzonderlijke leden van de Raad van Commissarissen. Er is tevens gesproken over het functioneren van de Raad van Bestuur als college en het functioneren van zijn afzonderlijke leden. Het gewijzigde, meer internationale profiel van de Raad van Commissarissen is besproken met de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

Grontmij heeft haar corporate governance structuur in 2007 aangepast aan het internationale karakter van de Groep. Hierdoor is een betere balans ontstaan tussen de operationele verantwoordelijkheid voor de landen enerzijds en het management van de Groep anderzijds. Voorts is de vertegenwoordiging van het management en de medewerkers op het niveau van de landen aangepast. Op groepsniveau is een Europese ondernemingsraad ingesteld.

De Raad van Commissarissen heeft de interne risicobeheersing- en controlesystemen uitvoerig besproken en heeft geconstateerd dat de systemen in 2007 verder zijn verbeterd en geoptimaliseerd. De Raad van Bestuur heeft een verklaring afgelegd over de adequaatheid van de risicobeheersing- en interne controlesystemen.

COMMISSIES

Onverminderd zijn eigen verantwoordelijkheid kent de Raad van Commissarissen twee vaste commissies.

Auditcommissie

De Raad van Commissarissen vervult collectief de rol van auditcommissie. De heer Zegering Hadders is voorzitter van de auditcommissie. De commissie heeft in 2007 vier keer vergaderd. Twee vergaderingen werden gedeeltelijk bijgewoond door de externe accountant.

In de vergaderingen zijn onder meer de volgende onderwerpen aan de orde geweest:

- de jaarcijfers 2006 en de kwartaal- en halfjaarcijfers 2007;
- het inrichten en functioneren van de interne risicobeheersing- en controlesystemen van de vennootschap;
- het functioneren van de externe accountant;
- de rol van de internal auditor.

Gezien het feit dat de Raad van Commissarissen collectief de rol van auditcommissie vervult, is niet afzonderlijk door de auditcommissie aan de Raad van Commissarissen geadviseerd.

Van alle vergaderingen zijn verslagen gemaakt.

Benoemings- en beloningscommissie

In 2007 is de commissie, bestaande uit de heren Meysman en Eisma, diverse keren bijeen geweest. In deze bijeenkomsten zijn in hoofdzaak de volgende onderwerpen besproken:

- het beloningsbeleid voor de Raad van Commissarissen;
- de benoeming van de heer P.E. Lindquist als lid van de Raad van Commissarissen;
- het functioneren van de Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen;
- het profiel en de toekomstige organisatie van de Raad van Commissarissen in verband met de internationalisering van Grontmij;
- het beloningsrapport 2007.

Over alle vermelde onderwerpen is door de benoemings- en beloningscommissie verslag gedaan dan wel geadviseerd aan de Raad van Commissarissen.

BELONINGSBELEID

In 2007 is het beloningsbeleid ten aanzien van de Raad van Bestuur niet gewijzigd.

Raad van Commissarissen

De beloning van de Raad van Commissarissen is vast en onafhankelijk van de resultaten van de onderneming. De Algemene Vergadering van Aandeelhouders stelt de beloning vast. De benoemings- en beloningscommissie van de Raad van Commissarissen toetst periodiek de beloning. Als gevolg van de gewijzigde omvang, complexiteit en daaraan gekoppelde verantwoordelijkheid is de beloning van de Raad van Commissarissen in 2007 vergeleken met het beloningsniveau van leden van de Raad van Commissarissen van andere beursgenoteerde ondernemingen in de (bouwgerelateerde) sector.

De Algemene Vergadering van Aandeelhouders heeft het voorstel goedgekeurd om de vergoeding van de leden van de Raad van Commissarissen vast te stellen op € 28.000 per jaar en de vergoeding van de voorzitter van de Raad van Commissarissen op € 40.000 per jaar. Daarnaast is het voorstel goedgekeurd om een vergoeding van € 1.000 per vergadering toe te kennen aan die leden van de Raad van Commissarissen waarvoor geldt dat de betreffende vergadering plaatsvindt buiten het land waar het betreffende lid van de Raad van Commissarissen domicilie heeft.

De goedgekeurde beloning van de Raad van Commissarissen geldt als reële vergoeding voor de uit te voeren taken en verantwoordelijkheden voor een Raad van Commissarissen van een internationale, beursgenoteerde onderneming. De beloning voor de Raad van Commissarissen is opgenomen op pagina 117.

Raad van Bestuur

Het beloningsbeleid voor de leden van de Raad van Bestuur is erop gericht bestuurders die leiding geven aan de vennootschap, als toonaangevend internationaal advies- en ingenieursbureau met de belangrijkste activiteiten in Noordwest-Europa, te motiveren tot goede prestaties en te binden aan de continue ontwikkeling van de vennootschap. Voor het beloningsniveau van de leden van de Raad van Bestuur geldt als referentie het beloningsniveau van leden van de Raad van Bestuur van andere Nederlandse beursgenoteerde ondernemingen in de (bouwgerelateerde) sector, rekening houdend met complexiteit, omvang en risicoprofiel. Bij het vaststellen van het beloningsniveau van de leden van de Raad van Bestuur worden hun specifieke verantwoordelijkheden in aanmerking genomen.

De beloning van de leden van de Raad van Bestuur is contractueel vastgelegd. De vergoeding bij onvrijwillig ontslag bedraagt voor de leden van de Raad van Bestuur maximaal één jaarsalaris. Er bestaan geen overeenkomsten tussen bestuurders en Grontmij N.V. die voorzien in een uitkering bij beëindiging van het dienstverband naar aanleiding van een openbaar overnamebod op de onderneming. De drie Nederlandse leden van de Raad van Bestuur zijn allen voor onbepaalde tijd in hun functie benoemd in 2003. Mevrouw B.W. Nørgaard is in augustus 2006 door de Raad van Commissarissen benoemd voor een periode van vier jaar. Het functioneren van de Raad van Bestuur wordt ten minste eenmaal per jaar getoetst door de benoemings- en beloningscommissie.

Vanaf 1 september 2006 kennen de vaste jaarsalarissen de volgende bandbreedten:

voorzitter van de Raad van Bestuur:	€ 350.000 - € 420.000
overige Nederlandse leden van de Raad van Bestuur:	€ 250.000 - € 320.000
Mevrouw B.W. Nørgaard:	€ 350.000 - € 420.000

Binnen de bandbreedten stelt de Raad van Commissarissen de vaste jaarsalarissen van de Raad van Bestuur vast. De bandbreedten worden in principe jaarlijks geïndexeerd. In 2007 daarentegen zijn noch de bandbreedten, noch de vaste salarissen gewijzigd.

De maximale variabele beloning bestaat uit een resultaatafhankelijk deel en een waarde-afhankelijk deel en is als volgt gemaximeerd:

de voorzitter van de Raad van Bestuur:	90% van het vaste jaarsalaris
alle andere leden van de Raad van Bestuur:	65% van het vaste jaarsalaris

De variabele beloning is als volgt opgebouwd:

■ Resultaatafhankelijk

Voor de voorzitter van de Raad van Bestuur bedraagt dit deel ten hoogste 60% van het vaste jaarsalaris, waarvan tweederde (i.e. 40%) is gebaseerd op bedrijfsdoelstellingen en een derde (i.e. 20%) op individuele doelstellingen. Voor alle andere leden van de Raad van Bestuur bedraagt dit deel ten hoogste 45% van het vaste jaarsalaris, waarvan tweederde (i.e. 30%) is gebaseerd op bedrijfsdoelstellingen en een derde (i.e. 15%) op individuele doelstellingen. Uit commerciële en strategische overwegingen worden de bedrijfsdoelstellingen en individuele doelstellingen niet van tevoren bekendgemaakt.

De criteria voor de bedrijfsdoelstellingen waren in 2006 en 2007:

- *Nettoresultaat (per aandeel) na belasting* (gewicht: 20% leden, 30% voorzitter). Doelstelling is gebaseerd op budget van betreffende jaar. Zowel in 2006 als in 2007 is het maximum op dit criterium gehaald.
- *Return on Equity (ROE)*: rendement op het gemiddelde eigen vermogen, (gewicht: 10% voor alle leden). De basisdoelstelling is een ROE groter of gelijk aan 15%. In 2006 was de ROE 18,7%, in 2007 bedroeg deze 22,1%. Het maximum is in beide jaren behaald. De individuele prestatiecriteria zijn afgestemd op de individuele verantwoordelijkheden van de leden van de Raad van Bestuur. Het betreffen vier à zes prestatiecriteria, waarvan er minstens twee van financiële aard zijn en minstens twee specifieke doelstellingen op groepsniveau voor dat budgetjaar betreffen.

In 2007 is 12,5-13,6% (2006: 12,0-15,0%) behaald door de leden van de Raad van Bestuur.

■ Waardeafhankelijk

Voor de voorzitter van de Raad van Bestuur bedraagt dit deel ten hoogste 30% van het vaste jaarsalaris; voor alle andere leden van de Raad van Bestuur bedraagt dit deel ten hoogste 20% van het vaste jaarsalaris. Het waardeafhankelijk deel is gekoppeld aan de waardeontwikkeling van Grontmij. De gemiddelde jaarlijkse koersontwikkeling van Grontmij wordt over een periode van drie jaar vergeleken met de gemiddelde jaarlijkse koersontwikkeling van alle aan de beurs van Euronext Amsterdam genoteerde ondernemingen. Bij 0% verschil tussen de twee of een negatieve waarde wordt er niet uitgekeerd. Bij een verschil van 10% of meer (koersontwikkeling Grontmij boven overige ondernemingen) wordt het maximale waardeafhankelijke deel uitbetaald. Voor de tussenliggende waarden wordt een evenredig deel uitbetaald. De huidige periode beslaat de jaren 2006, 2007 en 2008.

Het resultaatafhankelijk deel van de variabele beloning wordt uitbetaald in het boekjaar na vaststelling van de jaarrekening over het voorgaande verslagjaar. Het waardeafhankelijke deel wordt op basis van bovenstaande criteria eens in de drie jaar uitbetaald; de eerstvolgende betaling vindt plaats in 2009. Een uitsplitsing van de vaste en variabele onderdelen van de beloning van de leden van de Raad van Bestuur in 2007 is opgenomen op pagina 117. De leden van de Raad van Bestuur kunnen onder dezelfde voorwaarden als de medewerkers van Grontmij participeren in Stichting Medewerkersparticipatie Grontmij. Er is geen optieregeling voor de leden van de Raad van Bestuur.

Pensioenen

De pensioenen van de voorzitter en de andere Nederlandse leden van de Raad van Bestuur zijn in 2006 veranderd in een combinatie van een pensioen op basis van eindloon en een pensioen op basis van beschikbare premie. In het licht van deze verandering heeft de Algemene Vergadering van Aandeelhouders goedgekeurd dat de vennootschap boven een vast jaarsalaris van € 300.000 geen verdere pensioenpremie betaalt in welke vorm dan ook. Voor alle leden van de Raad van Bestuur zal de maximale jaarlijkse bijdrage van het bedrijf aan het pensioen niet hoger zijn dan € 75.000 per persoon.

Energie:

verder denken

levert kracht

*Windmolenpark in zee, Nederland
(Foto: ENECO)*

Energiemanagement Conventionele energiecentrales (fossiel)
Energie-opslag Duurzame energie Energietransmissie & -distributie
Nucleaire energiecentrales Energieverbruik

In 2007 geldt de volgende regeling voor alle Nederlandse leden van de Raad van Bestuur:

- tot € 62.052 van het vaste salaris: eindloonregeling (via Stichting Pensioenfonds Grontmij);
- van € 62.052 tot € 104.782: beschikbare premiereregeling (via Stichting Pensioenfonds Grontmij);
- van € 104.782 tot € 300.000: een beschikbare premiereregeling van ten hoogste 25%.

SAMENSTELLING

In het verslagjaar is direct na de Algemene Vergadering van Aandeelhouders de heer P.P. Snoep volgens het rooster afgetreden. Conform de reglementen van de vennootschap met betrekking tot corporate governance, was de heer Snoep niet herbenoembaar. Vanwege de aanpassing van de corporate governance structuur zijn direct na het van kracht worden van de wijziging van de statuten van Grontmij N.V. op 1 juni 2007 tevens de heren J.P. Teelen en D. Terpstra afgetreden. De heren Snoep en Teelen hebben vele jaren achtereenvolgend een deskundige en waardevolle inbreng gehad. De Raad van Commissarissen dankt de heren Snoep, Teelen en Terpstra voor hun grote betrokkenheid en inzet.

De heren Snoep, Teelen en Terpstra zijn in 2007 toegetreden tot de Raad van Commissarissen van Grontmij Nederland Holding B.V., de vennootschap die als houdstermaatschappij van de Nederlandse entiteiten fungeert.

De heer P.E. Lindquist is in 2007 toegetreden tot de Raad van Commissarissen. De heer Lindquist was tot medio 2007 lid van de Raad van Bestuur van Scania in de functie van Group Vice President, Head of Franchise & Factory Sales en heeft de Zweedse nationaliteit. Ten aanzien van de benoeming van de heer Lindquist is overleg gevoerd met de Ondernemingsraad.

De heer J.H.J. Zegering Hadders heeft vanwege het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd zijn werkzaamheden als voorzitter van ING Nederland (een bankinstelling waarmee de vennootschap een duurzame en significante relatie onderhoudt) per 1 januari 2008 beëindigd. Met ingang van deze datum zijn alle leden van de Raad van Commissarissen onafhankelijk van de vennootschap als bedoeld in best practice bepaling III.2 van de Nederlandse Corporate Governance Code.

In het laatste deel van 2007 hebben de ontwikkelingen op de financiële markten een grote mate van volatiliteit laten zien. De Raad van Commissarissen is zich ervan bewust dat er juist dan een behoefte bestaat aan extra informatie over ontwikkelingen die van invloed kunnen zijn op de positionering van de onderneming.

Ook dit jaar zijn naar de mening van de Raad van Commissarissen uitstekende resultaten behaald en belangrijke verbeteringen doorgevoerd dankzij de inzet van het management en medewerkers. De Raad van Commissarissen spreekt zijn dankbaarheid en waardering uit naar de medewerkers en de Raad van Bestuur.

De Bilt, 12 maart 2008

F.L.V. Meysman (voorzitter)

S.E. Eisma (vice-voorzitter)

P.E. Lindquist

J.H.J. Zegering Hadders

Missie, doelstellingen en strategie

MISSIE

Grontmij wil de beste lokale dienstverlener zijn voor ontwerp, advisering, management, engineering en contracting van projecten in milieu, water, energie, bouw, industrie en infrastructuur. Zo creëren onze medewerkers waarde voor onze klanten en aandeelhouders en dragen zij bij aan een duurzame woon-, werk- en leefomgeving.

FINANCIËLE DOELSTELLINGEN

Grontmij stelt zich ten doel voor haar aandeelhouders een jaarlijkse stijging van de winst per aandeel te realiseren. Het beleid is gericht op het genereren van een per saldo jaarlijks gelijkmatig stijgende nettowinst door zowel verbetering van de marge als een groeiende omzet.

Dit is gebaseerd op de volgende financiële doelstellingen:

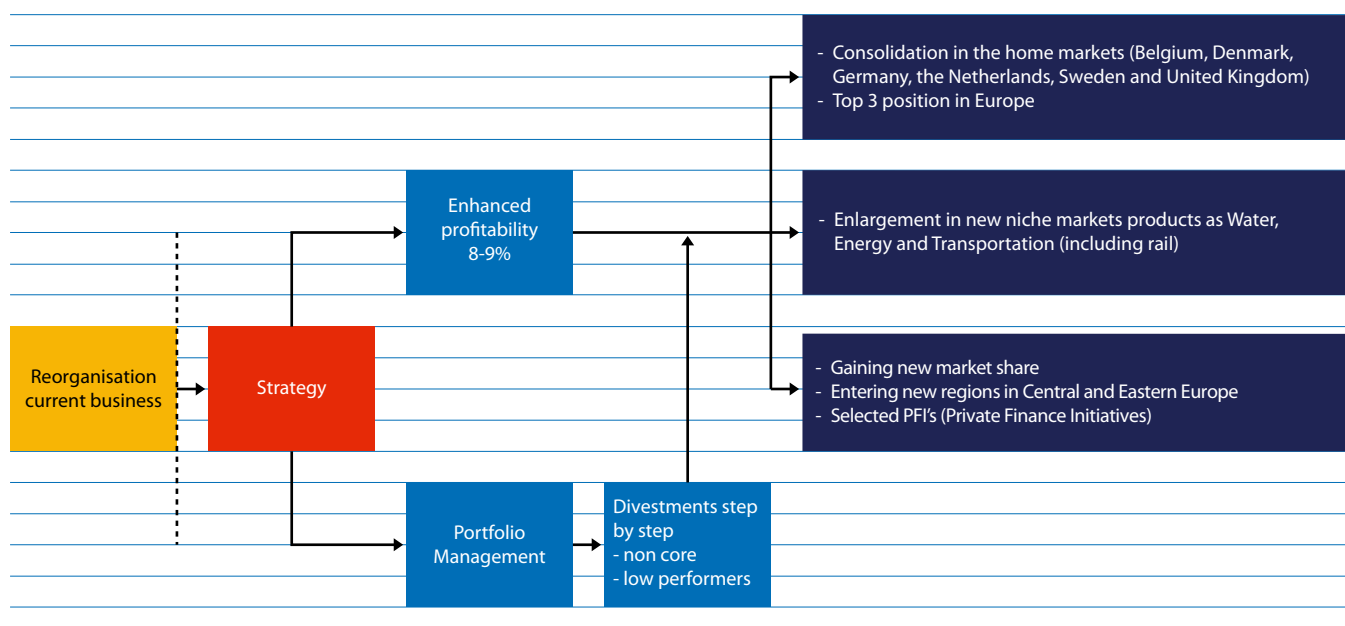
- operationele marge (EBITA van de bedrijfsopbrengsten, inclusief projectkosten derden): 8-9% in 2010;
- groei van de bedrijfsopbrengsten ter grootte van 10-15% per jaar (combinatie van autonoom en add-on acquisities);
- goede solvabiliteit (circa 25-30%);
- gezonde rentedekking (EBIT/rente ≥ 5);
- groei van de winst per aandeel;
- groei van het dividend per aandeel.

De financiële strategie van Grontmij is gericht op het gebruik en/of de optimalisering van:

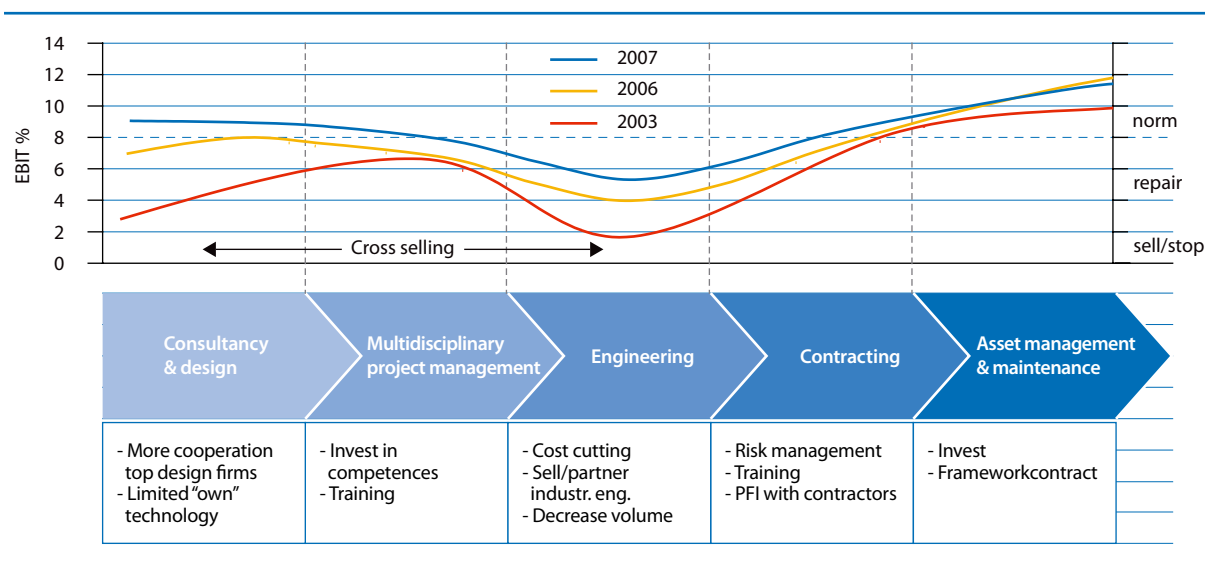
- de verhouding tussen het risico en de opbrengsten van de diverse bedrijfsactiviteiten;
- het verband tussen het eigen vermogen en kortlopende/langlopende leningen;
- het gebruik van zowel openbare als particuliere kapitaalmarkten;
- de looptijd en fasering van de verschillende financieringscomponenten.

STRATEGIE 2007-2010

De kern van onze activiteiten ligt bij de advies- en ingenieursbureaus die in verstedelijkte (of in economische ontwikkelings) regio's voor overheid en bedrijfsleven diensten leveren in alle onderdelen van de projectketen op het gebied van advies, management, engineering en contracting van projecten in milieu, water, energie, bouw, industrie en infrastructuur.

Een beperkte financiële participatie van tijdelijke aard kan het benodigde voordeel bieden om de extra kasstroom te gebruiken om onze advies- en ingenieurswerkzaamheden uit te breiden. Langdurige betrokkenheid bij ontwikkeling- en exploitatieprojecten behoort niet tot onze kernactiviteiten.

Grontmij streeft ernaar om op de lange termijn een balans te vinden tussen de verschillende activiteiten in haar zes marktsectoren en de verschillende fasen van de projectketen. Door de grote verscheidenheid aan gerelateerde activiteiten kan Grontmij haar gevoeligheid voor schommelingen in de marktsectoren aanzienlijk beperken. De grote spreiding van de activiteiten over stabiele Europese economieën zorgt voor een goede beheersing van de bedrijfsrisico's. Een essentieel onderdeel van de strategie bestaat uit het vermijden van afhankelijkheid van één markt of een enkele groep klanten. Met als resultaat een vennootschap die minder cyclisch is dan wanneer ze niet in verschillende marktsectoren en landen werkzaam zou zijn. De winstmarges variëren per activiteit, afhankelijk van de specifieke marktomstandigheden. De streefwinstmarge is gemiddeld hoger voor activiteiten met een relatief hoog risicoprofiel of activiteiten met aanzienlijke gevolgen voor de waarde van de activa van de klant ten opzichte van mono-disciplinaire ingenieursactiviteiten.

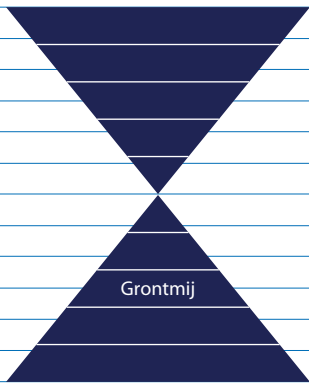
Market segments

ENVIRONMENT	- Regional & rural development - Environmental management - Soil - Waste - Nature & ecology - Outdoor sports & leisure	WATER	- Water framework directive - Water resources management - Water treatment & supply - Waste water treatment - Sewerage systems - Flood & coastal protection	ENERGY	- Energy management - Conventional power plants (fossil) - Energy storage - Renewable energy - Energy transmission & distribution - Nuclear power plants - Energy consumption
	- Urban development - Residential building - Retail & commercial building - Logistics & distribution - Offices - Education, health, culture - Indoor sports & leisure - Parking - Real estate management		- Industrial site development - Chemical industry - Food & pharmaceutical - Oil & gas industry - Mining, steel & metal - Biochemical		- Transportation planning & logistics - Highways & roads - GIS & ICT - Railways & rail stations - Waterways & harbours - Geo-data

Regionale Europese speler

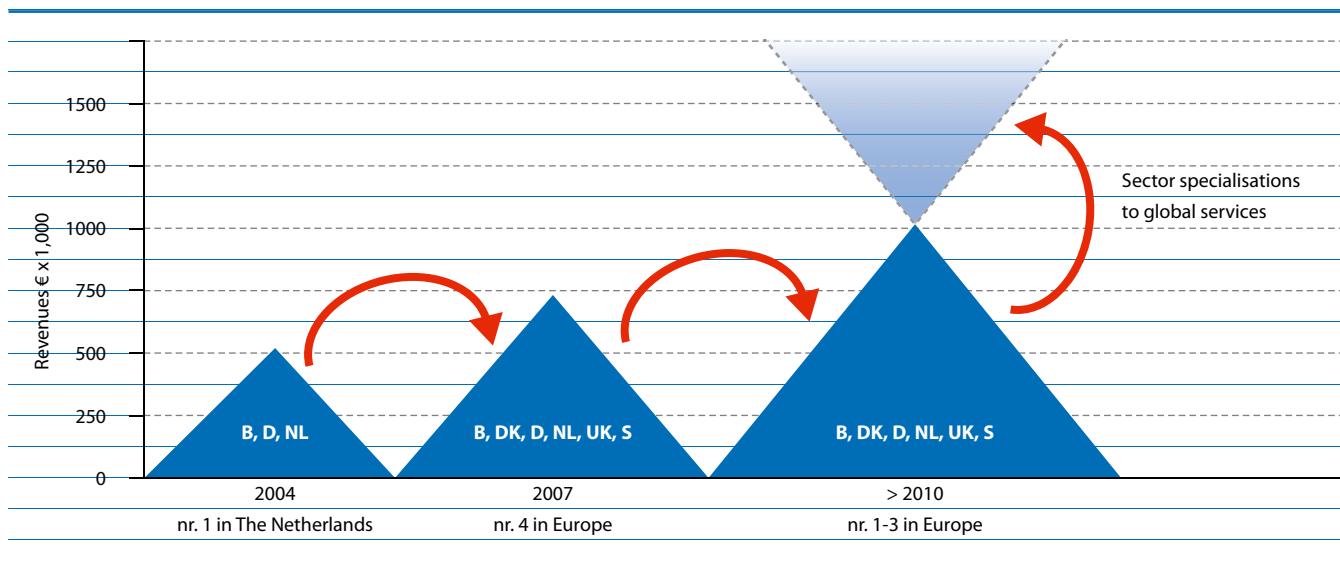
Door de toenemende internationalisering en Europese integratie is het uit strategisch oogpunt relevant om de positie van onze vennootschap te vergelijken met die van de grotere ingenieursbureaus in Europa. Op basis van de gegevens van de Swedish Federation of Consulting Engineers and Architects (cijfers 2006), staat Grontmij ten opzichte van vergelijkbare Europese ingenieursbureaus, gemeten naar het aantal medewerkers, op de 7^e plaats (2005: 18^e). Gemeten naar omzet staat Grontmij op de 4^e plaats in Europa.

De toenemende internationalisering wordt veroorzaakt door de behoefte om een groter platform te creëren om voor klanten en grote(re) projecten de beschikbare kennis beter te exploiteren. Aan de andere kant kan schaalgrootte worden gebruikt om de stijgende overhead te compenseren, te investeren in IT en te participeren in grotere projecten. Een gemeenschappelijk kenmerk is dat alle grote ingenieursbureaus werken aan voorwaartse integratie om toegevoegde waarde te creëren en de kasstroom te stabiliseren.

	Global players - <20% in home markets - trends towards specialisation - international clients - market cap > € 1 billion
	Regional players - >70% in home markets - multi disciplinary generalists - local clients - market cap € 100-750 million

Zelfs voor internationale ingenieursbureaus blijft het uitvoeren van projecten in essentie een lokale activiteit. Door het lokale karakter van de Europese markt, de grote verschillen tussen regio's en landen op het gebied van economische activiteit en de complexiteit van projecten zal consolidatie stapsgewijs plaatsvinden. Het opbouwen van een kantorennetwerk dat lokaal of regionaal stevig is verankerd zodat elk kantoor verschillende disciplines voor de hele projectketen kan aanbieden, stelt hoge eisen aan de kennis en organisatorische vaardigheden van een onderneming.

In de periode van 2007 tot 2010 zal het van groot belang zijn dat Grontmij de ontwikkelingen in de internationale ingenieursmarkt bijhoudt. Naast een sterke positie in onze thuismarkten zijn ook marktposities in de zich ontwikkelende Oost-Europese economie belangrijk voor toekomstige winstgroei. Grontmij streeft naar een duidelijk regionaal Europees profiel met een sterke aanwezigheid in een beperkt aantal landen of regio's. In deze periode wordt een begin gemaakt met het selecteren en ontwikkelen van een of twee marktsectoren voor een verdere internationale groei.

Thuismarkten

Onze thuismarkten zijn België, Denemarken, Duitsland, Nederland, het Verenigd Koninkrijk en Zweden. Deze landen hebben een gedecentraliseerd besluitvormingssysteem van de overheid voor ruimtelijke ordening, bouw en infrastructuur, waarbij een fijnmazig netwerk van kantoren in de buurt van de klant het beste functioneert. In deze landen willen we tot de drie beste advies- en ingenieursbureaus behoren. Het verder uitbreiden van onze positie in de thuismarkten zal met name plaatsvinden door acquisities. Dergelijke acquisities zijn gericht op het verwerven van bureaus met specialistische kennis en/of het overnemen van overheidsdiensten bij privatisering.

Focuslanden

Focuslanden zijn de landen waarin Grontmij is vertegenwoordigd in één marktsegment (zoals milieu of infrastructuur). De Baltische Staten, Hongarije, Ierland, Polen, Tsjechië en Turkije zijn onze focuslanden. Onze focuslanden worden sterk beïnvloed door de Europese eenwording. Veel langlopende programma's van de Europese Unie op het gebied van onder andere infrastructuur, milieu en landbouw dienen ter versterking van de economische structuur.

De marktsegmenten waarin we de komende jaren een bovengemiddelde groei verwachten in de focuslanden zijn:

- water (hoog water, afvalwater);
- infrastructuur (wegen, spoorwegen, parkeeroplossingen);
- energie (onder meer biomassa en restwarmte).

Andere marktsegmenten vereisen private investeringen in antwoord op de verstedelijking en stijgende welvaart:

- gebiedsontwikkeling (woningen/bedrijven);
- beheer van infrastructuur.

Naast een gedegen kennis en toepassing van de Europese aanbestedingswetgeving en -procedures is een lokale aanwezigheid van essentieel belang. Om projecten in de focuslanden winstgevend te kunnen uitvoeren, zullen we participeren in lokale ingenieursbureaus. Deze bureaus zullen de basis vormen voor de toekomstige uitbreiding van het Grontmij-netwerk.

Door de combinatie van activiteiten in onze thuismarkten en in onze focuslanden zal Grontmij verder op weg gaan om een regionale Europese speler te worden. Grontmij streeft naar een toppositie op de Europese markt in 2010.

Internationale projecten

Met name door de acquisitie van Carl Bro heeft Grontmij een bedrijfssonderdeel dat is gespecialiseerd in het uitvoeren van donorgefinancierde projecten in landen buiten de thuismarkten en focuslanden. Deze activiteit dient niet alleen aan de winst bij te dragen, maar versterkt ook de professionaliteit van een aantal deskundigen en de internationale reputatie van de onderneming. Het belangrijkste doel is natuurlijk om een bijdrage te leveren aan de ontwikkeling van het betreffende land. De meeste projecten hebben betrekking op bilaterale programma's van één van onze thuismarkten of van de Europese Unie.

Continuïteit en groei

Grontmij wil haar sterke marktposities verankeren en waar mogelijk uitbreiden. De marges kunnen onder andere worden verbeterd in de regio's waarin we een relatief groot marktaandeel hebben in onze kernactiviteiten. Wij verwachten verschillende acquisities te verrichten om ons dienstenpakket te verbreden en duurzame groei te continueren. Wij onderzoeken daarbij ook de mogelijkheden voor samenwerking met grotere bureaus om onze doelen sneller te bereiken. De acquisities moeten naast financiële criteria ook aan de volgende criteria voldoen:

- versterken van regio's waar wij nu een te klein marktaandeel hebben of te zwak zijn;
- doordringen in nieuwe, interessante regio's voor Grontmij (economisch snel groeiende regio's);
- verwerven van nieuwe competenties, technieken of klantgroepen, mits versterkend voor onze marktpositie.

Bovendien beoordelen wij acquisities op:

- samenhang met onze activiteiten en cultuur;
- groeipotentie;
- vooraanstaande positie in de markt of regio;
- managementkwaliteiten/managementstijlen;
- risicoprofiel.

Bedrijfsvoering

Onze margedoelestellingen zijn haalbaar door schaalgrootte, marktpositionering en door selectief te zijn bij het accepteren van projecten. Grontmij wordt aangestuurd op (netto)resultaat en in mindere mate op groei van de omzet. Een effectieve en efficiënte samenwerking tussen de bedrijfssonderdelen, de kritische massa en voldoende gekwalificeerde professionals zijn cruciale voorwaarden voor het succesvol uitvoeren van opdrachten. De bezettingsgraad verbetert door de uitwisseling van medewerkers tussen verschillende activiteiten binnen het regionale kantorennetwerk en door kennisuitwisseling via ICT-systemen. De dagelijkse bedrijfsvoering in de bestaande markten wordt primair gestuurd op de volgende winstbepalende factoren:

- werkvoorraad en offertescore;
- projectmanagement;
- capaciteitsmanagement;
- werkkapitaalbeheer;
- loonkosten.

Stedelijke ontwikkeling [Woningbouw](#) Winkels & winkelcentra
[Logistiek & distributie](#) Kantoren [Onderwijs, gezondheidszorg & cultuur](#)
Binnensport & recreatie [Parkeren](#) Vastgoedmanagement

Bouw:

functie

met vorm verbinden

*Prijswinnend ontwerp waterfront Århus, Denemarken
(illustratie 3XN, UNStudio en Gehl Architects)*

De Raad van Bestuur zal deze factoren bewaken en de bedrijfsvoering in die geest sturen. Ter verbetering van het nettoresultaat is het volgende van belang:

- verhoging van de verkoop aan onze bestaande klanten door innovatie en betere cross-sellingtechnieken;
- gerichte opleiding en planmatige training van onze medewerkers in projectmanagement en in commerciële en algemene managementfuncties;
- voortdurend aansluiting zoeken bij de markt en inspelen op toekomstige marktvragen.

GEREALISEERDE STRATEGISCHE ACTIEPUNTEN IN 2007

Grontmij heeft in het kader van haar strategie 2007-2010 de volgende acties gerealiseerd:

- met de acquisitie van BGS is de positie in Duitsland versterkt;
- aangekondigd is de beoogde acquisitie van Libost in België;
- per december is de acquisitie van CANOR in Hongarije aangekondigd.

SAMENVATTING STRATEGISCHE ACTIEPUNTEN 2008-2010

De komende jaren zal Grontmij zich met name richten op de volgende strategische actiepunten:

- het versterken van de positie in de thuismarkten, met name het Verenigd Koninkrijk en Duitsland in geselecteerde verstedelijkte regio's (inclusief Centraal- en Oost-Europa), marktsectoren en expertisegebieden;
- het realiseren van de financiële doelstelling 8-9% EBITA op de bedrijfsopbrengsten (inclusief projectkosten derden);
- het versterken van onze vooraanstaande positie op het gebied van duurzaam ontwerp en engineering.

Markt

ALGEMENE MACRO-ECONOMISCHE ONTWIKKELINGEN EN VOORUITZICHTEN

De groei van Grontmij wordt mede bepaald door de algemene economische omstandigheden in Europa, gerelateerd aan de groei van het Bruto Nationaal Product (BNP), de lonen en het investeringsklimaat.

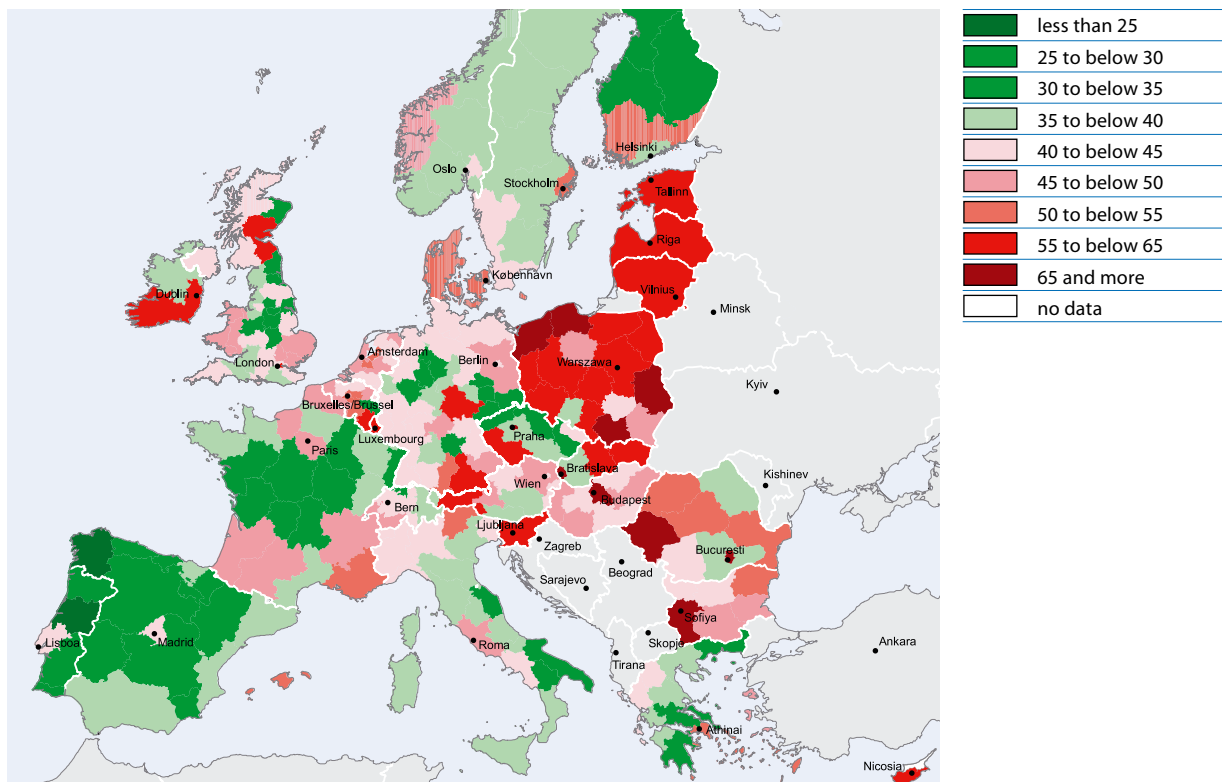
In de tweede helft van 2007 was er een kentering zichtbaar in het economisch klimaat en de financiële markten werden onrustig. De kentering kon, althans voor een deel, verklaard worden door tijdelijke factoren zoals de terugkeer naar een normaal niveau van investeringen in de bouw. Begin 2007 waren deze door het ongewoon milde winterweer sterk verhoogd. Europa was dan ook in een sterke positie om de onrust die gedurende de zomer in de financiële markten ontstond te weerstaan. In 2007 verkregen wij een goede orderportefeuille. We zien in de gehele Europese Unie een krapte op de arbeidsmarkt ontstaan, hetgeen de groei kan afremmen en de druk op de loonkosten zal verhogen. Continu verhogen wij de waarde en kwaliteit van onze dienstverlening waardoor onze klanten daadwerkelijk 'value for money' krijgen.

Groeisnelheden variëren per EU-lidstaat. Dit kan voor een deel verklaard worden door de inhaal-slag die nieuwe lidstaten nu ondernemen, maar er zijn ook aanzienlijke verschillen tussen de bestaande lidstaten.

Groei BNP (%)

	2006	2007 (v)	2008 (v)	2009 (v)
Thuismarkten				
België	2,8	2,7	2,1	2,2
Denemarken	3,5	1,9	1,3	1,8
Duitsland	2,9	2,5	2,1	2,2
Nederland	3,0	2,7	2,6	2,5
Verenigd Koninkrijk	2,8	3,1	2,2	2,5
Zweden	4,2	3,4	3,1	2,4
Focuslanden				
Baltische staten *	7,5	7,8	6,9	6,0
Hongarije	3,9	2,0	2,6	3,4
Ierland	5,7	4,9	3,5	3,8
Polen	6,1	6,5	5,6	5,2
Tsjechië	5,8	5,8	5,0	4,9
Turkije	6,1	5,1	5,8	6,5

Bron: Euro statistics 10/2007 en EIU oktober 2007, * cijfers Litouwen zijn gebruikt ter indicatie
v: verwacht

Groei BNP vooruitzicht in de periode 2002-2015 bron: ESPON 2006

MARKTONTWIKKELINGEN PER LAND

België

Terugblik 2007

De economische groei bleef sterk in 2007, voornamelijk door een blijvende vraag op de huizenmarkt. Verwacht wordt dat de economische groei 2,7% zal bedragen. Grontmij verkreeg een goede positie in België door een aantal grotere projecten te verwerven in stedelijke gebieden zoals Brussel en Antwerpen. Ook verkregen wij opdrachten van grote industriële klanten, zoals BP en Jansen Pharma.

Vooruitzichten voor 2008

De vertrekkende regering heeft een voorlopig budget voor 2008 opgesteld.

Vanwege het ontbreken van een nieuwe regering zal dit budget geen nieuwe maatregelen inhouden. Bij ongewijzigd beleid zal het begrotingstekort licht toenemen tot 0,4% van het BNP in 2008-2009, hetgeen met name de impact van de afnemende economische groei op de overheids-uitgaven en -inkomsten reflecteert.

Met de geplande overname van Libost versterkt Grontmij haar geografische dekking en haar positie in de sector Infrastructuur in Vlaanderen.

België	Bedrijfsopbrengsten (€ miljoen)			EBIT (%)			Medewerkers (FTE) ultimo		
	2007	2006	Δ	2007	2006	Δ	2007	2006	Δ
	53,0	47,6	11,3%	10,3	6,2	66,1%	554	537	3,2%

Denemarken

Terugblik 2007

Grontmij heeft de naam Carl Bro veranderd in Grontmij|Carl Bro. De integratie is door het management in Denemarken goed gecommuniceerd en is goed ontvangen bij onze klanten. De autonome omzet is in Denemarken met 6,5% gegroeid terwijl de EBIT gelijk is gebleven. Een van de meest opvallende projecten in 2007 was voor Denemarken het verrichten van geotechnisch onderzoek voor één van de grootste windmolenparken ter wereld in zee bij Kriegers Flak, een ondiep gedeelte van de Baltische Zee.

Vooruitzichten voor 2008

Hoewel de groei van het BNP van Denemarken zal afnemen, beschikt Grontmij over een sterke positie in de sectoren Bouw, Infrastructuur, Water en Milieu. Het tekort aan professionals op de arbeidsmarkt lijkt de productiviteitsgroei iets af te remmen van sterk naar gemiddeld.

Denemarken	Bedrijfsopbrengsten (€ miljoen)			EBIT (%)			Medewerkers (FTE) ultimo		
	2007	2006*	Δ	2007	2006*	Δ	2007	2006	Δ
	150,6	141,4	6,5%	6,1	6,1	0%	1.200	1.119	7,2%

*Pro forma

Duitsland

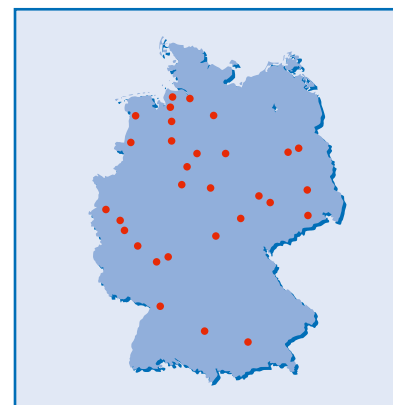
Terugblik 2007

Met de acquisitie van BGS beschikt Grontmij in Duitsland over substantiële kritische massa (ruim 600 medewerkers) in de sectoren Bouw, Infrastructuur en Milieu.

Grontmij heeft zich in 2007 geprofileerd door een aantal in het oog springende projecten: de 170 m hoge Opernturm in Frankfurt, een haalbaarheidsstudie naar de Trans Rapid (zweeftrein) in München en de constructie van het 118 m hoge gebouw Zoofenster in Berlijn.

Vooruitzichten voor 2008

De Duitse economie groeit langzaam maar zeker. Een toename van de groei wordt verwacht in de sectoren Bouw, Infrastructuur en Energie. Grontmij verwacht met een continue opdrachtenstroom uitdrukkelijk aanwezig te zijn in de Rijn-Ruhr regio en de regio rond Frankfurt.

Duitsland	Bedrijfsopbrengsten (€ miljoen)			EBIT (%)			Medewerkers (FTE) ultimo		
	2007	2006	Δ	2007	2006	Δ	2007	2006	Δ
	51,4	32,1	60,0%	6,3	5,2	21,2%	522	294	77,6%

Nederland

Terugblik 2007

Nederland is nog steeds de grootste thuismarkt van Grontmij (>40%). Grontmij in Nederland is erin geslaagd haar winstgevendheid te verbeteren door zich te herpositioneren met beter renderende activiteiten en het realiseren van goede resultaten op enkele joint venture projecten. De daling van de omzet heeft te maken met daling van projectkosten derden. De nettobedrijfsopbrengsten van eigen adviesdiensten steeg van € 226,8 miljoen naar € 231,0 miljoen.

In 2007 heeft Grontmij, met andere partijen, opdracht gekregen voor de renovatie van de Haringvliet en Volkerak sluizencomplexen in Nederland. Grontmij heeft in 2007 van de provincie Noord-Holland de opdracht gekregen voor de verbreding van de West-Frisia weg, de N302, van twee- naar vierbaans en in opdracht van Rijkswaterstaat stelt Grontmij het ontwerp tracé-besluit op voor de A4 'Midden Delfland' tussen Den Haag en Rotterdam.

Vooruitzichten voor 2008

De economische groei in Nederland blijft goed hoewel sommige voorspellingen een marginale daling laten zien ten opzichte van 2007.

Nederland	Bedrijfsopbrengsten (€ miljoen)			EBIT (%)			Medewerkers (FTE) ultimo		
	2007	2006	Δ	2007	2006	Δ	2007	2006	Δ
	315,2	325,9	-3,3%	7,8	6,1	27,9%	2.690	2.679	0,4%

Verenigd Koninkrijk

Terugblik 2007

In het Verenigd Koninkrijk werden in februari 2007 alle kantoren van Carl Bro gerebrand naar Grontmij. De aanhoudend sterke economie resulteerde in meer dan 25% autonome groei van Grontmij in het Verenigd Koninkrijk. Met name in de sector Water heeft Grontmij van een aantal waterbedrijven belangrijke raamcontracten verkregen voor assetmanagement. Het aantal medewerkers is gegroeid van 800 tot circa 1.000.

Naast de contracten in de watersector was in 2007 een van de meer belangrijke projecten de betrokkenheid van Grontmij in Ierland bij de grote publiek-private samenwerking voor de aanleg van meer dan 50 kilometer snelweg in County Meath (Ierland).

Vooruitzichten voor 2008

Grontmij zal haar sterke positie in de marktsector Water gebruiken om in het Verenigd Koninkrijk uit te breiden naar de sectoren Infrastructuur, Milieu en Energie. Met meer gespreide capaciteit en expertise kunnen we onze regionale klanten in meerdere sectoren van dienst zijn. Dit vermindert gelijktijdig de afhankelijkheid van één sector.

Verenigd Koninkrijk	Bedrijfsopbrengsten (€ miljoen)			EBIT (%)			Medewerkers (FTE) ultimo		
	2007	2006*	Δ	2007	2006*	Δ	2007	2006	Δ
	85,8	68,0	26,2%	8,4	8,2	2,4%	949	786	20,7%

*Pro forma

Zweden

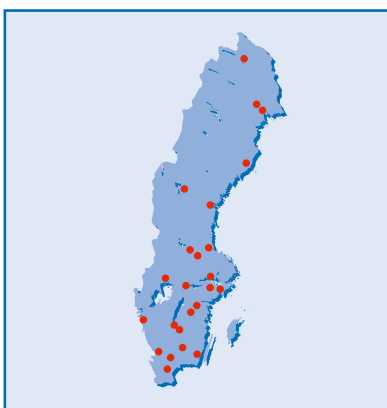
Terugblik 2007

In Zweden zijn in het eerste kwartaal van 2007 meer dan twintig Carl Bro kantoren gerebrand naar Grontmij. Het management heeft deze gelegenheid aangegrepen om haar activiteiten en kantoren bij zowel haar klanten als op de arbeidsmarkt opnieuw en versterkt te positioneren. Grontmij werkt in Zweden aan een transformatie van een positie van 'productie-ingenieur' naar een positie van hoogwaardige technisch consultant. Een deel van de laag renderende activiteiten is afgestoten terwijl hoogwaardige dienstverlening is versterkt. De gemiddelde omzet en winst per medewerker zijn sterk gestegen.

Belangrijke projecten in 2007 waren de verbetering van onderdelen van de 'Nordsydaxeln' (de noord-zuidas) in Stockholm en de begeleiding van de transitie en het projectmanagement van de vervanging van gastoestellen bij 90.000 huishoudens die verbonden zijn met het gasnetwerk van Stockholm.

Vooruitzichten voor 2008

De Zweedse economie heeft een goede groei laten zien, met name in de Grontmij-sectoren Infrastructuur en Energie.

Zweden	Bedrijfsopbrengsten (€ miljoen)			EBIT (%)			Medewerkers (FTE) ultimo		
	2007	2006*	Δ	2007	2006*	Δ	2007	2006	Δ
	96,3	98,8	-2,5%	7,5	6,2	21,0%	735	805	-8,7%

*Pro forma

Focuslanden

Grontmij heeft een groeiend aantal vestigingen in haar focuslanden Ierland, Hongarije, Polen, Tsjechië, de Baltische Staten en Turkije, met in totaal circa 350 medewerkers. Wij zijn in deze landen voornamelijk actief in de sectoren Water, Milieu en Infrastructuur. De activiteiten zijn groeiend en winstgevend. Door gerichte samenwerking tussen thuismarkten en focuslanden ontstaat een stabiel en modern consultancy netwerk dat mede vormgeeft aan de economische ontwikkelingen in met name Centraal- en Oost-Europa.

ALGEMENE ONTWIKKELINGEN PER SECTOR

Grontmij's strategie is gebaseerd op een geografische marktpenetratieconcept, waarbij advies, ontwerp, engineering en managementvraagstukken worden verzorgd over de gehele projectketen (van ontwerp tot realisatie). Vanuit een netwerk van lokale en regionale kantoren in een beperkt gedeelte van Europa zorgt Grontmij voor geïntegreerde dienstverlening voor overheid en de private sector.

Sinds tientallen jaren resulteert deze geïntegreerde benadering van projecten en klanten in een geografische managementorganisatie op hoog niveau en een product of expertisedivisie op de lagere organisatieniveaus. Grontmij als groep werkt aan meer dan 25.000 projecten per jaar. Van deze projecten is 90% multidisciplinair, uitgevoerd door teams met meer dan één expertise c.q. uit meer dan één sector.

Milieu, Water en Energie

Milieuvraagstukken maken steeds meer geïntegreerd deel uit van projecten en vraagstukken in de bouwsector. De toenemende ontvankelijkheid voor duurzaamheid door klimaatsveranderingen en CO₂-problematiek maakt de sector Milieu tot een vanzelfsprekende partner in nagenoeg alle multidisciplinaire projecten. Tot deze marktsector behoren ook herinrichting van het landelijk gebied en de ontwikkeling van recreatie- en natuurgebieden. Hoewel er maatschappelijk een hoog bewustzijn is op het gebied van milieu voorzien we een gemiddelde groei in deze sector. Milieuaspecten zijn zoals gezegd in toenemende mate verweven met technische oplossingen voor projecten en installaties in de sectoren Bouw, Industrie en Energie.

In de sector Milieu werken wij onder andere aan de volgende projecten:

- technische, sociale en milieu due dilligence projecten voor diverse opdrachtgevers in diverse landen;
- in kaart brengen van de effecten van rijksinfrastructuur op de omgeving (natuur, landschap, cultuurhistorie) voor Rijkswaterstaat in Nederland;
- bodemsanering voormalige gasfabriek Hull, Verenigd Koninkrijk. Grontmij won met haar partners hiermee onder meer de Most Sustainable Remedion Project Award.

*Bodemsanering voormalige
gasfabriek in Hull,
Verenigd Koninkrijk*

Haringvlietdam, Nederland

Met enerzijds een continue vraag vanwege de Europese Kaderrichtlijn Water en anderzijds de in de meeste regio's aanwezige specialistische kennis op het gebied van water- en zuiveringstechnologie is Grontmij goed gepositioneerd in deze markt. Wij voorzien een sterke groei in met name de technische dienstverlening op het gebied van afvalwaterzuivering, waterlevering en -transport en het beheer van installaties en voorzieningen. Vooral in Centraal-Europa moet hierin nog een enorme slag worden gemaakt. Zowel het herstructureren als het uitbreiden van de bestaande advies- en engineeringscapaciteit en het aantrekken van nieuw personeel zijn belangrijke aandachtspunten. In het Verenigd Koninkrijk verwachten wij in 2009 bij enkele opdrachtgevers nieuwe biedingsprocedures voor lange termijn contracten (2009-2013). Grontmij werkt momenteel onder meer aan de volgende waterprojecten:

- diverse EU-afvalwaterprojecten in Zabrze, Zgierz en Monsinsko Puszczykowskiej in Polen;
- de renovatie van de Haringvliet en Volkerak sluizencomplexen in Nederland;
- de uitbreiding van het rioolstelsel en zuiveringsinstallaties op Cyprus.

Stuwdam Storfinnforsen, Zweden

Energie is de kleinste, maar snelst groeiende marktsector binnen Grontmij. Er is veel samenhang met de sectoren Bouw en Industrie. Wij zijn steeds vaker betrokken in projecten voor de productie, het transport, de distributie en het gebruik van energie. Belangrijkste onderwerpen zijn daarbij duurzaamheid, efficiency en het omzetten van biomassa. Door de aanzienlijke in-house engineering capaciteit van de grote energieleveranciers en de schaarste op de arbeidsmarkt is de groeisnelheid van de sector Energie beperkt. In deze sector zijn wij onder meer bij de volgende projecten betrokken:

- nieuwbouw afvalverbrandingsinstallatie in Norrköping in Zweden;
- raamovereenkomst (acht jaar) met de United Kingdom Atomic Energy Authority voor de technische beoordeling van een nucleaire opslagplaats in het kader van de veiligheidseisen van de UKAEA;
- haalbaarheidsstudie voor reparatiewerkzaamheden aan de grootste stuwdam van Zweden in Storfinnforsen in Faxälven.

Bouw en Industrie

De kredietcrisis zal naar verwachting investeringen in grootschalige commerciële projecten en woningbouwprojecten vertragen. De marktvooruitzichten voor renovatie en onderhoud, hetgeen nog steeds 70 à 80% van de bouwmarkt uitmaakt, zijn stabiel.

Een grote vraag wordt verwacht vanuit de gezondheidszorg en onderwijs en vanuit grotere multinationals op het gebied van logistiek en distributiecentra. Grontmij werkt momenteel onder meer aan de volgende projecten:

- het hoofdkantoor van de Europese Centrale Bank in Frankfurt;
- installatietechnische studies in het kader van de renovatie en nieuwbouw van het Imelda Hospitaal in België;
- het futuristisch vormgegeven appartementencomplex 'The Wave' bestaande uit tien verdiepingen in Skyttehusbugten in Denemarken.

*Appartementencomplex
'The Wave' in Skyttehusbugten,
Denemarken*

Umicore Antwerpen, België

De sector Industrie kent binnen Grontmij aanzienlijke verschillen in regionale aanwezigheid en omvang. De sector is gewoonlijk erg gevoelig voor industriële investeringscycli. Sommige industriële segmenten zoals farma, logistiek en automotive en agrifood laten ten opzichte van het afgelopen decennium een sterkere, voortdurende vraag zien door het opkomen van de markten in Brazilië, Rusland, India en China (BRIC). Wij verwachten in 2008 een sterk blijvende vraag van grote multinationals. In 2007 verkregen wij onder meer de volgende projecten:

- ontwerp en multidisciplinaire engineering, document management en inkoopassistentie voor Fina Antwerp Olefins in België;
- assistentie Umicore (grootste recyclingbedrijf van edelmetalen ter wereld) bij ontwerp van nieuwe productie unit in Antwerpen in België;
- werkzaamheden met betrekking tot uitbreiding van het Nederlandse gastransportnet in opdracht van de N.V. Nederlandse Gasunie.

Infrastructuur

De marktsector Infrastructuur is een van de belangrijkste pijlers van Grontmij (circa een kwart van de omzet). In alle thuismarkten en in Ierland is Grontmij goed gepositioneerd om opdrachten te verwerven op het gebied van wegverbindingen, kunstwerken, rail- en tunnelprojecten en verkeerssystemen. Op Europees niveau voorzien wij een blijvende vraag naar consultancy en engineering in relatie tot de totstandkoming van het Trans Europese Netwerk. In een aantal regio's zou de kennis en expertise uitgebreid moeten worden om optimaal gebruik te kunnen maken van de marktmogelijkheden. De markt wordt met name bepaald door overheidsinvesteringen. De procedures rond overheidsaanbestedingen brengen relatief hoge kosten met zich mee en maken de prijs vaak het belangrijkste selectie criterium.

Grontmij zal haar samenwerking met krediet- en vermogensverschaffers (bijvoorbeeld de grotere banken en investeringsfondsen) continueren. Grontmij werkt momenteel onder meer aan de volgende infrastructuurprojecten:

- de uitbreiding van de 'Citybanan' (de metro) in Stockholm;
- grootschalig project verbetering infrastructuur in Vlaanderen in België;
- het projectmanagement van de aanleg van een tracé van de tunnel voor de goederenspoorweg door de Brenner in Oostenrijk.

*Start aanleg tunnel
door de Brenner, Oostenrijk*

Industrie:

duurzame oplossingen

voor meer-waarde

Biodiesel fabriek Oleon, Evergem, België

Ontwikkeling industrieterreinen [Chemie](#) Voeding & farmacie
[Olie & Gas](#) Mijnbouw, staal & metaal [Biochemie](#)

Risicomanagement

Risicomanagement is een onderdeel van onze dagelijkse activiteiten. Door de gehele Groep zijn acties, richtlijnen en procedures gedefinieerd teneinde één of meer specifieke risicogebieden te beheersen. Voorbeelden hiervan zijn onze interne planning- en controleprocedures, onze verslaggevingsrichtlijnen en onze organisatiestructuur met een adequate delegatie van bevoegdheden.

Teneinde een adequate interne beheersingsomgeving en een evenwichtige benadering van risicobeheersing in overeenstemming met onze risicohouding te behouden, beschouwen we risicomanagement als een integraal onderdeel van onze organisatie, waarin medewerkers deze verantwoordelijkheid op zich hebben genomen als onderdeel van het zakendoen. Onze zienswijze op risicomanagement impliceert het streven naar een redelijke mate van zekerheid ten aanzien van het bereiken van onze bedrijfsdoelstellingen en het naleven van vigerende interne en externe wet- en regelgeving.

In 2008 zullen wij de risicomanagementbenadering verder verbeteren en integreren in onze bedrijfsactiviteiten. We zullen een pragmatische risicomanagementbenadering implementeren die het management ondersteunt bij het verder verhogen van het risicobewustzijn en de risicotransparantie binnen onze organisatie. Onze risicobenadering is er niet op gericht om alle mogelijke risico's te elimineren maar om te streven naar een positieve balans tussen risico en beloning.

Hoewel onze interne beheersingsomgeving, de mensen, de aanwezige processen en richtlijnen en onze risicomanagementbenadering allemaal bijdragen om onzekerheden te beperken of onverwachte verliezen die het behalen van onze bedrijfsdoelstellingen in de weg staan te voorkomen, kan het risicomanagementproces geen absolute garantie bieden tegen het niet behalen van onze bedrijfsdoelstellingen. Evenmin kan het risicomanagementproces materiële fouten in de rapportage, verliezen, fraude, menselijke fouten, onvoldoende onderbouwde besluitvorming en overtredingen van wet- en regelgeving uitsluiten. Wellicht zijn er nog andere aanzienlijke risico's die wij nog niet geïdentificeerd hebben of risico's waarvan wordt verondersteld dat deze geen potentiële belangrijke invloed hebben op het resultaat, terwijl dit achteraf wel het geval blijkt te zijn.

BELANGRIJKSTE RISICO'S

De belangrijkste risico's die winst en groei kunnen bedreigen bij een advies- en ingenieursbureau zijn:

- looneisen die niet vertaald kunnen worden in hogere tarieven;
- beschikbaarheid van professionals;
- materiële koerswijzigingen met betrekking tot publieke investeringen op alle overheidsniveaus.

De dagelijkse bedrijfsvoering van Grontmij is minder gevoelig voor prijzen van brandstof, grondstoffen en bouwmaterialen, rente en fluctuaties op financiële markten.

De opbouw van onze portfolio in zes sectoren maakt dat we slechts in beperkte mate afhankelijk zijn van ontwikkeling in de bouwsector. Binnen de bouwsector zelf richten wij ons merendeels op asset management en energie- en klimaatbeheersing en bouwveiligheidsaspecten van de beheers- en onderhoudssector. Adviesdiensten voor de nieuwbouw van commercieel vastgoed maken slechts een beperkt deel uit van onze omzet.

Wij onderkennen de volgende risicocategorieën: strategische en operationele risico's, risico's verbonden met wet- en regelgeving en risico's met betrekking tot de financiële verslaggeving. Het overzicht van risico's is niet limitatief. Gezien de grote diversiteit van markten, opdrachtgevers en regio's en onze brede activiteitenportfolio is het nagenoeg onmogelijk om alle eventueel voorkomende risico's te kwantificeren die relevant zijn voor de gehele Groep.

STRATEGISCHE EN OPERATIONELE RISICO'S

Strategie

De kernactiviteiten vertonen weliswaar een sterke samenhang, maar ze zijn ook verbonden met diverse markten, klanten en regio's. Een groot deel van de diensten die worden geleverd, is direct en indirect verbonden met de overheidsmarkt. Grontmij's afhankelijkheid van voornamelijk de Nederlandse markt is afgenomen ten gunste van een geografische spreiding over zes stabiele economieën. De activiteiten zijn afhankelijk van de ontwikkelingen in de markten van onder andere bouw, infrastructuur, milieu, water, energie en industrie. De invloed van positieve en negatieve cyclische effecten wordt gedempt door:

- de cohesie tussen de activiteiten;
- de brede geografische spreiding;
- de verscheidenheid van klanten;
- sterke marktposities en de omvang van de vennootschap.

Opdrachten

Sommige opdrachten worden aan Grontmij toegekend op basis van langlopende overeenkomsten met Grontmij als voorkeursleverancier. Het grote aantal klanten maakt Grontmij onafhankelijk en verbetert de stabiliteit van het bedrijf. De projecten die voor een individuele klant worden uitgevoerd, nemen echter niet meer dan circa 2% van de totale omzet voor hun rekening. Dankzij ons gedecentraliseerd kantorennetwerk wordt een groot deel van onze bedrijfsopbrengsten gerealiseerd door een groot aantal betrekkelijk kleine contracten, met navenant beperkte risico's. Daar waar risico's worden vermoed, zijn deze zoveel mogelijk door gepaste (project)verzekeringen afgedekt. Grontmij is tot op zekere hoogte gevoelig voor prijsveranderingen en plotselinge veranderingen in het overheidsbeleid. Wij kunnen ons hieraan snel aanpassen. De budgetten van Grontmij zijn grotendeels gebaseerd op de verwachte investeringen van de overheden van Europese landen en een aantal grote industrieën.

Grote schommelingen in prijs, energie of loonkosten (naar boven of naar beneden) hebben geen snelle veranderingen in deze investeringen tot gevolg tenzij een structurele economische daling plaatsvindt in alle landen en bij alle sectoren. De groeipercentages van het BNP van elk land zijn dan ook belangrijke bedrijfsindicatoren voor Grontmij.

Grontmij is continue alert op signalen die duiden op veranderingen in de marktomstandigheden. Het blijft echter altijd mogelijk dat zich onverwachte veranderingen in de marktomstandigheden voordoen. Uitstel en stagnatie van de opdrachtenstroom kunnen leiden tot tijdelijke onderbezettingsverliezen. Bijna alle projecten worden uitgevoerd door Grontmij-bedrijven als hoofdopdrachtnemer voor de klanten voor veelal een vaste opdrachtsom.

Projecten

Gezien de aard van de bouwsector als geheel heeft Grontmij voor haar bedrijfsactiviteiten een robuust risicobeheersingsbeleid ontwikkeld: een afwisselend contractenportfolio geeft de noodzakelijke bescherming tegen contractverliezen, een grondige disciplinaire controle is verankerd en het geld wordt actief (dagelijks) gemanaged.

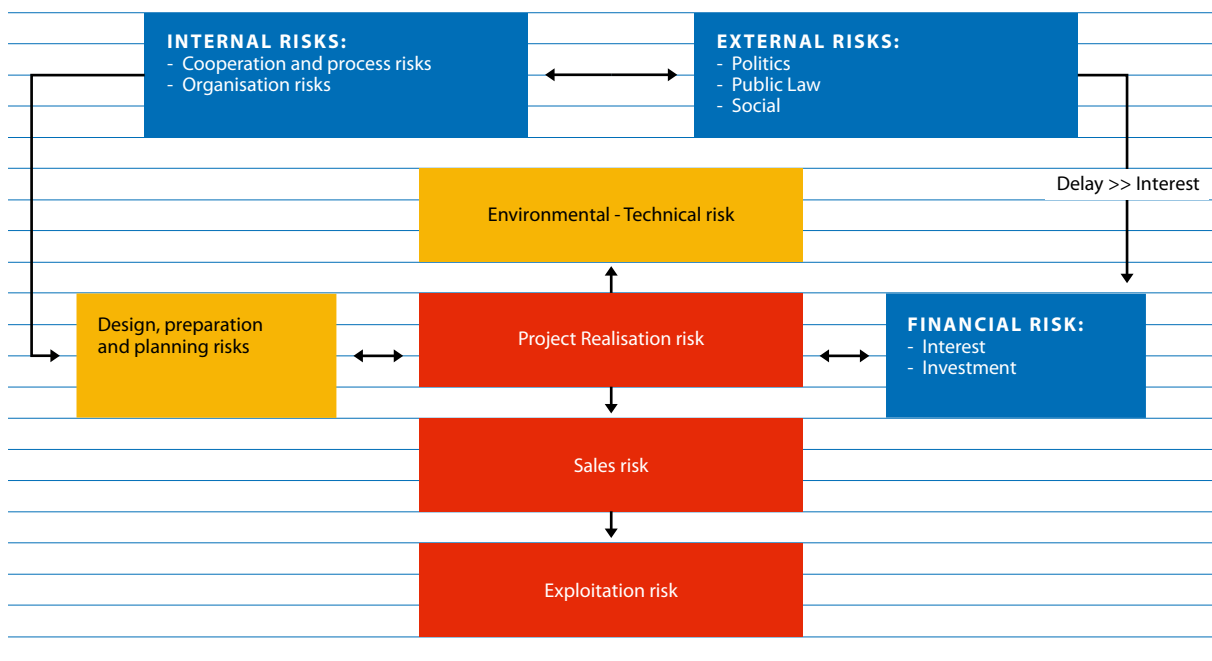
Grontmij richt zich in haar bedrijfsactiviteiten systematisch (ISO-9001, ISO-14001) op een bottom-up benadering. Risico's worden geïdentificeerd op projectniveau, vanaf het projectniveau kan het risicoprofiel van alle projecten verzameld worden tot marksectoren en/of tot klantgroepen per regio. Dit stelt de onderneming in staat om de condities en risico's van individuele projecten te evalueren. In onderstaande figuur kunt u het soort risico in projectrealisatie zien. De projectopbrengst is voortgekomen uit gebudgetteerde projectinkomsten. De gebudgetteerde inkomsten zijn aangepast aan de bruto en netto risicopercentsages.

Gebaseerd op de potentiële risico/opbrengst van individuele projecten, is de organisatie in staat zich te richten op de meest aantrekkelijke projecten. Sinds de organisatie haar kapitaal heeft gelimiteerd, probeert de organisatie binnen een raamwerk van risicomanagement op basis van haar kennis deel te nemen aan geselecteerde joint venture bedrijven. Voor een beperkte periode van bijvoorbeeld drie tot vier jaar, kan Grontmij de tijd die door specialisten is ingezet omzetten in een minderheidsbelang in een joint venture bedrijf om zo extra dividend en cashflow te investeren in haar kernactiviteiten. Het aantal joint venture projecten kan van jaar tot jaar verschillen. In bepaalde PFI (Private Finance Initiatives) investeert Grontmij op kleine schaal (€ 1-2 miljoen). De ROI van de geselecteerde joint ventures is minimaal 20%.

Grontmij neemt deel aan verschillende joint ventures:

- glastuinbouw ontwikkeling in Nederland;
- recreatiegebieden en golfbanen in Nederland;
- milieu- en waterprojecten in Nederland;
- project joint ventures in België, Duitsland, Verenigd Koninkrijk en Zweden op het gebied van transport en water.

Risk types in project realisation

Arbeidsmarkt

Voor de uitvoering van opdrachten heeft Grontmij hoogopgeleide medewerkers ter beschikking. Onze positie in de arbeidsmarkt is van wezenlijk belang voor onze bedrijfsvoering. Omzetgroei is mede begrensd door het aantal gekwalificeerde medewerkers dat we kunnen aantrekken en behouden.

De beschikbaarheid van de juiste medewerkers is van cruciaal belang voor diensten en activiteiten. Weersinvloeden zijn van gering belang. Ze worden in de budgetten doorberekend en gemiddeld over het jaar en de regio's waarin Grontmij werkzaam is. Wat het personeel betreft: voor projectmanagementdiensten en de hieraan gerelateerde bouw- en infrastructuurprojecten wil Grontmij over een evenwichtige bezetting beschikken waarbij rond 85% van de medewerkers een langlopend arbeidscontract heeft en de overige 15% is aangesteld op projectbasis of op flexibele basis. De uitwisseling van mankracht tussen de verschillende bedrijfssonderdelen leidt tot een hogere bezettingsgraad.

RISICO'S VERBONDEN MET WET- EN REGELGEVING

Verzekering en juridische risico's

Grontmij is verzekerd tegen een aantal risico's. Risico's voor beroepsaansprakelijkheid, algemene aansprakelijkheid en projecten worden op het niveau van de Groep afgedekt. Risico's voor projecten worden op lokaal (landelijk) niveau verzekerd. Daarnaast wordt een geschikte dekking voor aspecten voor de normale bedrijfsvoering zoals de verzekering van ziektekosten en gebouwen op lokaal niveau geregeld. Van tijd tot tijd zijn Grontmij N.V. en haar dochtermaatschappijen betrokken bij rechtsgeschillen, die allemaal worden betwist. De Raad van Bestuur is mede op basis van juridisch advies van mening dat de uitkomst van lopende zaken geen invloed van betekenis zal hebben op de financiële positie van de vennootschap. Voor zover daar aanleiding voor bestaat, is er een adequate voorziening getroffen. Wanneer de uiteindelijke uitkomst hiervan afwijkt, zal dit in de resultatenrekening worden meegenomen.

Belastingverplichtingen

Aangezien Grontmij in een aantal landen werkmaatschappijen heeft, is het resultaat afhankelijk van de toegepaste belastingen in de verschillende jurisdicties. Specifieke oordeelsvorming is benodigd in het bepalen van de geconsolideerde belastingdruk.

FINANCIËLE RISICO'S

Balans

Grontmij hanteert een actief beleid om haar balansratio's te optimaliseren om zo de financiële risico's te beperken en haar financiële solvabiliteit te behouden voor de lange termijn. Een notering aan de effectenbeurs levert een bijzonder waardevolle bijdrage aan het realiseren van de (financiële) doelen van Grontmij en stelt Grontmij in staat om een weloverwogen keuze te maken uit de optimale financieringsmix wanneer ze bijvoorbeeld betrokken is bij een acquisitieproces.

Niet in de balans opgenomen constructies worden voorkomen. Gekochte of intern ontwikkelde software wordt niet geactiveerd op de balans, met uitzondering van grote externe uitgaven voor softwarepakketten voor administratieve en technische toepassingen. Kosten voor onderzoek worden rechtstreeks ten laste van de resultaten gebracht. Een deel van deze kosten wordt tot uitdrukking gebracht als projectgerelateerde omzetkosten. Grontmij heeft de boekwaarde van haar activa, met inbegrip van de goodwill voor de acquisitie van Carl Bro, beoordeeld binnen het raamwerk van haar normale balansbeoordeling. Deze beoordeling toonde aan dat voor deze activa geen significante impairments nodig zijn.

Interesttarieven

Grontmij streeft ernaar de resultaten en de kasstroom tegen renteschommelingen te beschermen via het aantrekken van vast- of variabelrentende financiering, door gebruik te maken van afgeleide financiële instrumenten (renteswaps).

Omrekening van valuta's

Grontmij beperkt de gevoeligheid voor valutakoerswijzigingen maar is niet ongevoelig voor koersverschillen. Daarnaast resulteren veranderingen in valutakoersen in translatieverschillen. Opbrengsten in lokale valuta's worden grotendeels gebruikt voor lokale betalingen en daardoor spelen koerswisselingen op lokaal niveau een beperkte rol. Valutakoerswijzigingen kunnen de balans en resultatenrekening beïnvloeden mede gezien de tijdsperiode tussen het indienen van offertes, het gunnen van projecten en het betalingsmoment.

Waar wenselijk en mogelijk worden termijncontracten afgesloten.

Pensioenen

Grontmij heeft pensioenregelingen voor haar personeel opgezet volgens de voorschriften en gebruiken in elk van de landen waarin de vennootschap werkzaam is. In Nederland heeft Grontmij een apart pensioenfonds opgezet. De Stichting Pensioenfonds Grontmij voldoet qua dekkingsgraad aan de richtlijnen van de Pensioen- & Verzekeringskamer (PVK).

Op 1 januari 2006 heeft Grontmij in Nederland een zogenaamde hybrideregeling ingevoerd, waarbij de eindloonregeling wordt gehandhaafd tot het bruto salarisniveau van € 62.052. Wat dit gedeelte betreft, blijft de onderneming dus gevoelig voor het door het pensioenfonds behaalde resultaat. De onderneming behoudt de mogelijkheid om dit risico te mitigeren door de hoogte van de medewerkersbijdrage te wijzigen. Boven het bruto salarisniveau van € 62.052 is een beschikbare premieregeling van kracht. Na afdracht van de premie loopt de onderneming voor dit gedeelte geen risico meer door onzekerheid van het behaalde resultaat van het pensioenfonds. In Duitsland wordt een combinatie gehanteerd van een eindloonregeling met een beschikbare premieregeling, terwijl België, Denemarken en het Verenigd Koninkrijk een vast-gestelde premieregeling hebben. Als er verplichtingen zouden ontstaan dan worden deze gedekt door posten in de balans van de relevante werkmaatschappijen. Zweden kent een eindloonregeling voor meerdere werkgevers, het ITP-plan. Er is echter geen consistente en betrouwbare basis om activa of verplichtingen toe te wijzen aan de participerende entiteiten binnen de ITP-pensioenverzekering met als gevolg dat het plan wordt aangemerkt als een toegevoegde bijdrageregeling.

Risico's met betrekking tot de financiële verslaggeving

Financiële verslaggeving van hoge kwaliteit is van het grootste belang voor Grontmij, teneinde een getrouw beeld te verschaffen van de financiële prestaties van de vennootschap, zowel voor de aansturing van het bedrijf als om verantwoording af te leggen. Om de hoge kwaliteit van financiële verslaggeving te blijven waarborgen, wordt gebruik gemaakt van de volgende systemen voor risicobeheer en interne controle:

- een standaard cyclus voor de jaarplanning en verslaggeving, die bestaat uit een jaarlijks operationeel plan op werkmaatschappijniveau, het jaarlijkse budget, driemaandelijkse prognoses en een maandelijks financiële rapportage;
- periodieke bedrijfsbeoordelingen waarbij het management van de werkmaatschappijen de geboekte vooruitgang van het operationeel plan en de maatregelen die zijn gericht op het beperken van ondernemingsrisico's met de Raad van Bestuur bespreekt;
- standaard procedures en richtlijnen, waaronder het voorkennisreglement, de integriteitscode, het handboek Accounting en de klokkenluidersregeling;
- beleid voor werving en behoud van financiële professionals van topkwaliteit in alle bedrijfsonderdelen.

Op basis van de resultaten van de aanwezige risicobeheersings- en interne controlesystemen tot op heden en na overleg met de auditcommissie en de Raad van Commissarissen, is de Raad van Bestuur van Grontmij van mening dat naar beste weten de risicobeheersings- en controlesystemen een redelijke mate van zekerheid geven dat de financiële verslaglegging ultimo 2007 geen onjuistheden van materieel belang bevat.

De vennootschap blijft haar risicobeheersings- en interne controlesystemen voortdurend verbeteren. In de komende jaren zullen wij hoge prioriteit blijven geven aan het verbeteren van ontwerp en doeltreffendheid en aan de verdere integratie van de risicobeheersings- en interne controlesystemen in de dagelijkse bedrijfsvoering.

Financiële gang van zaken

RESULTAAT EN DIVIDEND PER AANDEEL

Na de splitsing van het aandeel op 1 juni 2007 in de verhouding van 1:4 heeft Grontmij ultimo 2007 17.764.920 geplaatste aandelen uitstaan. De winst per aandeel is in 2007 gestegen met 40% naar € 1,84 (2006: € 1,31). Grontmij streeft naar een jaarlijkse stijging van de winst per aandeel en wil aandeelhouders hiervan laten profiteren. Voor de bepaling van het dividendvoorstel over 2007 zijn de solvabiliteit, liquiditeit en verwachte kasstromen in aanmerking genomen. Voorgesteld wordt om het dividend per aandeel te verhogen naar € 1,10 (2006: € 0,75 na splitsing). Dit betekent dat circa 60% van de winst als dividend ter beschikking wordt gesteld. Het dividend zal uitsluitend in contanten worden uitgekeerd.

SEGMENTATIE ACTIVITEITEN

In 2004 is besloten om de kapitaalsintensieve bedrijfsonderdelen op het gebied van delfstoffenwinning, vastgoedontwikkeling en reststoffenverwerking te desinvesteren.

Op basis van IFRS-richtlijnen is er destijds voor gekozen een onderscheid te maken tussen 'voortgezette activiteiten' en 'beëindigde en voor verkoop beschikbare bedrijfsactiviteiten'.

Het verloop van de boekwaarde van de 'beëindigde en voor verkoop beschikbare bedrijfsactiviteiten' is sindsdien als volgt:

September 2003:	€ 130 miljoen
Ultimo 2003:	€ 113 miljoen
Ultimo 2004:	€ 94 miljoen
Ultimo 2005:	€ 80 miljoen
Ultimo 2006:	€ 39 miljoen
Ultimo 2007:	€ 24 miljoen

Uitgangspunt van het desinvesteringsprogramma was de verkoop van activiteiten tegen tenminste de boekwaarde. In een aantal gevallen heeft dit er toe geleid dat het realiseren van een goed boekresultaat een hogere prioriteit heeft gehad dan de snelheid van het verkoopproces. In ruim vier jaar is inmiddels voor € 106 miljoen verkocht. Deze kasstroom is aangewend ter aflossing van bankschulden en acquisitieleningen. Ultimo 2007 bedraagt de resterende boekwaarde circa € 24 miljoen. Dit betreft nog een Duitse activiteit en een aantal Nederlandse activiteiten. De huidige boekwaarde is minder dan 5% van het balans-totaal. Thans heeft de Raad van Bestuur geconcludeerd dat het in het belang van de aandeelhouders is de resterende projecten zelf verder af te maken of voor de verkoop tegen minimaal de boekwaarde meer tijd uit te trekken. Op grond van IFRS-richtlijnen zullen daarom de bedoelde activiteiten en de daarmee samenhangende activa en verplichtingen niet meer separaat worden gepresenteerd.

In de segmentatie per land worden op grond van het criterium van operationele aansturing de Nederlandse activiteiten onder 'Nederland' opgenomen en de Duitse activiteit onder 'Holding'. Op basis van dezelfde systematiek zijn de vergelijkende cijfers (2006) in de segmentatie aangepast.

RESULTAAT

De bedrijfsopbrengsten zijn in 2007 met € 230 miljoen gestegen naar € 773 miljoen. Ook hier speelt het effect dat van de voormalige Carl Bro ondernemingen in Denemarken, Verenigd Koninkrijk/Ierland en Zweden in 2006 slechts de omzet over de maanden september – december begrepen is. Na eliminatie van dit effect kan worden geconstateerd dat de omzet in 2007 met € 38 miljoen (5%) is gestegen van € 735 miljoen (2006 pro forma) naar € 773 miljoen.

Tevens moet worden bedacht dat circa € 20 miljoen omzet is gedesinvesteerd. De netto-omzet ('own production') is gestegen tot € 598,1 miljoen (pro forma 2006: € 537,1 miljoen), een stijging van circa 10%. Rekening houdend met desinvesteringen en acquisities is 8% hiervan autonome groei geweest in 2007.

In € million	2007	2006 pro forma	2006	Δ 2007 vs 2006 pro forma
Revenue	772.8*	735.1	543.1	+5.1%
Third party expenses	174.7	198.0	158.6	-11.8%
Net revenue (own production)	598.1	537.1	384.5	+11.4%
Earnings before interest and taxes	47.9	40.2	30.4	+19.2%
Amortisation	6.1	2.6	2.6	
EBIT % (revenue, incl. amortisation)	6.2%	5.5%	5.6%	
EBIT % (net revenue)	8.0%	7.3%	7.9%	
EBITA % (revenue)	7.0%	5.8%	6.1%	
EBITA % (net revenue)	9.0%	8.0%	8.6%	
Result after tax (incl. amortisation, interest)	32.7	28.3	22.1	+15.5%
Result after tax/revenue	4.2%	3.9%	4.1%	

*=approx. 20 million divested

Het resultaat na belastingen als percentage van de totale bedrijfsopbrengsten (nettomarge) verbeterde in 2007 verder tot 4,2 % (2006: 4,1% / 2006 pro forma: 3,9%).

Op een aantal niet-operationele vastgoedontwikkelingsprojecten is per half jaar 2007 een verlies genomen van per saldo € 3,6 miljoen. Op deze projecten is een additioneel verlies genomen waardoor de post eenmalig verlies per saldo € 4,5 miljoen bedraagt.

De toename van de kosten van 'holding en eliminaties' met € 4,4 miljoen van € 4,3 miljoen in 2006 tot € 8,7 miljoen in 2007 wordt voornamelijk veroorzaakt door amortisatie van immateriële activa van een volledig jaar voortkomend uit de acquisitie in 2006 van Carl Bro.

Het resultaat van joint ventures en deelnemingen maakt dit jaar een substantieel deel uit van het resultaat voor belasting. Genoemd resultaat wordt met name behaald in België en Nederland en bedroeg in 2007 € 15,5 miljoen (2006: € 10,5 miljoen). Deze resultaten zijn het gevolg van het feit dat Grontmij tezamen met externe partners projecten uitvoert en vanwege de beperking van operationele- en financiële risico's ervoor gekozen heeft deze activiteiten onder te brengen in aparte juridische eenheden waarin zij een belang heeft van 50% of minder.

Het gebruik maken van dergelijke joint ventures en deelnemingen heeft een structureel karakter en draagt al vele jaren bij aan het resultaat. Op grond van expliciete IFRS-regels dient dit resultaat echter niet als onderdeel van het operationeel resultaat te worden gepresenteerd, maar tezamen met de financiële baten en lasten, die uit rente op uitstaande leningen, vorderingen en schulden bestaan. Vanwege de aard van de activiteiten en projecten is er uitdrukkelijk voor gekozen om dit resultaat bij de beschouwing van de winstgevendheid als operationeel aan te merken en derhalve voor het in de winst- en verliesrekening aangegeven bedrag, dat overigens gedeeltelijk na belastingen is, mee te nemen in de berekening van de winstgevendheidsratio's als de EBIT en EBITA.

VERGELIJKING LANDEN

Vergeleken met pro forma 2006 hebben alle thuismarkten van Grontmij hun winstgevendheid (winst voor belasting, rente en amortisatie ten opzichte van de totale omzet) weten te verbeteren. België en Nederland hebben daarmee mede geprofiteerd van goede resultaten uit een aantal projecten en joint ventures op het gebied van milieu en infrastructuur. Gedeeltelijk door desinvesteringen en minder projectkosten derden is de bruto-omzet in Nederland iets afgenomen. De omzet van de advies- en ingenieursbureaus is toegenomen met ruim 5% (inclusief projectkosten derden). Het Verenigd Koninkrijk en Duitsland zijn qua omzet het sterkst gestegen, waarbij in Duitsland de acquisitie van BGS de belangrijkste motor achter de omzetgroei is. De omzetgroei in het Verenigd Koninkrijk is 26% en volledig autonoom. Ondanks een gemeentelijke herindeling in het voorjaar van 2007, heeft Grontmij zich in Denemarken met name in de tweede helft van het jaar sterk ontwikkeld. De lage werkloosheid in Denemarken heeft tot loonstijgingen geleid die meer invloed hebben gehad op de marge vergeleken met andere thuismarkten. In Zweden heeft het management de productmix en positionering aangepakt, waardoor laagrenderende activiteiten werden verlaten en meer verschoven zijn naar activiteiten met hogere tarieven en marge. De activiteiten in de focuslanden zijn vooralsnog niet materieel genoeg om ze afzonderlijk te vermelden. De belangrijkste focuslanden, Ierland (circa 40 medewerkers) en Polen (200 medewerkers) hebben bijgedragen met een omzetgroei en winst die aan de bovenkant ligt van het groepsgemiddelde (>7% EBIT).

In € million												
	Belgium		Denmark		Germany/Poland		Netherlands		UK/Ireland		Sweden	
	2007	2006	2007	2006*	2007	2006	2007	2006	2007	2006*	2007	2006*
Revenue	53.0	47.6	150.6	141.4	51.4	32.1	315.2	325.9	85.8	68.0	96.3	98.8
Net revenue (NR)	49.5	44.1	112.8	107.4	44.8	25.9	231.0	226.8	73.9	56.7	80.0	81.1
EBIT**	5.4	2.9	9.2	8.6	3.2	1.7	24.4	20.0	7.2	5.6	7.2	6.2
EBIT on revenue	10.3%	6.2%	6.1%	6.1%	6.3%	5.2%	7.8%	6.1%	8.4%	8.2%	7.5%	6.2%
EBIT on NR	11.0%	6.7%	8.2%	8.0%	7.2%	6.6%	10.6%	8.8%	9.7%	9.8%	9.0%	7.6%

*Pro forma

**Amortisatie gealloceerd in de holding

VERGELIJKING MARKTSECTOREN

Grontmij werkt aan consultancy, engineering en management vraagstukken in de gehele projectketen (van ontwerp tot realisatie). Veruit de meeste van onze projecten zijn multidisciplinair: in een projectteam zijn meerdere expertises vertegenwoordigd. Opgemerkt moet worden dat niet alle landen binnen de Groep in 2007 gelijke definities, terminologie en systemen gebruiken voor deze expertises. Dit leidt er toe dat de vergelijking van de performance van de zes marktsectoren van Grontmij in 2007 gemaakt wordt op basis van diverse aannames voor deze expertises. In 2007 is een proces van harmonisatie gestart dat zal leiden tot nauwkeuriger bepalingen in de komende jaren.

De performance van de marktsectoren laat zien dat het aandeel van de sectoren Milieu, Water en Energie circa 40% bedraagt waarbij een resultaat voor rente en belastingen van circa 8% wordt gerealiseerd. De sectoren Infrastructuur (24%) en de sectoren Bouw en Industrie (35%) laten een resultaat voor rente en belastingen zien van respectievelijk 8% en 6%. De diensten die Grontmij levert in de marktsector Bouw zijn onder meer projectmanagement, asset management en het ontwerp en advies van duurzame processen en systemen voor installaties, energie, water en grondstoffen.

De verhouding tussen publieke en private klanten is circa 50/50.

Marktsector	Bedrijfsopbrengsten (€ miljoen)	Bedrijfsopbrengsten	EBIT	Professionals (fte)
Bouw en Industrie	260	35%	6%	2.300
Infrastructuur	180	25%	8%	1.500
Milieu, Water en Energie	310	40%	8%	2.800

N.B.: genoemde bedragen en percentages zijn gebaseerd op diverse aannames en zijn exclusief eliminaties en holding.

BALANS

Door acquisities staat op de balans onder de vaste activa circa € 109 miljoen aan goodwill geactiveerd, waarvan € 99 miljoen voor Carl Bro. De jaarlijkse impairment tests hebben geen aanleiding gegeven tot een afboeking ten laste van het resultaat.

In € miljoen	31 dec. 2007	31 dec. 2006		31 dec. 2007	31 dec. 2006
Vaste activa	249	265	Eigen vermogen	157	139
Vlottende activa	280	269	Langlopende verplichtingen	148	169
			Kortlopende verplichtingen	224	226
	529	534		529	534

De kaspositie per 31 december 2007 bedraagt € 34 miljoen (31 december 2006: € 47 miljoen), hetgeen voor de omvang en aard van de activiteiten en de binnen het jaar te verwachten fluctuaties in de kasstroom, als normaal kan worden gekwalificeerd. Als indicatie voor deze kwalificatie kan worden gemeld dat de gemiddelde salarisbetaling per maand circa € 35 miljoen bedraagt.

De stijging van het eigen vermogen van € 139 miljoen naar € 157 miljoen wordt met name veroorzaakt door de toevoeging van de winst over 2007 (€ 33 miljoen), minus het uitbetaalde dividend over 2006 (€ 13 miljoen). De solvabiliteit (eigen vermogen in relatie tot het balanstotaal) is verbeterd van 26% naar 30%.

Voor de financiering van de acquisitie van Carl Bro is in augustus 2006 een tweetal leningen (totaal € 140 miljoen) aangegaan. Van één lening is in 2006 reeds € 50 miljoen afgelost.

Conform de overeengekomen voorwaarden is in 2007 € 25 miljoen afgelost. Het restant van de genoemde leningen bedraagt ultimo 2007 € 65 miljoen. Volgens de voorwaarden zal in 2008 € 17,5 miljoen worden afgelost, dit bedrag is opgenomen onder de kortlopende verplichtingen.

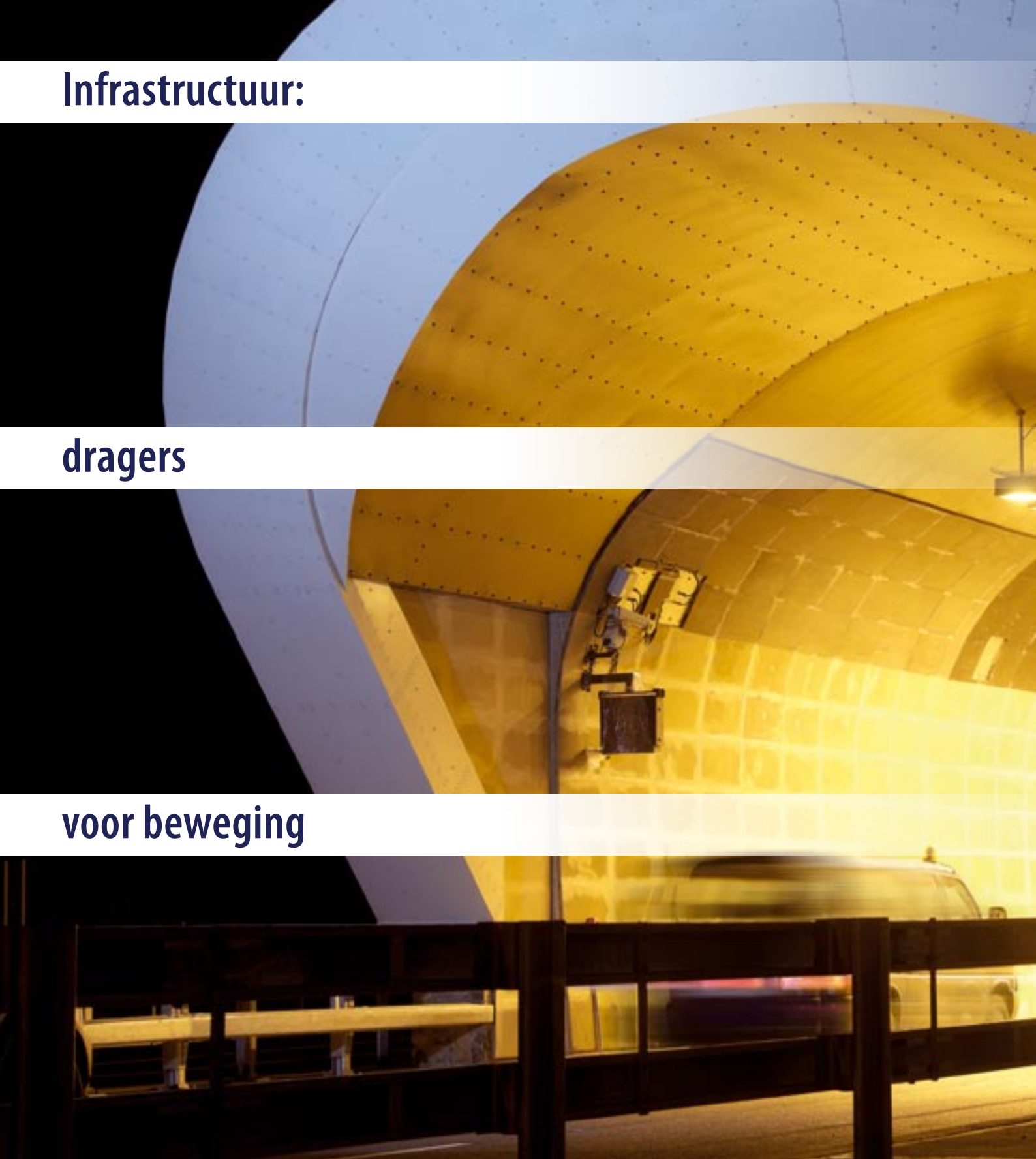
Met het oog op de verdere uitvoering van de strategie, de voorwaarden van de markt en financiers en een verantwoord risicobeleid, kan de balans als gezond worden gekwalificeerd.

Infrastructuur:

dragers

voor beweging

Ingang Dublin Port tunnel, Ierland

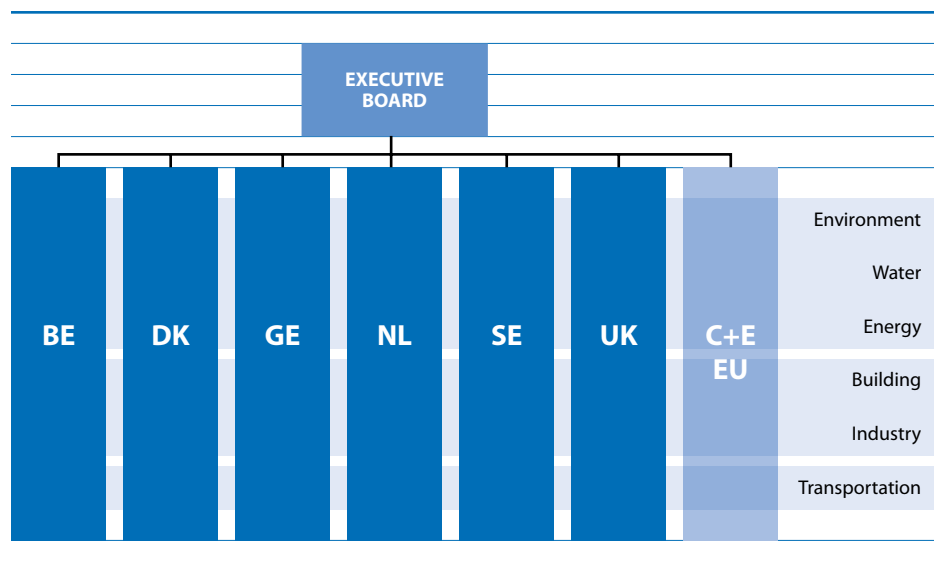
Planvorming & logistiek [Snelwegen & wegen](#) GIS & ICT
[Rail & stations](#) Waterwegen & havens [Geodata](#) Bruggen & tunnels

Organisatie en personeel

ORGANISATIESTRUCTUUR

Grontmij is georganiseerd in zes landen. De Raad van Bestuur is verantwoordelijk voor het beleid, de strategie, acquisities, investeringen, risicobeheersing, financiën en de interne coördinatie van de Groep. Op groepsniveau worden diensten verzorgd die het beste centraal kunnen worden geregeld om redenen van efficiëntie, (hoogwaardige) specialisatie of financiering.

Grontmij hanteert de filosofie dat de landen zo zelfstandig mogelijk moeten kunnen werken binnen het raamwerk van het beleid, de bedrijfsprincipes en de interne risicobeheersings- en controlesystemen van de Groep. Dit verbetert de kwaliteit van het management van de landen. Delegeren is stevig verankerd in de cultuur van Grontmij. Waar dit van toepassing is voor de klant zullen multidisciplinaire teams worden samengesteld uit de kennisgebieden binnen een land of verschillende landen. Hierdoor ontstaat vanzelf een synergie, zeker als het om complexe en geïntegreerde projecten gaat. Synergie leidt tot hogere winstgevendheid. Het verhoogt tevens de creativiteit en de betrokkenheid van de organisatie als geheel en biedt medewerkers meer mogelijkheden om professionele uitdagingen aan te gaan en zichzelf te ontwikkelen.

KENNISMANAGEMENT

Onze kennisintensieve activiteiten stellen eisen aan de wijze waarop wij werken. Kennis en informatie moeten goed toegankelijk zijn. Een groot voordeel van onze netwerkorganisatie is dat medewerkers in de verschillende landen via netwerken aan elkaar zijn gekoppeld en daardoor snel kennis kunnen uitwisselen.

Op basis van een sterk ICT-platform verbeteren wij de ontwikkeling en de kwaliteit van onze diensten en maken we efficiënter gebruik van onze middelen.

Wij moedigen netwerken van professionals in de diverse expertisevelden uit alle onderdelen van de onderneming zoveel mogelijk aan. Facilitair daaraan bieden wij onze medewerkers goede automatiseringsvoorzieningen en moderne communicatiemiddelen. Het seniormanagement begeleidt de ontwikkeling van de netwerken. Daarnaast organiseren wij regelmatig bijeenkomsten en seminars op groepsniveau en op nationaal/regionaal niveau. De streefdoelen van deze professionele netwerken worden vastgelegd in jaarprogramma's die worden gecontroleerd door het management van de operationele eenheden en de Raad van Bestuur.

Steeds vaker wordt kennis die in onze organisatie aanwezig is, via uitgekiende automatiserings-hulpmiddelen efficiënt en effectief benut, ook over de landsgrenzen heen. De juiste kennis op het juiste moment op de juiste plaats. Dat is een van de belangrijkste pijlers van de onderneming voor de toekomst.

PERSONEELSMANAGEMENT

Het personeelsbeleid van Grontmij richt zich op het aantrekken en aannemen van professionele en bekwame mensen en op het bieden van trainingsmogelijkheden voor deze mensen. De diensten die Grontmij levert, moeten betrouwbaar en van hoge kwaliteit zijn. Het beleid is er ook op gericht om haar medewerkers mogelijkheden te bieden om zich zoveel mogelijk te ontwikkelen. Grontmij wil een goede werkgever zijn en een werkgever die rekening houdt met lokale gebruiken.

De geringe uitstroom van hoog opgeleide managers en medewerkers geeft aan dat Grontmij hierin is geslaagd. Desondanks was het verloop in 2007 iets groter dan normaal. Klanten hadden en hebben belangstelling voor onze professionele medewerkers, een schaars goed op de arbeidsmarkt. Dit betekent dat een goed beleid voor interne carrièreontwikkeling van essentieel belang is om goede mensen en specifieke vaardigheden te behouden en volledig ten goede te laten komen van het bedrijf. Het beleid richt zich op het ontwikkelen van medewerkers die flexibel zijn en die kunnen doorgroeien tot managementfuncties of uitgroeien tot technische specialisten.

Bestand (fte) medewerkers ultimo 2007

	België	Denemarken	Duitsland	Nederland	Polen	UK/Ierland	Zweden	Totaal
Vaste dienst	452	1.129	497	2.211	115	826	733	5.963
Tijdelijke dienst	25	71	-	194	15	41	2	348
Grontmij-dienstverband	477	1.200	497	2.405	130	867	735	6.311
Ingeleenden (extern)	77	-	25	285	-	82	-	469
Totaal *	554	1.200	522	2.690	130	949	735	6.780
% Vrouwen (Grontmij divb.)	31%	28%	36%	21%	49%	24%	25%	26%
% Voltijd (Grontmij divb.)	77%	94%	82%	73%	98%	99%	85%	83%

* Ultimo 2007 werkten in totaal 7.594 medewerkers bij Grontmij.

Bestand (fte) medewerkers ultimo 2006

	België	Denemarken	Duitsland	Nederland	Polen	UK/Ierland	Zweden	Totaal
Vaste dienst	415	958	285	2.209	84	716	797	5.464
Tijdelijke dienst	57	105	-	155	-	22	-	339
Grontmij-dienstverband	472	1.063	285	2.364	84	738	797	5.803
Ingeleenden (extern)	65	89	9	315	-	48	8	534
Totaal *	537	1.152	294	2.679	84	786	805	6.337
% Vrouwen (Grontmij divb.)	30%	27%	40%	21%	50%	22%	25%	25%
% Voltijd (Grontmij divb.)	88%	89%	78%	73%	89%	97%	85%	82%

** Ultimo 2006 werkten in totaal 7.049 medewerkers bij Grontmij.

Om de werving van nieuw talent te ondersteunen onderhoudt Grontmij goede contacten met meerdere universiteiten en opleidingsinstituten in de landen waar zij actief is.

Grontmij participeert in structurele programma's bij het begeleiden en opleiden van studenten, participeert in gemeenschappelijke (onderwijs)projecten en levert docenten. Grontmij geeft studenten de gelegenheid door stages en onderzoeksopdrachten praktische ervaring op te doen in het bedrijfsleven. Een aantal medewerkers van Grontmij zijn gastdocent of studieadviseur op technische universiteiten en hogescholen in veel van de thuismarkten en focuslanden. Voorbeelden hiervan zijn Warschau Polytechnics, de Academy of Economics in Poznań, Copenhagen University, Technische Universiteit Delft, Eindhoven, Enschede, Universiteit Wageningen, Universiteit Wiesbaden, Edinburgh University, Glasgow University, Chalmers University of Technology in Zweden en de universiteit van Wuhan (China). Grontmij sponsort tevens een aantal wetenschappelijke projecten gericht op duurzaamheid en een internationale groep jonge wetenschappers (SYISS in Zweden).

Zakelijke en managementvaardigheden worden steeds belangrijker. Zoals blijkt uit de trainings-schema's van de werkmaatschappijen steunt Grontmij de ontwikkeling van talent en management. De internationale afdelingen van Grontmij beschikken tevens over een wereldwijde pool van ervaren freelance professionals die regelmatig worden aangesteld op projectbasis.

Flexibiliteit door uitwisselbaarheid is een belangrijk aspect van Grontmij's beleid. Daarom worden, waar dit mogelijk is, in de hele groep dezelfde systemen gebruikt en zijn zowel kortlopende als langlopende programma's voor personeelsuitwisseling ontwikkeld. Dit beleid heeft bijgedragen aan het handhaven van een hoge bezettingsgraad en heeft het mogelijk gemaakt (waardevolle) medewerkers te behouden.

PENSIOENEN

Ten aanzien van pensioenregelingen en vergelijkbare voorzieningen voor de medewerkers wordt rekening gehouden met de lokale gebruiken en regelgeving.

De Stichting Pensioenfonds Grontmij is belast met de uitvoering van de door de Nederlandse dochterondernemingen toegekende pensioenrechten. De stichting is een aan Grontmij verbonden partij. Ultimo 2007 telde het pensioenfonds 2.549 deelnemers (2006: 2.561) en 1.022 gepensioneerden (2006: 953). Het fonds had een belegd vermogen van ruim € 544 miljoen (2006: € 549 miljoen). De pensioenen en premievrije aanspraken zijn per 1 januari 2008 geïndexeerd met 1,19% (2007: 2,3%). De pensioenpremie is per 1 januari 2008 niet aangepast. In 2006 is voor het eerst de dekkinggraad van het pensioenfonds gerapporteerd volgens de Pensioenwet. Deze lijn is in 2007 voortgezet, hetgeen resulteert volgens voorlopige berekeningen in een dekkinggraad van 146% (2006: 143%).

MEDEZEGGENSCHAP

In 2007 is de corporate governance structuur van Grontmij aangepast. De besturing van de Nederlandse werkmaatschappijen is duidelijk afgebakend van de besturing van het concern. De Ondernemingsraad Nederland richt zich nu volledig op de medewerkers in Nederland. Met de ondernemingsraden van de werkmaatschappijen uit de verschillende landen is afgesproken om een Europese ondernemingsraad op te richten. In 2007 heeft de zogenaamde Special Negotiation Board (SNB) tweemaal met de Raad van Bestuur overlegd over de uitgangspunten en werkwijze. Dit heeft geresulteerd in een convenant voor de Europese ondernemingsraad van Grontmij die in 2008 van start is gegaan.

Corporate Governance

STRUCTUUR

Grontmij is in 1915 opgericht als Grondverbeterings- en ontginningsmaatschappij N.V. te Zwolle. In 2007 heeft Grontmij haar corporate governance structuur aangepast aan het internationale karakter van de Groep. Grontmij N.V. is als internationale holding vrijgesteld van het structuurregime, aangezien de meerderheid van de werknemers van de Groep buiten Nederland werkzaam is. Met het vervallen van het structuurregime hebben de aandeelhouders een meer directe invloed op de samenstelling van de Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen gekregen. Het maatschappelijk kapitaal van € 15 miljoen is na de splitsing van de aandelen in de verhouding 1:4 sedert 1 juni 2007 verdeeld in 30 miljoen gewone aandelen met een nominale waarde van € 0,25 en 30 miljoen preferente aandelen met een nominale waarde van € 0,25. Stichting Administratiekantoor van Aandelen Grontmij N.V. beheert circa 98% van de gewone aandelen Grontmij waarvan certificaten van aandelen Grontmij zijn uitgegeven, die genoteerd staan op de Effectenbeurs van Euronext Amsterdam.

De Raad van Bestuur van de vennootschap heeft tot taak het besturen van de vennootschap. Dit betekent onder meer dat de Raad van Bestuur verantwoordelijk is voor het opstellen en realiseren van de doelstellingen van de Groep, de strategie, de financiering, het beleid en de daaruit voortvloeiende behaalde resultaten. De verantwoordelijkheid voor het besturen van de vennootschap berust bij de Raad van Bestuur als collectief.

De Raad van Commissarissen van de vennootschap heeft tot taak toezicht te houden op het beleid van de Raad van Bestuur en de algemene gang van zaken in de vennootschap en de met haar verbonden ondernemingen. De Raad van Commissarissen staat de Raad van Bestuur bij met advies. De verantwoordelijkheid voor de uitvoering van zijn taken berust bij de Raad van Commissarissen als collectief. Onverminderd zijn eigen verantwoordelijkheid kent de Raad van Commissarissen twee vaste commissies.

Jaarlijks wordt binnen zes maanden na afloop van het verslagjaar een Algemene Vergadering van Aandeelhouders georganiseerd. Andere aandeelhoudersvergaderingen kunnen worden gehouden op verzoek van de Raad van Bestuur of van de Raad van Commissarissen, onverminderd het bepaalde in de artikelen 110 tot en met 112 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek. Aandeelhouders en certificaathouders die alleen of gezamenlijk ten minste één procent van het geplaatste kapitaal vertegenwoordigen of van wie de aandelen of certificaten een beurswaarde hebben van ten minste € 2 miljoen, hebben het recht om aan de Raad van Bestuur of de Raad van Commissarissen het verzoek te doen om onderwerpen op de agenda van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders te plaatsen.

Tijdens de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 10 mei 2007 is een volmacht verleend aan de Raad van Bestuur voor het uitgeven van aandelen, het verlenen van rechten tot het nemen van aandelen en het beperken of uitsluiten van voorkeursrechten met betrekking tot een uitgifte van aandelen. Tijdens dezelfde Algemene Vergadering van Aandeelhouders is aan de Raad van Bestuur de machtiging verleend om te besluiten tot verkrijging van aandelen of certificaten van aandelen van Grontmij N.V. Deze besluiten zijn vastgelegd in de notulen van deze vergadering die op de website staan.

De leden van de Raad van Bestuur worden benoemd en ontslagen door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders op voordracht van de Raad van Commissarissen. Deze voordracht is niet bindend. Een besluit van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders tot benoeming van een lid van de Raad van Bestuur overeenkomstig een voordracht van de Raad van Commissarissen kan worden genomen met volstrekte meerderheid van de uitgebrachte stemmen. Een besluit van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders tot benoeming van een lid van de Raad van Bestuur, anders dan overeenkomstig een voordracht van de Raad van Commissarissen, kan slechts worden genomen met een volstrekte meerderheid van de uitgebrachte stemmen die meer dan een derde van het geplaatste kapitaal van de vennootschap vertegenwoordigen.

Tijdens een Algemene Vergadering van Aandeelhouders kan bij de benoeming van een lid van de Raad van Bestuur uitsluitend worden gestemd over kandidaten van wie de naam daartoe in de agenda van de vergadering of een toelichting daarbij is vermeld.

De Algemene Vergadering van Aandeelhouders kan besluiten een lid van de Raad van Bestuur te ontslaan. Tot een ontslag, anders dan op voorstel van de Raad van Commissarissen, kan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders echter alleen besluiten met volstrekte meerderheid van de uitgebrachte stemmen die meer dan een derde van het geplaatste kapitaal van de vennootschap vertegenwoordigt. Een vergelijkbare systematiek wordt gevolgd voor de benoeming en het ontslag van leden van de Raad van Commissarissen.

Een besluit tot wijziging van de statuten van de vennootschap kan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders uitsluitend nemen op voorstel van de Raad van Bestuur, dat is goedgekeurd door de Raad van Commissarissen. Een dergelijk aandeelhoudersbesluit wordt genomen met een volstrekte meerderheid.

De regeling voor het benoemen en vervangen van leden van de Raad van Bestuur en leden van de Raad van Commissarissen en de voorschriften voor het wijzigen van de statuten, zijn vastgelegd in de statuten. De statuten zijn op de website geplaatst.

DE CODE

Principes

Grontmij leeft nagenoeg alle principes na van de Nederlandse Corporate Governance Code (hierna: de Code). Wij wijken af van principe III.5 in die zin dat wij niet drie maar twee kern-commissies van de Raad van Commissarissen hebben ingesteld. Dit betreft een auditcommissie en een benoemings- en beloningscommissie. De laatstgenoemde commissie voert de taken uit die conform de Code worden toebedeeld aan de remuneratiecommissie en de selectie- en benoemingscommissie. Gelet op de omvang van de vennootschap wordt het instellen van twee commissies adequaat geacht.

Best practice bepalingen

Grontmij handelt voor het overgrote deel conform de best practice bepalingen die zijn gericht tot de Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen zoals opgenomen in de Code voorzover deze van toepassing zijn op Grontmij. De volgende best practice bepalingen worden niet dan wel niet volledig nageleefd:

- II.1.1 - alle Nederlandse leden van de Raad van Bestuur zijn in 2003 voor onbepaalde tijd benoemd. Mevrouw B.W. Nørgaard is in 2006 benoemd voor een periode van vier jaar;
- III.5.10 t/m III.5.13: deze bepalingen zijn in het geval van Grontmij van toepassing op de benoemings- en beloningscommissie en worden volledig nageleefd. De voorzitter van de benoemings- en beloningscommissie is tevens voorzitter van de Raad van Commissarissen van de vennootschap hetgeen als een afwijking van best practice bepaling III.5.11 kan worden gekwalificeerd. Deze afwijking is gebaseerd op het feit dat gewoonlijk voor de selectie en benoeming van bestuurders en commissarissen voor de voorzitter van de Raad van Commissarissen een belangrijke rol is weggelegd.

Acties in 2007

Een voorstel om de statuten van Grontmij te wijzigen is op 10 mei 2007 goedgekeurd door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. Door de acquisitie van Carl Bro is Grontmij aanzienlijk groter en complexer geworden. Grontmij is een internationaal concern geworden dat circa 60% van haar medewerkers buiten Nederland in dienst heeft. De Raad van Commissarissen en de Raad van Bestuur van Grontmij hebben de corporate governance structuur om de volgende redenen aangepast aan de nieuwe situatie:

- het aanpassen van de corporate governance structuur aan het internationale karakter van de Groep als beursgenoteerde Europese vennootschap;
- het verbeteren van de balans tussen de operationele verantwoordelijkheid voor de landen aan de ene kant en het bestuur van de Groep aan de andere kant;
- het op elkaar afstemmen van de vertegenwoordiging van management en medewerkers op nationaal niveau.

Met ingang van 1 juni 2007 is Grontmij niet langer een structuurvennootschap. Als internationale holding is Grontmij N.V. vrijgesteld van het structuurregime. Voor de Nederlandse entiteiten is een afzonderlijke houdstermaatschappij ingericht. Op deze vennootschap Grontmij Nederland Holding B.V. is overeenkomstig art. 2:153 lid 3 sub b BW en art. 2:155 BW het verzwakt structuurregime van toepassing. Hierdoor worden de Nederlandse entiteiten bestuurd door een Nederlandse directie die onder toezicht staat van een Nederlandse Raad van Commissarissen.

De Nederlandse ondernemingsraad heeft over deze wijziging in de juridische organisatie van Grontmij N.V. een positief advies uitgebracht. De medezeggenschap op concernniveau is georganiseerd in een Europese ondernemingsraad. De competenties van de Europese ondernemingsraad zijn overeengekomen in een convenant met de Raad van Bestuur.

Met ingang van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders op 10 mei 2007 is Grontmij gestart met het audiowebcasten van aandeelhoudersvergaderingen, analistenbijeenkomsten en persbijeenkomsten. Grontmij voldoet hiermee aan de best practice bepaling IV 3.1 van de Code.

Tenslotte zijn de statuten gewijzigd in verband met de per 1 januari 2007 in werking getreden Wet ter bevordering van het gebruik van elektronische communicatiemiddelen bij de besluitvorming in rechtspersonen.

Voorgestelde acties in 2008

Zoals in het bericht van de Raad van Commissarissen is vermeld, zijn ontwikkelingen die van invloed zijn op de corporate governance een vast aandachtspunt van de Raad van Commissarissen en Raad van Bestuur. Indien ontwikkelingen daartoe aanleiding geven, worden gerichte maatregelen genomen om te waarborgen dat blijvend wordt voldaan aan de best practice bepalingen.

Certificering

Met ingang van 29 mei 2006 is certificering van gewone aandelen niet langer een beschermingsmaatregel. In overeenstemming met de Code zal Stichting Administratiekantoor van Aandelen Grontmij N.V. onder alle omstandigheden aan certificaathouders een stemvolmacht geven. Grontmij N.V. en Stichting Administratiekantoor van Aandelen Grontmij N.V. bieden certificaathouders de mogelijkheid om op eenvoudige wijze hun stemrecht op alle onderliggende aandelen uit te oefenen in de aandeelhoudersvergadering. Een certificaathouder die zijn certificaten tijdig voor een aandeelhoudersvergadering heeft aangemeld, met inachtneming van wat hierover in de statuten van de vennootschap is bepaald, wordt tevens geacht een verzoek tot het verlenen van een stemvolmacht te hebben ingediend. Het volgen van een afzonderlijke procedure voor het verkrijgen van een volmacht is dan ook niet vereist.

VOORKOMING MISBRUIK VOORWETENSCHAP

In 2006 hebben wij een aangepast reglement in het kader van voorwetenschap opgesteld. Dit aangepaste reglement is door de Raad van Commissarissen goedgekeurd en verspreid onder de Raad van Commissarissen, Raad van Bestuur, management van de diverse bedrijfsonderdelen en overige medewerkers die over vertrouwelijke informatie kunnen beschikken. Voor hen gelden perioden waarin zij niet in aandelen en certificaten Grontmij mogen handelen. Deze gesloten perioden worden binnen Grontmij tijdig van tevoren schriftelijk aangekondigd. Onze regels over voorwetenschap voldoen aan de relevante bepalingen van de Wet op het financieel toezicht.

BESCHERMINGSMAATREGEL

Preferente aandelen

De statuten van Grontmij voorzien in de mogelijkheid tot uitgifte van preferente aandelen. Stichting Preferente Aandelen Grontmij (hierna de Stichting) is opgericht om de belangen te behartigen van Grontmij, de met haar verbonden ondernemingen en alle belanghebbenden. Deze belangenbehartiging kan worden geëffectueerd door het verkrijgen van preferente aandelen en het uitoefenen van de rechten die aan deze aandelen zijn verbonden. De mogelijkheid tot uitgifte van preferente aandelen dient als beschermingsmaatregel te worden beschouwd. Deze maatregel heeft een tijdelijk karakter en zal Grontmij in staat stellen een mogelijk ongewenste, vijandige overname op haar merites te kunnen beoordelen. Per 31 december 2007 waren er geen preferente aandelen uitgegeven.

Door de statutenwijziging van Grontmij in 2006 heeft Grontmij slechts één beschermingsmaatregel, namelijk de mogelijkheid tot uitgifte van preferente aandelen.

Grontmij en de Stichting zijn overeenkomsten aangegaan voor het plaatsen bij de Stichting of aankopen door de Stichting van preferente aandelen in Grontmij. Door deze overeenkomsten heeft Grontmij een put-optie om een aantal preferente aandelen uit te geven tot ten hoogste 100% van het uitgegeven kapitaal in de vorm van gewone aandelen, min één. De Stichting beschikt over een kredietfaciliteit om betaling van de uitgifteprijs mogelijk te maken. De uitgifteprijs is 25% van de nominale waarde van de uitgegeven preferente aandelen. De Stichting heeft een call-optie om een aantal preferente aandelen te kopen voor ten hoogste 100% van het uitgegeven kapitaal in de vorm van gewone aandelen, min één. Zowel de put-optieovereenkomst als de call-optieovereenkomst zijn op 30 mei 2006 vernieuwd na de statutenwijziging van Grontmij op 29 mei 2006. De redenen voor vernieuwing van de call-optieovereenkomst zijn toegelicht tijdens de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 17 mei 2006. Grontmij is van mening dat het tijdvak waarbinnen preferente aandelen zouden moeten uitstaan niet langer moet zijn dan strikt noodzakelijk is. Hiermee is voorgesteld de periode waarbinnen een aandeelhoudersvergadering zal worden gehouden waarvoor een voorstel tot intrekking van de preferente aandelen zal worden geagendeerd, in te korten van 24 tot 12 maanden na de eerste uitgifte van preferente aandelen. Deze wijzigingen zijn opgenomen in de thans geldende statuten.

Verklaringen

In het verslagjaar zijn geen transacties van materiële betekenis verricht waarbij de leden van de Raad van Bestuur dan wel van de Raad van Commissarissen tegenstrijdige belangen hadden. In het verslagjaar zijn geen transacties van materiële betekenis verricht tussen de vennootschap en natuurlijke en rechtspersonen die ten minste 10% van de aandelen in de vennootschap houden.

Naar beste weten van de Raad van Bestuur zijn geen overeenkomsten aangegaan tussen aandeelhouders met betrekking tot beperking van de overdracht van (certificaten van) aandelen.

Behalve de contracten die zijn vermeld in de toelichting behorend tot de geconsolideerde jaarrekening 2007, dat wil zeggen de overeenkomst met Fortis Bank voor een kredietfaciliteit, bevatten geen belangrijke contracten 'change of control' clauses met betrekking tot Grontmij.

Duurzaam en maatschappelijk betrokken ondernemen

De samenleving -onze omgeving- is ons werkterrein. Wij opereren daarin met groot verantwoordelijkheidsgevoel en streven in al ons handelen naar de juiste balans tussen economische resultaten, sociale belangen en het milieu. Duurzaam ondernemen en maatschappelijke betrokkenheid zit in onze genen, in onze normen en waarden.

Wij beschouwen het niet als doel op zich maar als een structureel proces om op alle fronten waarde toe te kunnen voegen.

Voor onze klanten, onze aandeelhouders, de omgeving en onszelf.

Voor nu en voor later.

Indachtig ons motto 'planning, connecting and respecting the future' zijn duidelijke doelstellingen gedefinieerd. Duurzaam en maatschappelijk verantwoord ondernemen is structureel in onze strategische uitgangspunten en bedrijfsprocessen verankerd. Management en medewerkers confirmeren zich hier van harte aan en leveren dagelijks een betrokken en gedreven bijdrage aan verdere optimalisatie van onze leefomgeving. Van hoog tot laag in de organisatie zijn we hier dan ook op aan te spreken!

Codes als raamwerk

De Grontmij Integriteitscode (gepubliceerd op www.grontmij.com) vormt het raamwerk en is gekoppeld aan de algemene voorschriften van de FIDIC, OECD, IAS/IFRS en ISO-normen.

Ons codebeleid bevat duidelijke gedragsregels en voorschriften voor:

- gezondheid, veiligheid en milieu;
- kwaliteitsmanagement (waaronder ISO-9001, ISO-14001, ISO-18001);
- omgaan met belangenconflicten;
- eerlijke concurrentie en goede inkoop;
- werving, ontwikkeling en ontplooiing van medewerkers;
- (sociaal) maatschappelijke verantwoordelijkheid, in- en extern;
- handhaven of verbeteren van onze goede reputatie.

Missie

Grontmij is in 1915 begonnen als Grondverbetering en Ontginningsmaatschappij. Toen stonden wij dus al letterlijk met beide benen in de natuur, in de ecologische ruimte, in de samenleving.

En daar is niets aan veranderd. Onze missie laat daar geen misverstand over bestaan: wij willen de beste lokale dienstverlener zijn voor ontwerp, advisering, management, engineering en contracting van projecten in milieu, water, energie, bouw, industrie en infrastructuur. Zo creëren onze medewerkers waarde voor onze klanten en aandeelhouders en dragen zij bij aan een duurzame woon-, werk- en leefomgeving.

Van missie naar realiteit: onze klanten

Projectgebaseerd werk vormt de kern van onze onderneming.

Onze projectbenadering is klantgericht. Wij focussen primair op het realiseren van de klantambitie waarbij het voor de klant behalen van kostenvoordeel en risicobeperking voorop staat. Onze klanten kunnen rekenen op een professioneel en maatschappelijk verantwoord advies van hoge kwaliteit tegen een marktconform tarief.

planning connecting
respecting
the future

Ronald McDonald Centre Only Friends: een integraal sportcentrum voor gehandicapte kinderen (Nederland). Grontmij levert om niet advies en procesmanagement.

Lumineus Amersfoort (cultuursponsoring): ontwerp en technische begeleiding van een lichtroute door Amersfoort (Nederland). Lichtkunst en lichttechniek gaan hand in hand.

Water Aid: sponsoring van verschillende activiteiten voor drinkwatervoorzieningen, rioolwaterzuivering en educatie op het gebied van hygiëne in derde wereldlanden. Op de foto de door Grontmij gesponsorde Thames Water Aid Raft Race.

Wij staan voor duurzame oplossingen waarin processen, werkwijzen, materialen of producten worden (her)gebruikt die ongunstige milieueffecten vermijden of terugdringen, of de gunstige effecten juist stimuleren!

Het innovatieve en regisserende vermogen van onze medewerkers heeft ertoe geleid dat we bij een groot aantal en zeer gevarieerde projecten op het gebied van milieu en duurzaamheid zijn betrokken. Van ontwikkeling van zoute aquacultuur op het land ('zilte landbouw') tot planning en projectmanagement van het grootste offshore windpark van Europa (200 MWh) voor de Deense kust. In Zweden werken we aan de realisatie van een hypermoderne biomassacentrale die zo'n 100 MWh stroom gaat leveren. In het Verenigd Koninkrijk doen we de technische beoordeling voor een duurzame nucleaire opslagplaats en in Nederland MER-studies voor de bouw van een drietal offshore windparken in de Noordzee.

Uitgebreid in het nieuws kwamen wij met onze opdracht voor een omvangrijke slibvergistinginstallatie en rioolwaterzuivering voor de Chinese miljoenenstad Wuhan.

Op www.grontmij.com en op de nationale websites van onze thuismarkten is een keur aan projectbeschrijvingen en nieuwsartikelen geplaatst.

Wij investeren veel in kwaliteit. De betrouwbaarheid en toekomstgerichtheid van de geleverde diensten heeft hoge prioriteit. Onze kwaliteitssystemen (waaronder ISO-9001, ISO-14001, ISO-18001, VCA en een twintigtal BRL-certificaten, de brancherichtlijnen op verschillende vaktechnische terreinen) staan borg voor een effectieve, efficiënte en op duurzaamheid gerichte projectaanpak. Grontmij behaalde als eerste in de branche het ISO-14001-certificaat, in 2007 vond de hercertificering daarvan plaats. Tevens vervulden wij in 2007 een vooraanstaande rol in de totstandkoming van KWALIBO, het Besluit uitvoeringskwaliteit bodembeheer in Nederland.

Projectmanagement- en rapportageprocedures functioneren goed en zijn volledig transparant en inzichtelijk voor onze klanten. Een programma voor het bewaken van de klanttevredenheid loopt al vele jaren. Ook in 2007 zijn, waar het wenselijk en zinvol was, in onze processen weer verdere verbeteringen doorgevoerd.

Door het fijnmazige kantorennetwerk in al onze thuismarkten kennen onze medewerkers hun klanten en hun zorgen en weten ze die in een (lokale) maatschappelijke context te plaatsen.

Zo kunnen we inspelen op actuele situaties, maar ook anticiperen op toekomstige ontwikkelingen. Het uitwisselen van informatie, kennis en kunde neemt een belangrijke plaats in binnen onze onderneming. Lokaal, regionaal, landelijk of internationaal, best practices worden snel gedeeld.

Door de overname van Carl Bro is over en weer kennis verbreed en verdiept. In 2007 is dan ook hard gewerkt om de internationaal beschikbare kennis via geavanceerde ICT-systemen verder te ontsluiten en te delen.

In het Verenigd Koninkrijk won Grontmij samen met opdrachtgever Gemeente Moray in september 2007 een prestigieuze nationale award voor een innovatieve en duurzame methode voor afvalwaterzuivering. In Denemarken won Danish Crown de 'Working Environment Prize' wegens het realiseren van een scherpe afname in het aantal bedrijfsongevallen. Grontmij trad op als adviseur van het bedrijf. In Nederland werden we bekroond met de eerste prijs in de Eo Wijers prijsvraag waar deze keer het thema water centraal stond: de visieontwikkeling voor een robuuste ecologische verbindingzone tussen twee beekdalen. "Grontmij heeft ons met dit plan betoverd! De provincie Brabant (Nederland) wordt er een stuk mooier, avontuurlijker en duurzamer door", aldus de jury.

Onze aandeelhouders

Wij richten ons op stabiele markten (onze thuismarkten) of op gebieden waar sprake is van duurzame economische ontwikkeling (de focuslanden). Door onze multidisciplinaire expertise en wijze van integrale aanpak worden wij regelmatig uitgenodigd in te schrijven op projecten in minder stabiele of door oorlog en geweld geteisterde landen of streken. Hoewel wij het als een uitdaging - en in het kader van human interest soms als een must - zien om onze kennis en kunde ook daar te etaleren en mee te werken aan de (weder)opbouw, vindt te allen tijde een uitgebreide risicoanalyse en integriteitstoets plaats.

Grontmij streeft in al haar thuismarkten naar een balans tussen de verschillende marktsectoren en de activiteiten in de verschillende fasen van de projectketen en beperkt daarmee haar gevoeligheid voor schommelingen. De spreiding van de activiteiten over stabiele Europese economieën zorgt voor een goede beheersing van de bedrijfsrisico's. Onze strategie bestaat uit het vermijden van afhankelijkheid van één markt, van een enkele groep opdrachtgevers of van een beperkt aantal activiteiten in de projectketen. Met als gevolg een duurzame, niet sterk fluctuerende ontwikkeling van omzet en resultaat.

De kern van onze activiteiten ligt op het terrein van maatschappelijk relevante onderwerpen als energie, water, milieu, veiligheid, mobiliteit en huisvesting. Wij werken op transparante en integere wijze aan het realiseren, optimaliseren en beheren van een duurzame leefomgeving.

De vele projecten die in dat kader in 2007 door ons zijn gerealiseerd, ondersteunen het 'groene' profiel van onze onderneming.

Onze omgeving

Wij staan niet alleen door de aard van ons werk midden in de maatschappij maar wij voelen ons ook betrokken bij de meer sociaal maatschappelijke ontwikkelingen die daarin plaatsvinden. Daarom ondersteunen wij op tal van terreinen maatschappelijke initiatieven in materiële (bieden van expertise, ervaring of opleidingen) of financiële zin.

River and the city: sponsoring van een groep studenten die in Khulna/Bangladesh meewerkt aan het ontwerp en de implementatie voor de herontwikkeling van rivieren en verschillende waterfronten tot de economische motor van de stad.

India: bouw van een zestigtal multifunctionele schuilplaatsen tegen cyclonen. Grontmij-vrijwilligers zorgen voor advies, ontwerp, toezicht en projectmanagement en ontwikkelden een onderhoudsconcept.

Pakistan: reconstructie van 5.500 woningen en complete infrastructuur na een aardbeving van 7,6 op de schaal van Richter op 8 oktober 2005. Grontmij adviseert, verzorgt trainingen, levert technische ondersteuning en monitort het project in samenwerking met UN-Habitat.

Rock for Specials: Grontmij sponsort al elf jaar het tweedaagse Vlaamse (België) pop- en rockfestival voor mensen met een verstandelijke of fysieke handicap

Zo werd in 2007 onder andere enthousiast bijgedragen aan initiatieven voor drinkwatervoorziening en -zuivering (waterputten in Tanzania, zuiveringen in Zimbabwe en Haïti, Project Water Aid in het Verenigd Koninkrijk, Serious Request/Red Cross in Nederland, België, Duitsland) en ondersteunden wij de bouw en het beheer van cycloon- en aardbeving bestendige multifunctionele gebouwen, scholen en woningen in rampgebieden (Sri Lanka, India, Pakistan, Afghanistan).

Wij participeren in de realisatie van kindertehuizen en sportaccommodaties voor gehandicapten (Ronald McDonald/Only Friends in Nederland), sponsoren Rock Festivals voor gehandicapten en bieden ondersteuning aan ouders van verkeersslachtoffers (België), steunen universiteiten en groepen studenten en verzorgen technische opleidingen en masterclasses in derde wereldlanden (Afghanistan, Bangladesh, Vietnam) of dichterbij huis.

Op meer lokale schaal doneren en sponsoren wij (of generen medewerkers zelf actief middelen) vanuit de verschillende vestigingen acties en evenementen op het gebied van cultuur, natuur en landschap, milieu, sport, onderwijs, gezondheidszorg en modern nabuurschap.

De traditionele Grontmij-kalender die onder een groot aantal (internationale) relaties wordt verspreid en 'Lumineus Amersfoort' (Nederland), een lichtkunst- en multimediaroute waarin kunst en energiezuinig lichtgebruik hand in hand zijn gegaan, zijn voorbeelden van 'cultuursponsoring'. Ter illustratie is op deze pagina's een greep uit onze sociaal maatschappelijke activiteiten gepresenteerd.

Door de aard van ons werk is de eigen milieubelasting beperkt. Waar mogelijk en zinvol streven we naar minimale milieubelasting door terugdringing van papiergebruik, gescheiden afvalinzameling, het terugdringen van vlieg- en autokilometers en het zuinig omgaan met verwarming en verlichting. Eind 2007 werd 'groen' computergebruik geïmplementeerd. Door technische ingrepen in de hardware (pc's en servers) is het energieverbruik substantieel gedaald.

Zoals Grontmij als onderneming maatschappelijk betrokken is, zo zijn ook opvallend veel individuele medewerkers dat; in de politiek, het openbaar bestuur, in een breed scala aan maatschappelijke organisaties. Zoals eerder gezegd, duurzaam opereren en maatschappelijke betrokkenheid zit in onze genen, onze normen en waarden.

Onze medewerkers

We huldigen het standpunt dat we onze medewerkers niet alleen boeiend werk moeten bieden maar dat ze ook kunnen rekenen op een sociaal inspirerende, gezonde en veilige werkomgeving. Elke werkmaatschappij is verantwoordelijk voor het invoeren van een managementsysteem voor gezondheid, veiligheid en milieu. Uitgangspunt is dat niet alleen de vigerende wet- en regelgeving moet worden nageleefd, van alle bedrijfsonderdelen wordt een proactieve opstelling verwacht, mede in het kader van het duurzaam boeien en binden van onze medewerkers.

In al onze thuismarkten is de druk op de arbeidsmarkt toegenomen. Het behouden en aantrekken van talent heeft hoge prioriteit. Naast professionele en zakelijke motieven is aandacht voor duurzaam ondernemen voor steeds meer werknemers een criterium om zich aan een onderneming te binden. Grontmij prijst zich dan ook gelukkig dat haar medewerkers in hun dagelijkse praktijk al vele jaren concreet bijdragen aan duurzaam ondernemerschap. Samen met het scala aan 'andersoortige' activiteiten is Grontmij dan ook te betitelen als een aantrekkelijke werkgever.

Naast intensieve wervingscampagnes zijn door de afzonderlijke landenmanagers en de P&O-afdelingen programma's aangescherpt om competente Grontmij'ers voor de onderneming te behouden. In 2007 is veel aandacht geschonken aan carrièregerichte opleiding-, training- en coachingstrajecten en aan de opzet van nationale en internationale netwerken van (young) professionals. Ons geavanceerde ICT-platform is daarbij van grote waarde gebleken. Het permanent optimaliseren van de toegankelijkheid en aantrekkelijkheid van ons intranet als informatie- en communicatiebron is een belangrijke basisvoorwaarde.

Per marktsector zijn managers aangesteld die als in- en extern 'boegbeeld' voor de onderscheiden sector en de onderliggende expertisegebieden fungeren. Zij hebben tot taak acties en ontwikkelingen internationaal te coördineren en innovaties te initiëren. Ook stimuleren zij medewerkers tot een professionele en correcte omgang met onze stakeholders.

Onze eigen medewerkers zijn immers onze beste ambassadeurs. Grontmij is een gedecentraliseerd bedrijf. Wij beseffen dat elk onderdeel en daarbinnen iedere groep of individu bijdraagt aan de reputatie van de onderneming. Onze goede reputatie is van vitaal belang voor de bedrijfsvoering en voor het behoud van het vertrouwen van al onze stakeholders. Het in stand houden en beschermen van onze reputatie heeft dan ook onze voortdurende aandacht.

De Bilt, 12 maart 2008

S. Thijsen
D.G.H. van der Werf
Mw. B.W. Nørgaard
G.P. Dral

In Tanzania, Zimbabwe en ook op Haïti waren Grontmij'ers actief op het gebied van watervoorzieningen en -zuivering voor de lokale bevolking.

Serious request: de populaire radiozender 3FM zamelde in samenwerking met het Rode Kruis via verzoeknummers geld in voor betere drinkwatervoorzieningen in derde wereldlanden. De Grontmij Nederland medewerkers collecteerden in eigen huis, het bedrijf verdubbelde de opbrengst. Op 21 december werd op ludieke wijze een substantieel bedrag aan de drie DJ's aangeboden.

Raad van Bestuur

Van links naar rechts:

Douwe van der Werf, Gert Dral, Birgit Nørgaard en Sylvo Thijsen.

S. Thijsen (voorzitter)

Geboortejaar 1959 **Nationaliteit** Nederlandse **Benoemd** 2001 (lid), 2003 (voorzitter) **Belangrijkste eerdere functie** directeur Grontmij Advies & Techniek **Nevenfuncties** vice-voorzitter VROM-raad, voorzitter Commissie Overheidsaanbestedingen VNO-NCW, voorzitter Commissie Economische en Juridische Zaken ONRI, lid Bestuur Platform Hout in Nederland, Raad van Toezicht CUR-net, PSI-Bouw en Utrechts Landschap.

D.G.H. van der Werf (financieel directeur)

Geboortejaar 1955 **Nationaliteit** Nederlandse **Benoemd** 2003 **Belangrijkste eerdere functie** Financieel directeur Heerema Fabrication Group **Nevenfuncties** Lid van de Raad van Economische Aangelegenheden van Bisdome Rotterdam, docent Accountancy Erasmus Universiteit Rotterdam.

B.W. Nørgaard (directeur)

Geboortejaar 1958 **Nationaliteit** Deense **Benoemd** 2006 **Belangrijkste eerdere functie** voorzitter Carl Bro A/S **Nevenfuncties** voorzitter Stakeholder Council of Energinet.dk, Lid van Bestuur DTU – Technische Universiteit Denemarken, Lid van de Algemene Raad Dansk Industri, bestuurslid van de Danish Trade Council, lid van de Danish Government's Infrastructure Commission, bestuurslid van het EUDP - programma voor Energie Technologie Ontwikkeling en Demonstratie van de Danish Energy Authority.

G.P. Dral (directeur)

Geboortejaar 1955 **Nationaliteit** Nederlandse **Benoemd** 2003 **Belangrijkste eerdere functie** directeur Grontmij Bouw & Installaties **Nevenfuncties** vice-voorzitter Raad van Commissarissen Rabobank Zaanstreek e.o., vice-voorzitter ONRI, lid van ConsulTable, lid Regieraad Bouw van de Randstad, lid impulsteam Maritiem & Water Economische Adviesraad Dordrecht, lid bestuur Stichting 'Nieuw Holland'.

De leden van de Raad van Bestuur kunnen gebruik maken van de mogelijkheid participaties te verwerven via de Stichting Medewerkersparticipatie Grontmij en daarmee, evenals de medewerkers, indirect deel te nemen in het kapitaal van de onderneming. Op 31 december 2007 beschikt de heer S. Thijsen over 3.361 (2006: 3.016) participaties en de heer G.P. Dral over 1.442 (2006: 1.404) participaties. De heer G.P. Dral had op 31 december 2007 honderd (certificaten van) aandelen Grontmij in bezit. De heer D.G.H. van der Werf en mevrouw B.W. Nørgaard hadden op 31 december 2007 geen (certificaten van) aandelen c.q. participaties Grontmij in bezit.

De bezoldiging van de Raad van Bestuur is opgenomen op pagina 117.

N.B.E. van der Schuit (secretaris)

Geboortejaar 1964 **Nationaliteit** Nederlandse **Functies** secretaris van de Raad van Bestuur, secretaris van de vennootschap.

Inhoud	
Jaarrekening	
Geconsolideerde balans per 31 december 2007	70
Geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2007	71
Geconsolideerd overzicht van het totaalresultaat 2007	72
Geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2007	73
Toelichting behorende tot de geconsolideerde jaarrekening	74
Enkelvoudige balans per 31 december 2007	119
Enkelvoudige winst- en verliesrekening over 2007	120
Toelichting behorende tot de enkelvoudige jaarrekening	121
Overige gegevens	
Statutaire bepalingen inzake de winstbestemming	127
Voorstel winstbestemming 2007	127
Accountantsverklaring	128

Geconsolideerde balans per 31 december 2007

In duizenden euro's

	Toelichting	31 december 2007	31 december 2006
Vaste activa			
Immateriële activa	9	60.335	63.201
Goodwill	10	108.441	107.522
Materiële vaste activa	11	43.348	45.005
Investeringsverwerk volgens de 'equity'-methode	12	12.848	13.322
Uitgestelde belastingvorderingen	14	13.502	10.188
Andere financiële activa	13	11.100	5.904
		249.574	245.142
Vlottende activa			
Voorraad gronden		4	4
Vorderingen op opdrachtgevers uit hoofde van onderhanden projecten	15	68.907	35.225
Vorderingen op opdrachtgevers uit hoofde van het verrichten van diensten	16	5.539	-
Handels- en overige vorderingen	17	171.558	140.389
Geldmiddelen	18	33.654	47.062
		279.662	222.680
Activa geclassificeerd als aangehouden voor verkoop	2	-	65.988
Totaal activa		529.236	533.810
Totaal eigen vermogen			
Eigen vermogen	19	123.947	116.156
Onverdeeld resultaat verslagjaar	19	32.688	21.946
Eigen vermogen, toe te rekenen aan aandeelhouders van Grontmij		156.635	138.102
Minderheidsbelang	19	568	606
		157.203	138.708
Langlopende verplichtingen			
Leningen en overige financieringsverplichtingen	22	64.690	80.314
Uitgestelde belastingverplichtingen	14	28.068	30.661
Personeelsbeloningen	21	29.769	30.992
Voorzieningen	23	25.425	25.913
		147.952	167.880
Kortlopende verplichtingen			
Verplichtingen aan opdrachtgevers uit hoofde van onderhanden projecten	15	23.407	12.533
Verplichtingen aan opdrachtgevers uit hoofde van het verrichten van diensten	16	-	6.639
Schulden aan kredietinstellingen		16.023	9.271
Handelsschulden en overige te betalen posten	24	161.649	139.732
Kortlopend deel van de leningen en overige financieringsverplichtingen	22	21.498	28.122
Kortlopend deel van de voorzieningen	23	1.504	3.912
		224.081	200.209
Verplichtingen geclassificeerd als aangehouden voor verkoop	2	-	27.013
Totaal passiva		529.236	533.810

Geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2007

In duizenden euro's

	Toelichting	2007	2006
Opbrengsten	28	768.011	533.876
Overige bedrijfsopbrengsten	28, 29	4.835	9.246
Som der bedrijfsopbrengsten		772.846	543.122
Projectkosten van derden		174.701	158.612
Som der netto bedrijfsopbrengsten		598.145	384.510
Personeelskosten	30	456.907	302.336
Afschrijvingen en amortisatie	9, 11	18.247	11.888
Overige bedrijfslasten	31	90.503	50.434
Som der bedrijfslasten		565.657	364.658
Bedrijfsresultaat	28	32.488	19.852
Financieringsbaten	32	4.566	5.225
Financieringslasten	32	-10.566	-9.047
Aandeel in het resultaat van investeringen verwerkt volgens de 'equity'-methode	12, 28	14.451	8.385
Resultaat voor belastingen		40.939	24.415
Belastingen	33	-9.272	-4.487
Resultaat na belastingen, maar voor resultaat op verkoop van beëindigde bedrijfsactiviteiten		31.667	19.928
Resultaat op verkoop van beëindigde bedrijfsactiviteiten (na belastingen)	2, 28	1.053	2.125
Resultaat na belastingen		32.720	22.053
Toe te rekenen aan			
Aandeelhouders Grontmij		32.688	21.946
Minderheidsbelang		32	107
Resultaat na belastingen		32.720	22.053
Winst per aandeel	20		
Gewone winst per aandeel		€ 1,84	€ 1,31
Verwaterde winst per aandeel		€ 1,84	€ 1,31
Gemiddeld aantal aandelen		17.764.920	16.698.252

Voor vergelijkingsdoeleinden is het gemiddeld aantal aandelen in 2006 aangepast in de verhouding 1:4.

Geconsolideerd overzicht van het totaalresultaat 2007

<i>In duizenden euro's</i>			
	Toelichting	2007	2006
Valuta-omrekeningsverschillen	19	-1.481	477
Nettoveranderingen in de reële waarde van kasstroomafdekkingen	19	647	-
Baten en lasten, rechtstreeks verwerkt in het eigen vermogen	19	-834	477
Nettowinst over het boekjaar		32.720	22.053
Totaalresultaat over het boekjaar		31.886	22.530
Toe te rekenen aan:			
Aandeelhouders Grontmij		31.924	22.904
Minderheidsbelang		-38	-374
Totaalresultaat over het boekjaar		31.886	22.530

De post valuta-omrekeningsverschillen heeft betrekking op de activiteiten van Grontmij in landen waar de tot de Groep behorende entiteiten een andere functionele valuta hebben dan de euro.

Geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2007

(Volgens de indirecte methode)

	Toelichting	2007	2006
Nettowinst over het boekjaar		32.720	22.053
Aanpassingen:			
Afschrijvingen van materiele vaste activa	11	12.160	9.255
Amortisatie van immateriële activa	9	6.087	2.633
Bijzondere waardevermindervingsverliezen op vaste activa	10	151	281
Aandeel in het resultaat van investeringen verwerkt volgens de 'equity'-methode	12	-14.451	-8.385
Dividenden ontvangen van investeringen verwerkt volgens de 'equity'-methode	12, 34	17.062	4.820
Boekwinst op verkoop van materiële vaste activa		-84	-1.538
Netto financieringslasten	32	6.000	3.822
Winstbelastingen	33	9.272	4.487
		36.197	15.375
Mutatie vorderingen op en schulden aan opdrachtgevers		-24.579	4.858
Mutatie overige vorderingen		6.007	-4.451
Mutatie voorzieningen en personeelsbeloningen	21, 23	-5.483	-3.184
Mutatie handelsschulden en overige te betalen posten		207	13.891
		12.349	26.489
Netto kasstroom uit operationele activiteiten		45.069	48.542
Betaalde rente		-8.421	-6.310
Betaalde winstbelastingen		-9.421	-8.462
Boekwinst op verkoop van beëindigde bedrijfsactiviteiten (na belasting)		-1.053	-2.125
		-18.895	-16.897
Netto kasstroom uit bedrijfsactiviteiten		26.174	31.645
Ontvangen rente		2.977	3.840
Ontvangsten uit verkoop van materiële vaste activa		1.853	3.067
Verwerving van immateriële activa	9	-1.506	-359
Verwerving van materiële vaste activa	11	-11.546	-7.383
Verwerving van ondernemingen (na aftrek verworven netto kaspositie)	7	-3.543	-121.304
Verwerving van joint ventures en deelnemingen		-803	-
Vervreemding van activa en ondernemingen, aangehouden voor verkoop (na aftrek afgestoten netto kaspositie)	2	9.179	33.665
Ontvangen aflossingen uit hoofde van leningen en verwerving van andere financiële activa		7.330	1.371
Netto kasstroom uit investeringsactiviteiten		3.941	-87.103
Betaald dividend	19	-13.323	-8.483
Ontvangsten uit leningen en overige financieringsverplichtingen	22	3.392	143.641
Aflossing van leningen en overige financieringsverplichtingen	22	-28.195	-61.134
Netto kasstroom uit financieringsactiviteiten		-38.126	74.024
Mutatie netto kaspositie in het verslagjaar		-8.011	18.566
Geldmiddelen		47.257	51.004
Schulden aan kredietinstellingen (in rekening-courant)		-21.257	-43.570
Netto kaspositie per 1 januari		26.000	7.434
Valutakoers- en omrekeningsverschillen		-358	-
Geldmiddelen		33.654	47.257
Schulden aan kredietinstellingen (in rekening-courant)		-16.023	-21.257
Netto kaspositie per 31 december		17.631	26.000

Toelichting behorende tot de geconsolideerde jaarrekening

Inhoud toelichtingen		
1	Verslaggevende entiteit	74
2	Vaste activa aangehouden voor verkoop en beëindigde bedrijfsactiviteiten	75
3	Bij opstelling van de jaarrekening gehanteerde grondslagen	77
4	Belangrijke grondslagen voor financiële verslaggeving	78
5	Bepaling reële waarde	88
6	Financieel risicobeheer	88
7	Bedrijfscombinaties	90
8	Dochterondernemingen	91
9	Immateriële activa	92
10	Goodwill	93
11	Materiële vaste activa	94
12	Investeringsverwerkt volgens de 'equity'-methode	95
13	Andere financiële activa	96
14	Uitgestelde belastingvorderingen en –verplichtingen	97
15	Vorderingen op en verplichtingen aan opdrachtgevers uit onderhanden projecten	98
16	Vorderingen op en verplichtingen aan opdrachtgevers uit hoofde van het verrichten van diensten	98
17	Handels- en overige vorderingen	98
18	Geldmiddelen	98
19	Eigen vermogen	99
20	Winst per aandeel	100
21	Personeelsbeloningen	100
22	Leningen en overige financieringsverplichtingen	103
23	Voorzieningen	104
24	Handelsschulden en overige te betalen posten	105
25	Financiële instrumenten	105
26	Leases	110
27	Niet in de geconsolideerde balans opgenomen verplichtingen	111
28	Gesegmenteerde informatie	111
29	Overige bedrijfsopbrengsten	114
30	Personeelskosten	114
31	Overige bedrijfslasten	114
32	Financieringsbaten en -lasten	115
33	Winstbelastingen	115
34	Verbonden partijen	116
35	Gebeurtenissen na balansdatum	118

1. Verslaggevende entiteit

De verslaggevende entiteit is Grontmij NV ('Grontmij'), statutair gevestigd in Nederland.

De geconsolideerde jaarrekening van Grontmij omvat de financiële gegevens van Grontmij en haar dochter-ondernemingen, alle ondernemingen waarin Grontmij direct of indirect de zeggenschap heeft (tezamen te noemen de 'Groep').

De jaarrekening is door de Raad van Bestuur opgesteld in overeenstemming met International Financial Reporting Standards (IFRSs) die door de Europese Unie zijn aanvaard (hierna: 'EU-IFRSs'). De Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen van Grontmij hebben de jaarrekening op 12 maart 2008 aldus ondertekend.

Aangezien de resultaten van Grontmij zijn opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening, is de enkelvoudige winst- en verliesrekening in overeenstemming met de bepalingen van art. 2:402 BW in de enkelvoudige jaarrekening in verkorte vorm opgenomen.

2. Vaste activa aangehouden voor verkoop en beëindigde bedrijfsactiviteiten

Een deel van de tot de voormalige groep Ontwikkeling & Exploitatie behorende vennootschappen en projecten is in 2003 geënclassificeerd als 'Aangehouden voor verkoop'. De activa en verplichtingen 'Aangehouden voor verkoop' betreffen per 31 december 2006:

In duizenden euro's	
Vaste activa	
Materiële vaste activa	2.266
Investeringsverwerkt volgens de 'equity'-methode	4.447
Uitgestelde belastingvorderingen	1.571
Andere financiële activa	11.836
	20.120
Vlottende activa	
Vorderingen op opdrachtgevers uit hoofde van onderhanden projecten	30.515
Handels- en overige vorderingen	15.158
Geldmiddelen	195
	45.868
Totaal activa geënclassificeerd als aangehouden voor verkoop	65.988
Langlopende verplichtingen	
Leningen en overige financieringsverplichtingen	825
Uitgestelde belastingverplichtingen	20
Voorzieningen	562
	1.407
Kortlopende verplichtingen	
Verplichtingen aan opdrachtgevers uit hoofde van onderhanden projecten	2.748
Schulden aan kredietinstellingen	11.986
Handelsschulden en overige te betalen posten	10.719
Kortlopend gedeelte van de leningen en overige financieringsverplichtingen	50
Te betalen belastingen	103
	25.606
Totaal verplichtingen geënclassificeerd als aangehouden voor verkoop	27.013

In het kader van het destijds opgestelde desinvesteringprogramma zijn in 2007 de volgende activiteiten verkocht c.q. beëindigd:

Dochtermaatschappijen

- wWin BV (houdstermaatschappij IMS BV)

Joint ventures (niet-geëncolideerd)

- Grontland V.o.f.
- Ontwikkelingscombinatie Schalkwijkkerpoort V.o.f.
- Ontwikkelingsmaatschappij de Woerd CV
- Parkmanagement Waalwijk BV

Deelnemingen (niet-geëncolideerd)

- Europe Vastgoed BV
- NV Golf Exploitatie Maatschappij Schipluiden
- SNS Mūsavirlik
- Wijnopers Holding BV

Projecten

- De Loop Echt; Porto Nodo; Haarlem Raamsingel

Het totale nettoresultaat op de verkopen in 2007 ad € 1.053.000 is in de geëncolideerde winst- en verliesrekening opgenomen onder de post 'Resultaat op verkoop van beëindigde bedrijfsactiviteiten (na belastingen)'. De totale inkomende kasstroom met betrekking tot de verkopen van de beëindigde bedrijfsactiviteiten bedroeg in 2007 € 9.179.000 (2006: € 33.665.000).

Bij de opstelling van de jaarrekening over 2007 is de stand van zaken met betrekking tot het desinvesteringsprogramma geëvalueerd. Geconcludeerd is dat het niet langer zeer waarschijnlijk kan worden geacht dat de per 31 december 2007 nog resterende activa (en bijbehorende verplichtingen) die per 31 december 2006 waren geclassificeerd als 'Aangehouden voor verkoop' binnen een periode van twaalf maanden na 31 december 2007 zullen zijn verkocht. Verder is geconcludeerd dat het meer in het belang van de aandeelhouders wordt geacht om bepaalde projecten zelf voort te zetten en af te ronden.

Classificatie van de activa en verplichtingen in de geconsolideerde balans van 31 december 2007 onder "Aangehouden voor verkoop" is op grond van het voorgaande niet langer toegestaan. De desbetreffende activa en verplichtingen zijn in de geconsolideerde balans per 31 december 2007 dan ook begrepen in de posten waartoe zij behoren. De vergelijkende cijfers in de geconsolideerde balans zijn in overeenstemming met IFRS niet aangepast.

Als gevolg van het voorgaande is de geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2007 en de vergelijkende cijfers niet meer uitgesplitst in 'Voortgezette bedrijfsactiviteiten' en 'Beëindigde en voor verkoop beschikbare bedrijfsactiviteiten'.

De overige gevolgen voor de over 2007 gepresenteerde resultaten zijn als volgt:

- Als gevolg van de herclassificatie als 'Voorgezette bedrijfsactiviteiten' worden alle activa en passiva per balansdatum gewaardeerd alsof classificatie als 'Aangehouden voor verkoop' nimmer heeft plaatsgevonden en zijn de resultaten als gevolg daarvan - met uitzondering van de resultaten die betrekking hebben op financiële activa verwerkt volgens de 'equity' methode, die retrospectief dienen te worden verwerkt - in de winst- en verliesrekening van het jaar van reclassificatie verwerkt. Het effect van de reclassificatie op het bedrijfsresultaat over 2007 bedroeg € 342.000 negatief. Het effect op de waardering van de desbetreffende financiële activa (overwegend leningen) bedroeg vrijwel nihil. Retrospectieve verwerking heeft dan ook niet plaatsgevonden.
- De in 2007 gerealiseerde verkopen hebben weliswaar geresulteerd in een verdere daling van het saldo ter zake de voorheen als 'Aangehouden voor verkoop' geclassificeerde activa en verplichtingen, maar hebben vrijwel geheel betrekking op projecten die in 2006 en 2007 geen opbrengsten van betekenis hebben gegenereerd c.q. geen kosten van betekenis met zich mee hebben gebracht. Wel is (per 30 november 2007) één actieve dochtermaatschappij verkocht, doch deze had in 2006 en 2007 opbrengsten die minder dan 2% van het geconsolideerde totaal representeren. Reclassificatie van de vergelijkende cijfers zou omvang en samenstelling van het resultaat over 2006 van genoemde (60%) dochteronderneming zichtbaar maken. Om deze reden en de verdere insignifiantie van de opbrengsten en kosten van de andere verkochte activiteiten zijn de vergelijkende cijfers niet separaat gepresenteerd.

3. Bij opstelling van de jaarrekening gehanteerde grondslagen

Waarderingsbasis

De jaarrekening is opgesteld op basis van historische kosten. In het geval activa en passiva tegen reële waarde worden gewaardeerd is dat feit in dit punt van de toelichting vermeld bij de desbetreffende posten.

Vaste activa aangehouden voor verkoop en beëindigde bedrijfsactiviteiten

Voor verkoop aangehouden vaste activa en groepen activa die worden afgestoten, worden gewaardeerd op de laagste van de boekwaarde en de reële waarde minus verkoopkosten. Indien voor verkoop aangehouden vaste activa en groepen activa die worden afgestoten wederom worden geclassificeerd als 'Voorgezette bedrijfsactiviteiten' worden deze per balansdatum van het jaar van wijziging gewaardeerd alsof classificatie als 'Aangehouden voor verkoop' nimmer heeft plaatsgevonden en worden de resultaten als gevolg daarvan – met uitzondering van de resultaten die betrekking hebben op financiële activa verwerkt volgens de 'equity' methode, die retrospectief dienen te worden verwerkt – in de winst- en verliesrekening van het jaar waarin de reclassificatie plaatsvindt verwerkt.

Functionele valuta en presentatievaluta

De functionele valuta van Grontmij is de euro. De functionele valuta van de tot de Groep behorende entiteiten betreffen de euro, de Deense Kroon, de Zweedse Kroon, het Britse Pond en de Poolse Zloty.

De jaarrekening wordt gepresenteerd in duizenden euro's, waarbij is afgerond op het dichtstbij zijnde duizendtal, tenzij anders vermeld.

Gebruik van schattingen en oordelen

De opstelling van de jaarrekening brengt met zich mee dat de Raad van Bestuur oordelen vormt alsmede schattingen en veronderstellingen maakt, die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en op de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen en van baten en lasten. De schattingen en hiermee verbonden veronderstellingen zijn gebaseerd op ervaringen uit het verleden en andere factoren die, gegeven de omstandigheden, als redelijk worden beschouwd.

De uitkomsten van deze schattingen en oordeelsvorming vormen de basis voor het oordeel over de boekwaarde van activa en verplichtingen die niet op eenvoudige wijze uit andere bronnen blijkt. De daadwerkelijke uitkomsten bij afwikkeling van de desbetreffende activa en verplichtingen kunnen afwijken van deze oordelen.

Informatie omtrent de belangrijkste schattingsposten in de jaarrekening is opgenomen onder de volgende toelichtingen:

	Punt
■ Bedrijfscombinaties	7
■ Economische levensduur van materiële vaste activa en immateriële activa	9, 11
■ Bepaling van de realiseerbare waarde van kasstroomgenererende eenheden die goodwill bevatten	10
■ De mogelijkheden tot realisatie van uitgestelde belastingvorderingen	14
■ Resultaatbepaling van lopende opdrachten	15, 16
■ Waardering van de verplichtingen uit hoofde van toegezegde pensioenrechten en andere langlopende personeelsbeloningen	21
■ Nazorgverplichtingen	23
■ Waardering van financiële instrumenten	25

Belangrijke schattingen en onderliggende veronderstellingen worden periodiek opnieuw beoordeeld.

Een herziening van een schatting wordt verwerkt in de verslagperiode waarin de schatting wordt herzien indien de herziening alléén voor die periode gevolgen heeft. Een herziening wordt verwerkt in de verslagperiode waarin de schatting wordt herzien én toekomstige perioden indien de herziening gevolgen heeft voor zowel de verslagperiode waarin de schatting wordt herzien als toekomstige perioden.

4. Belangrijke grondslagen voor financiële verslaggeving

De hierna uiteengezette grondslagen voor financiële verslaggeving zijn consistent toegepast voor alle in de jaarrekening gepresenteerde perioden en alle in de consolidatie opgenomen entiteiten.

Grondslagen voor consolidatie

Kapitaalbelangen

Grontmij houdt, direct of indirect, belangen in andere ondernemingen: dochterondernemingen, joint-ventures en deelnemingen.

Grontmij heeft bij dochterondernemingen de mogelijkheid, direct of indirect, het financiële en operationele beleid te bepalen. Bij de beoordeling van de mate van zeggenschap wordt rekening gehouden met potentiële stemrechten die uitoefenbaar of converteerbaar zijn.

Een joint venture is een samenwerkingsovereenkomst waarbij de Groep met één of meer andere partijen een economische activiteit in de vorm van een onderneming aangaat, waarover alle betrokken partijen uitsluitend gezamenlijke zeggenschap hebben.

Een deelneming is een onderneming waarin de Groep invloed van betekenis heeft op het financiële en operationele beleid, maar waarover zij niet de zeggenschap heeft, noch waarover uitsluitend gezamenlijke zeggenschap bestaat: de andere betrokken partijen zijn in staat, gezamenlijk het financiële en operationele beleid te bepalen.

Consolidatiekring

In de consolidatie zijn de financiële gegevens opgenomen van Grontmij en alle dochterondernemingen.

De financiële gegevens van dochterondernemingen worden in de consolidatie opgenomen vanaf de datum waarop Grontmij voor het eerst de zeggenschap heeft, tot aan het moment waarop deze eindigt.

De financiële gegevens van joint ventures en deelnemingen worden niet geconsolideerd.

Consolidatiemethode

De financiële gegevens van de dochterondernemingen zijn geconsolideerd door middel van de integrale methode, waarbij belangen van derden afzonderlijk tot uitdrukking zijn gebracht.

Intragroepsaldi, intragroeptransacties en de niet-gerealiseerde winsten op intragroeptransacties worden in de consolidatie geëlimineerd. Niet-gerealiseerde winsten uit hoofde van transacties met deelnemingen en joint ventures worden in de consolidatie geëlimineerd naar rato van het belang dat de Groep in de desbetreffende deelnemingen en joint ventures heeft.

Niet-gerealiseerde verliezen worden op dezelfde wijze geëlimineerd als niet-gerealiseerde winsten, maar alleen als er geen aanwijzing is voor een bijzondere waardevermindering.

Vreemde valuta

Transacties in vreemde valuta

Transacties in vreemde valuta worden naar de functionele valuta omgerekend tegen de geldende wisselkoers per transactiesdatum. De Groep hanteert hiervoor periodiek vaste, gemiddelde wisselkoersen, die de geldende wisselkoersen op transactiedatum afdoende benaderen.

Monetaire activa en passiva

Monetaire activa en passiva in vreemde valuta worden omgerekend naar de functionele valuta tegen de op de balansdatum geldende wisselkoersen. Hierbij ontstane koersverschillen worden verantwoord in de winst- en verliesrekening.

Niet-monetaire activa en passiva

Niet-monetaire activa en passiva in vreemde valuta die op basis van historische kostprijs worden gewaardeerd, worden omgerekend tegen de wisselkoers die gold op de desbetreffende transactiedatum. Niet-monetaire activa en passiva in vreemde valuta die tegen reële waarde worden opgenomen, worden omgerekend tegen de wisselkoers die gold op de datum waarop de reële waarde werd bepaald.

Activiteiten van entiteiten met een andere functionele valuta dan de euro

De activa en passiva van deze entiteiten, inclusief goodwill en bij consolidatie ontstane reële-waardecorrecties, worden omgerekend tegen de geldende wisselkoers per balansdatum.

De opbrengsten en kosten van deze entiteiten worden omgerekend tegen de geldende wisselkoers per transactiesdatum. De Groep hanteert hiervoor periodiek vaste, gemiddelde wisselkoersen, die de geldende wisselkoersen op transactiedatum afdoende benaderen.

De koersverschillen voortvloeiende uit deze omrekenmethodiek komen rechtstreeks ten gunste of ten laste van de onder het eigen vermogen opgenomen Reserve koersverschillen.

In de verslagperiode dat een dergelijke entiteit wordt afgestoten, worden de daarop betrekking hebbende cumulatieve koersverschillen vanuit de Reserve koersverschillen overgeboekt naar de winst- en verliesrekening.

Financiële instrumenten

Niet-afgeleide financiële instrumenten

Niet-afgeleide financiële instrumenten omvatten de verstrekte leningen, de handels- en overige vorderingen, de geldmiddelen, de ontvangen leningen en overige financieringsverplichtingen, de handelsschulden en overige te betalen posten.

Niet-afgeleide financiële instrumenten worden bij eerste opname verwerkt tegen reële waarde; niet-afgeleide financiële instrumenten die niet zijn gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening, worden bij eerste opname verwerkt tegen reële waarde plus de direct toerekenbare transactiekosten.

Na eerste opname worden leningen en overige niet-afgeleide financiële instrumenten op balansdatum gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. De geamortiseerde kostprijs wordt bepaald met behulp van de effectieve-rentemethode.

Afgeleide financiële instrumenten (derivaten)

De Groep maakt waar nodig geacht gebruik van afgeleide financiële instrumenten om valuta- en renterisico's af te dekken.

Afgeleide financiële instrumenten die onderdeel zijn van een overeenkomst terzake een niet-afgeleid financieel instrument worden gescheiden van deze overeenkomst en apart in de balans verantwoord indien de economische kenmerken en risico's van de overeenkomst en het daarin besloten derivaat niet nauw verwant zijn, indien een apart instrument met dezelfde voorwaarden als het in het contract besloten derivaat aan de definitie van een derivaat zou voldoen en het gecombineerde instrument niet wordt gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening.

Afgeleide financiële instrumenten worden bij eerste opname gewaardeerd tegen reële waarde; toerekenbare transactiekosten worden als last in de winst- en verliesrekening opgenomen op het moment dat zij worden gemaakt. Na eerste opname worden afgeleide financiële instrumenten tegen reële waarde gewaardeerd en worden eventuele wijzigingen op de hierna beschreven manier verantwoord.

Kasstroombafdekkingen

Wanneer een afgeleid financieel instrument wordt aangewezen als afdekking van de variabiliteit van de kasstromen van een actief of verplichting en ook verder voldoet aan de voorwaarden voor toepassing van 'hedge accounting', wordt het effectieve deel van de winst of het verlies op het afgeleid financieel instrument rechtstreeks in het eigen vermogen verwerkt. Het niet-effectieve deel wordt in de winst- en verliesrekening opgenomen.

Het effectieve deel van de winst of het verlies wordt overgeboekt van het eigen vermogen naar de winst- en verliesrekening, in dezelfde periode of perioden waarin de afgedekte transactie van invloed is op de winst- en verliesrekening.

Indien een afgeleid financieel instrument niet langer voldoet aan de voorwaarden voor 'hedge accounting', afloopt of wordt verkocht, blijft de cumulatieve winst of het cumulatieve verlies in het eigen vermogen opgenomen wanneer de verwachting is dat de afgedekte transactie alsnog zal plaatsvinden. De in het eigen vermogen opgenomen cumulatieve winst of verlies worden op dat moment verwerkt zoals hiervóór beschreven. Indien het niet waarschijnlijk is dat de afgedekte transactie alsnog zal plaatsvinden, worden de in het eigen vermogen opgenomen cumulatieve winst of het cumulatieve verlies overgeboekt naar de winst- en verliesrekening.

Aandelenkapitaal

Het geplaatst aandelenkapitaal van Grontmij bevat per 31 december 2007 uitsluitend gewone aandelen met een nominale waarde van € 0,25 per aandeel. Het aandelenkapitaal wordt gekwalificeerd als eigen vermogen.

Bijzondere waardeverminderingen

Algemeen

De boekwaarde van de activa, met uitzondering van uitgestelde belastingvorderingen, wordt op iedere balansdatum beoordeeld om te bepalen of er indicaties zijn voor bijzondere waardeverminderingen. Indien een dergelijke indicatie bestaat, dan wordt de reële waarde van het actief berekend. Van goodwill en immateriële activa met een onbepaalde gebruiksduur of die nog niet bruikbaar zijn, wordt op iedere balansdatum een schatting gemaakt van de realiseerbare waarde, ongeacht of er indicaties voor bijzondere waardeverminderingen zijn.

De realiseerbare waarde van activa is de hoogste van de reële waarde minus verkoopkosten en de bedrijfs-waarde. Bij het bepalen van de bedrijfswaarde wordt de contante waarde van de geschatte toekomstige kasstromen berekend met behulp van een disconteringsvoet vóór belasting, die de weerslag is van zowel de actuele markttaxaties van de tijdswaarde van geld als van het specifieke risico met betrekking tot het actief. Een bijzonder waardeverminderingverlies ontstaat op het moment dat de boekwaarde van een actief of een kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort, de realiseerbare waarde overtreft.

Bijzondere waardeverminderingverliezen worden in de winst- en verliesrekening opgenomen. Een cumulatief verlies met betrekking tot een voor verkoop beschikbaar financieel vast actief dat voorheen als last in het eigen vermogen was opgenomen, wordt op moment van verkoop overgeboekt naar de winst- en verliesrekening.

Terugneming van bijzondere waardeverminderingverliezen

Waar van toepassing worden activa op balansdatum beoordeeld op indicaties dat in voorgaande boekjaren verwerkte bijzondere waardeverminderingverliezen zijn afgenomen of niet langer bestaan. Een bijzonder waardeverminderingverlies wordt in dat geval alleen teruggenomen voor zover de boekwaarde van het actief op balansdatum niet hoger is dan de boekwaarde die zou zijn bepaald als geen bijzonder waardeverminderingverlies was verwerkt.

Bijzondere waardeverminderingverliezen met betrekking tot goodwill worden niet teruggenomen.

Immateriële activa

Onderzoekskosten

Kosten in verband met onderzoeksactiviteiten met als doel nieuwe wetenschappelijke en technische kennis te vergaren, worden ten laste van de winst- en verliesrekening gebracht wanneer zij worden gemaakt.

Ontwikkelingskosten

Kosten voor ontwikkelingsactiviteiten worden geactiveerd en vervolgens per balansdatum gewaardeerd tegen kostprijs, verminderd met cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen. Activering vindt echter alléén plaats als het ontwikkelde product of proces technisch en commercieel haalbaar is, als de Groep de middelen heeft om de ontwikkeling te voltooien en het actief te gebruiken of te verkopen en als de ontwikkelingskosten betrouwbaar kunnen worden vastgesteld.

De in dat geval geactiveerde uitgaven omvatten de directe arbeidskosten en de indirecte kosten die direct toerekenbaar zijn, alsmede directe materiaalkosten en kosten van derden. De met de ontwikkeling samenhangende financieringskosten worden in de winst- en verliesrekening verwerkt wanneer ze zich voordoen.

Handelsnamen

Handelsnamen, zijnde de verwachte waarde van de handelsnaam of -namen van een overgenomen onderneming op het moment van de overname, worden gewaardeerd tegen kostprijs, zijnde de reële waarde op de overnamedatum, verminderd met cumulatieve amortisatie en cumulatieve bijzondere waardeverminderingen.

De reële waarde is gebaseerd op de bereikte status en de opgebouwde naam voor goede kwaliteit van het werk uitgedrukt in een op arm's length bepaalde ratio, rekening houdend met de specifieke omzet door de handelsnaam en de verwachte economische levensduur van de handelsnaam op het moment van de overname.

De reële waarde wordt bepaald aan de hand van schattingen en verwachtingen ten aanzien van de economische situatie die zich gedurende de gebruiksduur van het actief kunnen voordoen.

Klantenbestanden

Klantenbestanden, zijnde de verwachte waarde van de verkopen die toegerekend kan worden aan klantrelaties van een overgenomen onderneming op het moment van de overname, worden gewaardeerd tegen kostprijs, zijnde de reële waarde op de overnamedatum, verminderd met cumulatieve amortisatie en cumulatieve bijzondere waardeverminderingen.

De reële waarde is gebaseerd op de verkopen die kunnen worden toegerekend aan klantenrelaties en de daaraan verbonden ratio voor het natuurlijk verloop op het moment van de overname en de toekomstige economische voordelen verbonden aan de klantrelaties die toekomen aan de Groep. De reële waarde is bepaald aan de hand van schattingen en verwachtingen van de economische situatie die zich gedurende de gebruiksduur van het actief kunnen voordoen.

Geacquireerde orderportefeuilles

Geacquireerde orderportefeuilles, zijnde de verwachte waarde van de nog uit te voeren opdrachten van een overgenomen onderneming op het moment van de overname, worden gewaardeerd tegen kostprijs, zijnde de reële waarde op de overnamedatum, verminderd met cumulatieve amortisatie en cumulatieve bijzondere waardeverminderingen. De reële waarde is gebaseerd op de toekomstige economische voordelen die naar verwachting op het moment van de overname aan de Groep zullen toekomen. De reële waarde is bepaald aan de hand van schattingen en verwachtingen van de economische situatie die zich gedurende de gebruiksduur van het actief kunnen voordoen.

Overige immateriële activa

De overige immateriële activa met een eindige gebruiksduur worden gewaardeerd tegen kostprijs, verminderd met cumulatieve amortisatie en cumulatieve bijzondere waardeverminderingen.

Uitgaven na eerste opname

Uitgaven terzake geactiveerde immateriële activa na eerste opname worden uitsluitend geactiveerd wanneer hierdoor de toekomstige economische voordelen, die besloten zijn in het actief waarop de uitgaven betrekking hebben, toenemen. Alle overige uitgaven, inclusief intern gegenereerde goodwill en handelsmerken, worden als last in de winst- en verliesrekening opgenomen wanneer zij zich voordoen.

Amortisatie

Amortisatie van de immateriële activa geschiedt lineair ten laste van de winst- en verliesrekening op basis van de geschatte gebruiksduur. Deze is in jaren als volgt:

■ ontwikkelingskosten	3
■ software	3-5
■ overige	3-5

De geschatte gebruiksduur in jaren van handelsnamen, klantenbestanden en geacquireerde orderportefeuilles wordt bij elke overname individueel bepaald en is afhankelijk van de verwachtingen op het moment van eerste opname.

Goodwill

Goodwill betreft het verschil tussen de kostprijs van een bedrijfsovername en de netto reële waarde van de overgenomen identificeerbare activa, verplichtingen en voorwaardelijke verplichtingen.

Goodwill wordt gewaardeerd tegen kostprijs verminderd met gecumuleerde bijzondere waardeverminderingen. Een bijzondere waardevermindering wordt verwerkt wanneer de realiseerbare waarde van de kasstroomgenererende eenheid waartoe de goodwill behoort, lager is dan de boekwaarde.

Negatieve goodwill wordt direct in de winst- en verliesrekening opgenomen op het moment van een overname.

Materiële vaste activa

Algemeen

Materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen kostprijs of veronderstelde kostprijs, verminderd met cumulatieve afschrijvingen en cumulatieve bijzondere waardeverminderingen. In de kostprijs zijn de kosten begrepen die direct toerekenbaar zijn aan de verwerving van het actief.

Materiële vaste activa die op of vóór 1 januari 2004 waren gewaardeerd op reële waarde worden gewaardeerd op basis van de veronderstelde kostprijs, te weten de geherwaardeerde waarde per de datum van die waardering.

Materiële vaste activa in uitvoering worden gewaardeerd tegen kostprijs, tot het moment waarop de constructie of ontwikkeling is afgerond, waarna het actief geclassificeerd wordt onder gebouwen en terreinen, machines en installaties of andere vaste bedrijfsmiddelen.

Voor de nazorgverplichting voor afvalstoffenbergingen wordt op het moment van het ontstaan van de verplichting een voorziening gevormd voor de contante waarde van het totaal van de toekomstige verplichting, onder gelijktijdige activering van een bedrag gelijk aan de verplichting.

Boekresultaten op de verkoop van materiële vaste activa worden berekend als het verschil tussen de verkoop-opbrengst en de boekwaarde op het moment van overdracht. Deze worden verantwoord onder overige bedrijfsopbrengsten.

Uitgaven na eerste opname

De kostprijs van de vervanging van een deel van een materieel vast actief wordt in de boekwaarde van het betreffende actief opgenomen als het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen van het actief aan de Groep zullen toekomen en de kostprijs van het actief betrouwbaar kan worden vastgesteld. De boekwaarde van het vervangen onderdeel wordt niet langer in de balans opgenomen. Kosten van het regulier onderhoud van materiële vaste activa worden als last in de winst- en verliesrekening opgenomen wanneer zij worden gemaakt.

Financiële lease

Leaseovereenkomsten waarbij de Groep vrijwel alle aan het eigendom verbonden risico's en voordelen overneemt, worden geclassificeerd als financiële lease. Het geleasede actief wordt initieel gewaardeerd tegen de laagste van de reële waarde en de contante waarde van de minimum leasebetalingen, vervolgens verminderd met cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen.

Afschrijving

Op terreinen wordt niet afgeschreven.

Afschrijving van de nazorgverplichting voor afvalstoffenbergingen vindt stelselmatig plaats op basis van de hoeveelheden gestort afval.

Afschrijving van de overige materiële vaste activa geschiedt lineair ten laste van de winst- en verliesrekening op basis van de verwachte gebruiksduur. Deze is in jaren als volgt:

■ gebouwen	30-50
■ machines en installaties	3-10
■ overige	3-15

Wanneer een materieel vast actief bestaat uit componenten met een ongelijke gebruiksduur, worden deze afzonderlijk afgeschreven.

Investerings verwerkt volgens de 'equity'-methode

De Groep neemt regelmatig tezamen met andere partijen deel in ondernemingen teneinde op economisch verantwoorde wijze risico's met betrekking tot projecten te delen en kennis en financieringsmogelijkheden bij elkaar te brengen.

Dit gebeurt zowel in de vorm van joint ventures (waarbij de zeggenschap uitsluitend gezamenlijk met alle andere participanten wordt uitgeoefend) als in de vorm van deelnemingen (waarin de Groep invloed van betekenis heeft maar waar de andere participanten gezamenlijk de zeggenschap kunnen hebben).

Alle joint ventures en deelnemingen worden in de balans gewaardeerd volgens de 'equity'-methode.

Joint ventures worden verwerkt vanaf de datum waarop de Groep voor het eerst gezamenlijk de zeggenschap heeft, tot aan de datum waarop deze gezamenlijke zeggenschap eindigt.

Vanaf het moment dat het aandeel van de Groep in een joint venture vanwege cumulatieve verliezen op nihil is gewaardeerd worden verdere verliezen in aanmerking genomen voor zover de Groep vorderingen op de joint venture heeft en vervolgens indien de Groep een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting tot aanzuivering van de verliezen heeft.

Deelnemingen worden verwerkt vanaf de datum waarop de Groep voor het eerst invloed van betekenis heeft, tot aan de datum waarop deze invloed van betekenis eindigt.

Vanaf het moment dat het aandeel van de Groep in een deelneming vanwege cumulatieve verliezen op nihil is gewaardeerd worden verdere verliezen in aanmerking genomen voor zover de Groep vorderingen op de deelneming heeft en vervolgens indien de Groep een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting tot aanzuivering van de verliezen heeft.

Vorderingen op en verplichtingen aan opdrachtgevers uit onderhanden projecten

Vorderingen terzake onderhanden projecten hebben betrekking op nog niet gefactureerde bedragen terzake overeenkomsten met derden tot de constructie van een actief of een groep van samenhangende activa.

Deze worden gewaardeerd tegen de kostprijs plus de naar rato van de voortgang van het project toe te rekenen winst minus de gefactureerde termijnen en, waar nodig, verminderd met een voorziening voor verwachte verliezen. De voortgang van het project wordt bepaald aan de hand van de mate van technische gereedheid op balansdatum. Een op voormelde wijze ontstaan creditsaldo wordt per project behandeld als een verplichting aan de opdrachtgever en afzonderlijk als passiefpost in de balans opgenomen.

Opbrengsten en kosten worden aldus opgenomen als baten en lasten in de winst- en verliesrekening naar rato van voltooiing van de projectactiviteiten op balansdatum.

De kostprijs bestaat uit de directe kosten en de direct toerekenbare indirecte kosten.

Projectkosten worden geactiveerd vanaf het moment dat het contract is verworven. Projectkosten gemaakt in de periode tot de verwerving van het contract, worden direct in de winst- en verliesrekening verwerkt.

Vorderingen op en verplichtingen aan opdrachtgevers uit hoofde van het verrichten van diensten

Vorderingen terzake dienstverlening zien op nog niet gefactureerde bedragen terzake overeenkomsten met opdrachtgevers, niet betrekking hebbende op de constructie van een actief. Opbrengsten uit hoofde van verleende diensten volgens vaste prijscontracten worden in de winst- en verliesrekening verantwoord naar rato van de verrichte prestaties op balansdatum in relatie tot de totale contractueel overeengekomen diensten.

Opbrengsten uit hoofde van verleende diensten volgens regiecontracten worden in de winst- en verliesrekening verantwoord naar rato van de daadwerkelijk bestede op basis van contractueel overeengekomen tarieven.

De daaruit resulterende vorderingen worden aldus gewaardeerd inclusief de toerekenbare winst en verminderd met gefactureerde termijnen en, waar nodig, verminderd met een voorziening voor voorzienbare verliezen.

Een op voormelde wijze ontstaan creditsaldo wordt behandeld als een verplichting aan de opdrachtgever en afzonderlijk als passiefpost in de balans opgenomen.

De kostprijs bestaat uit directe kosten en de direct toerekenbare indirecte kosten.

Kosten terzake dienstverleningsovereenkomsten worden geactiveerd vanaf het moment dat het contract is verworven. Projectkosten gemaakt in de periode tot de verwerving van het contract, worden direct in de winst- en verliesrekening opgenomen.

Lange termijn personeelsbeloningen

Pensioenregelingen

De Groep heeft pensioenregelingen zowel in de vorm van toegezegde-bijdrageregelingen, als in de vorm van toegezegd-pensioenregelingen.

Toegezegde-bijdrageregelingen

Een toegezegde-bijdrageregeling is een regeling inzake vergoedingen na pensionering waarvoor de Groep vaste bijdragen afdraagt aan de entiteit die de betreffende regeling uitvoert, en geen in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting heeft om verdere bijdragen te betalen. Verplichtingen voortvloeiende uit toegezegde bijdrageregelingen worden onder de personeelskosten als last in de winst- en verliesrekening opgenomen in de periode waarop deze betrekking hebben.

Toegezegd-pensioenregelingen

Toegezegd-pensioenregelingen zijn alle regelingen inzake vergoedingen na pensionering, anders dan toegezegde-bijdrageregelingen. De nettoverplichting van de Groep uit hoofde van toegezegd-pensioenregelingen wordt jaarlijks voor iedere regeling afzonderlijk berekend. De berekeningen worden uitgevoerd door erkende actuarissen, volgens de 'projected unit credit'-methode.

Voor een dergelijke berekening wordt een schatting gemaakt van de pensioenaanspraken die werknemers per balansdatum hebben opgebouwd. Deze pensioenaanspraken worden gediscoteerd om de contante waarde te bepalen: de daarbij gehanteerde disconteringsvoet is het rendement per balansdatum van hoogwaardige ondernemingsobligaties waarvan de looptijd de termijn van de verplichtingen van de Groep benadert. De reële waarde van de fondsbeleggingen wordt vervolgens hierop in mindering gebracht.

Wanneer de berekening van de nettoverplichting aldus resulteert in een positief saldo voor de Groep, wordt de opname van het actief beperkt tot een bedrag dat maximaal gelijk is aan het saldo van eventuele niet-opgenomen actuariële verliezen en pensioenkosten van verstreken diensttijd en de contante waarde van eventuele toekomstige terugstortingen of lagere toekomstige pensioenpremies.

Actuariële winsten en verliezen die ontstaan worden opgenomen in de winst- en verliesrekening over de verwachte gemiddelde resterende diensttijd van de werknemers die aan de regeling deelnemen, voor zover eventuele niet opgenomen cumulatieve actuariële winsten of verliezen meer bedragen dan 10% van de hoogste van de contante waarde van de brutoverplichting uit hoofde van de toegezegd-pensioenregeling, dan wel van de reële waarde van de fondsbeleggingen. Voor het gedeelte binnen deze corridor wordt de actuariële winst of het actuariële verlies niet opgenomen.

De kosten inzake pensioenen worden onder personeelslasten verantwoord.

Verbetering, inperking en afwikkeling van pensioenregelingen

Wanneer pensioenaanspraken uit hoofde van een regeling worden verbeterd, wordt het gedeelte van de verbeterde pensioenaanspraken dat betrekking heeft op de verstreken diensttijd van werknemers lineair als last in de winst- en verliesrekening opgenomen over de periode totdat de pensioenaanspraken onvoorwaardelijk worden.

Wanneer pensioenaanspraken uit hoofde van een regeling worden ingeperkt of afgewikkeld, wordt de winst of het verlies van de inperking of afwikkeling opgenomen in de winst- en verliesrekening op het moment dat de inperking of afwikkeling plaatsvindt. Bij een gedeeltelijke inperking wordt ook een evenredig deel van de voorheen niet opgenomen pensioenkosten van verstreken diensttijd en actuariële winsten en verliezen in de winst- en verliesrekening opgenomen.

Op aandelen gebaseerde beloningen

De reële waarde van de aan de leden van de Raad van Bestuur toegekende waarde-afhankelijke variabele beloning wordt opgenomen als last onder gelijktijdige verantwoording van een verplichting over de periode tot aan het moment waarop het onvoorwaardelijk recht op uitbetaling is ontstaan. De waardering van de verplichting wordt op iedere verslagdatum opnieuw bepaald.

Overige langetermijn personeelsbeloningen

Overige langetermijn personeelsbeloningen zijn gewaardeerd tegen de actuariële berekende contante waarde van de verplichting. De berekening wordt jaarlijks gemaakt door een erkende actuaaris. De gehanteerde disconteringsvoet is het rendement per balansdatum van hoogwaardige ondernemingsobligaties waarvan de looptijd de termijn van de verplichtingen van de Groep benadert. Eventuele actuariële winsten en verliezen worden opgenomen in de winst- en verliesrekening zodra zij zich voordoen.

Voorzieningen

Algemeen

Een voorziening wordt in de balans verwerkt wanneer de Groep een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting heeft door een gebeurtenis in het verleden, waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt en indien het waarschijnlijk is dat voor de afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen nodig is. Voorzieningen worden berekend door de terzake verwachte toekomstige kasstromen contant te maken met behulp van een disconteringsvoet vóór belasting die een afspiegeling is van de actuele markt-taxaties van de tijdswaarde van geld en waar nodig, van de specifieke risico's met betrekking tot de verplichting, en in de balansopgenomen indien het effect daarvan materieel is.

Nazorgverplichtingen afvalstoffenbergingen

Voor de nazorgverplichting voor afvalstoffenbergingen wordt op het moment van het ontstaan van de verplichting een voorziening gevormd voor de contante waarde van het totaal van de verwachte toekomstige uitgaven. Gelijktijdig met de verwerking van de verplichting, wordt een bedrag gelijk aan de verplichting geactiveerd als onderdeel van de kostprijs van het actief.

Uitgestelde belastingverplichtingen

Voorzieningen voor uitgestelde belastingverplichtingen worden getroffen met behulp van de verplichtingen-methode voor tijdelijke verschillen tussen de boekwaarde van activa en verplichtingen ten behoeve van de financiële verslaggeving en de fiscale boekwaarde van die posten, met uitzondering van de volgende tijdelijke verschillen:

- de eerste verwerking van activa of verplichtingen die noch de commerciële noch de fiscale winst beïnvloedt (voor zover niet het gevolg van bedrijfscombinaties);
- verschillen die verband houden met investeringen in dochterondernemingen voor zover deze verschillen in de voorzienbare toekomst waarschijnlijk niet worden afgewikkeld.

Voorzieningen voor uitgestelde belastingverplichtingen zijn gebaseerd op de wijze waarop naar verwachting de boekwaarde van de activa en verplichtingen zal worden gerealiseerd of afgewikkeld en berekend tegen belastingtarieven die per balansdatum wettelijk zijn vastgesteld dan wel waartoe materieel reeds per balansdatum is besloten.

Een uitgestelde belastingvordering wordt uitsluitend opgenomen voor zover het waarschijnlijk is dat er toekomstige belastbare winsten beschikbaar zullen zijn waarmee de actiefpost kan worden verrekend. Belastingen naar aanleiding van dividenduitkeringen worden tegelijkertijd met de verplichting om het desbetreffende dividend te betalen verwerkt.

Opbrengsten

Opbrengsten uit opdrachten terzake de constructie van een actief en uit hoofde van geleverde diensten voor zover betrekking hebbende op vaste prijscontracten worden ten gunste van de winst- en verliesrekening gebracht naar de mate van gereedheid van een opdracht per balansdatum.

De mate van gereedheid van een opdracht terzake de constructie van een actief wordt bepaald door de mate van technische gereedheid per balansdatum. De mate van gereedheid van een opdracht tot levering van diensten wordt bepaald door de mate waarin de tot balansdatum verrichte werkzaamheden zich bevinden in relatie tot de totale opdracht.

Verwachte verliezen op aangegane overeenkomsten worden in de winst- en verliesrekening verwerkt zodra deze voorzienbaar zijn.

Opbrengsten uit hoofde van verleende diensten volgens regiecontracten worden in de winst- en verliesrekening verantwoord naar rato van de daadwerkelijk bestede tijd en op basis van contractueel overeengekomen tarieven.

Overige bedrijfsopbrengsten

Overige bedrijfsopbrengsten hebben betrekking op opbrengsten die niet toe te rekenen zijn aan de normale bedrijfsactiviteiten van de Groep in het verslagjaar, zoals boekresultaten op verkopen van materiële vaste activa.

Projectkosten van derden

Onder projectkosten van derden zijn alle van derden ingekochte materialen en diensten opgenomen, die direct aan de door de Groep voor derden uitgevoerde projecten terzake de constructie van een actief en de levering van diensten zijn gerelateerd.

Operationele leasebetalingen

Operationele leasebetalingen worden lineair over de leaseperiode in de winst- en verliesrekening verwerkt. Ontvangen leasebonussen worden ten gunste van de winst- en verliesrekening gebracht als een integraal onderdeel van de totale leasekosten.

Financieringsbat en -lasten

Financieringsbat en omvatten rentebaten op banktegoeden en verstrekte leningen (inclusief de voor verkoop beschikbare financiële activa), winsten op de verkoop van voor verkoop beschikbare financiële activa, positieve veranderingen in de reële waarde van financiële activa gewaardeerd op basis van reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening en netto valutakoerswinsten. Rentebaten worden in de winst- en verliesrekening verwerkt naarmate zij aangroeien, waarbij rekening wordt gehouden met het effectieve rendement op het desbetreffende actief.

Financieringslasten omvatten de verschuldigde rente op opgenomen gelden, de oprenting van voorzieningen, negatieve veranderingen in de reële waarde van financiële activa gewaardeerd op basis van reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening, bijzondere waardevermindering-verliezen op financiële activa en netto valutakoersverliezen.

Alle financieringslasten worden berekend met behulp van de effectieve-rentemethode. Valutakoerswinsten en -verliezen worden gesaldeerd in de winst- en verliesrekening opgenomen.

Winstbelastingen

Belastingen naar het resultaat omvatten de over de verslagperiode verschuldigde en verrekenbare belastingen alsmede de aan de verslagperiode toe te rekenen uitgestelde belastingen.

Verschuldigde en verrekenbare belastingen betreffen de winstbelastingen over het belastbare resultaat en correcties op belasting over eerdere boekjaren. Belastingen worden berekend aan de hand van de belasting-tarieven die per balansdatum wettelijk zijn vastgesteld dan wel waartoe materieel reeds per balansdatum is besloten.

Belastingen naar het resultaat worden in de winst- en verliesrekening verantwoord, behalve voor zover deze betrekking heeft op posten die rechtstreeks in het eigen vermogen worden verwerkt, in welk geval de daarmee samenhangende belasting ook rechtstreeks in het eigen vermogen wordt verwerkt.

Winst per aandeel

Grontmij presenteert gewone en verwaterde winst per aandeel. Het nettoresultaat per aandeel wordt berekend aan de hand van de aan aandeelhouders van Grontmij toe te rekenen winst na belastingen gedeeld door het gewogen gemiddelde van de aandelen die gedurende het verslagjaar uitstaan.

Bij berekening van de verwaterde winst per aandeel worden de aan de aandeelhouders van Grontmij toe te rekenen winst na belastingen en het gewogen gemiddelde aantal aandelen gecorrigeerd voor alle potentiële verwaterende effecten op het aantal aandelen.

Grondslagen voor het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode en geeft een uiteenzetting van de mutatie in de netto kaspositie, zijnde de geldmiddelen minus de direct opeisbare schulden in rekening-courant bij kredietinstellingen.

In het kasstroomoverzicht wordt onderscheid gemaakt tussen kasstromen uit operationele activiteiten, investeringsactiviteiten en financieringsactiviteiten. Mutaties in bedragen terzake onderhanden projecten, onderhanden opdrachten terzake dienstverlening en vorderingen op opdrachtgevers zijn binnen de kasstroom uit operationele activiteiten gesaldeerd opgenomen.

Gezien de aard van de bedrijfsvoering van de Groep zijn het aandeel in de resultaten van joint ventures en deelnemingen en de van hen ontvangen dividenden onderdeel van de kasstroom uit operationele activiteiten.

Kasstromen in andere valuta dan de euro zijn verwerkt tegen de wisselkoersen per transactiedatum. De Groep hanteert hiervoor periodiek vaste, gemiddelde wisselkoersen, die de geldende wisselkoersen op transactiedatum afdoende benaderen.

Gesegmenteerde informatie

Een segment is een duidelijk te onderscheiden onderdeel van de Groep dat activiteiten ontplooit in een bepaalde economische omgeving (geografisch segment) of dat een van andere segmenten afwijkend risico- en rendementsprofiel heeft (bedrijfssegment). De bedrijfssegmenten zijn bepaald op basis van de bestuurlijke structuur en interne rapportagestructuur van de Groep.

De prijzen voor transacties tussen de verschillende segmenten binnen de Groep worden op een zakelijke, objectieve grondslag bepaald.

De resultaten, activa en verplichtingen van een segment omvatten posten die rechtstreeks dan wel op basis van redelijkheid aan het segment kunnen worden toegerekend.

Nog niet toegepaste nieuwe standaarden en interpretaties

Een aantal nieuwe standaarden, wijzigingen op standaarden en interpretaties is in 2007 nog niet van kracht en is derhalve niet toegepast op deze geconsolideerde jaarrekening. Van belang voor de Groep zijn in dit kader het van kracht worden van IFRS 8 en de herziening van IAS 23.

IFRS 8 'Operating Segments' (Operationele segmenten) introduceert voor de rapportage op basis van segmenten de zogeheten 'managementbenadering'. Onder IFRS 8, die in 2008 verplicht van toepassing wordt op de jaarrekening van de Groep, dient gesegmenteerde informatie bekend te worden gemaakt op basis van de interne rapportages die door de Raad van Bestuur worden gebruikt om de ontwikkeling van elk segment te beoordelen en middelen toe te kennen. Momenteel presenteert de Groep gesegmenteerde informatie voor geografische segmenten en bedrijfssegmenten (zie punt 28 van de toelichting).

Volgens de herziene versie van IAS 23 'Financieringskosten' dient een entiteit de financieringskosten die direct toerekenbaar zijn aan de acquisitie, constructie of productie van een in aanmerking komend actief te activeren als onderdeel van de kosten van dat actief. De herziene versie van IAS 23 wordt in 2009 verplicht van toepassing op de jaarrekening van de Groep.

In overeenstemming met de overgangsbepalingen zal de Groep de herziene IAS 23 toepassen op in aanmerking komende activa waarvoor activering van de financieringskosten op of na de datum van inwerkingtreding ingaat.

Van geen belang worden op dit moment geacht het van kracht worden van IFRIC 11, IFRIC 12 en IFRIC 14.

IFRIC 11 'IFRS 2-Transacties in groepsaandelen en ingekochte eigen aandelen' schrijft voor dat een op aandelen gebaseerde betalingsovereenkomst waarbij goederen of diensten worden ontvangen in ruil voor toegekende rechten op haar eigen-vermogeninstrumenten wordt verwerkt als een op aandelen gebaseerde betalingsovereenkomst die in aandelen wordt afgewikkeld. IFRIC 11 wordt in 2008 verplicht van toepassing op de jaarrekening van de Groep en dient dan met terugwerkende kracht te worden toegepast, maar zal naar verwachting geen invloed op de geconsolideerde jaarrekening hebben.

IFRIC 12 'Dienstverlening uit hoofde van concessieovereenkomsten' geeft richtlijnen voor waarderings- en verwerkingsaspecten van de verslaglegging van concessieovereenkomsten bij publiek-private samenwerking. IFRIC 12, die in 2008 verplicht van toepassing wordt op de jaarrekening van de Groep, zal naar verwachting geen invloed op de geconsolideerde jaarrekening hebben.

IFRIC 14 'IAS 19-Beperking van de activa uit hoofde van toegezegd-pensioenregelingen, minimum dekkingsvereisten en hun onderlinge samenhang' verduidelijkt onder meer wanneer terugstortingen of lagere toekomstige pensioenpremies uit hoofde van toegezegd-pensioenregelingen als beschikbaar worden beschouwd en behandelt de impact van minimum dekkingsvereisten op dergelijke activa. IFRIC 14 wordt in 2008 verplicht van toepassing op de jaarrekening van de Groep en dient met terugwerkende kracht te worden toegepast, maar zal naar verwachting geen invloed op de geconsolideerde jaarrekening hebben.

5. Bepaling reële waarde

Een aantal grondslagen en toelichtingen vereisen de periodieke bepaling van de reële waarde, zowel voor vaste als vlottende activa en voor passiva.

Materiële vaste activa

De reële waarde van materiële vaste activa die als gevolg van een bedrijfscombinatie zijn opgenomen, is gebaseerd op marktwaarde.

De marktwaarde van vastgoed is de door derden geschatte waarde waarvoor het actief op de waarderingsdatum in een zakelijke, objectieve transactie kan worden verhandeld. De marktwaarde van de overige materiële vaste activa is gebaseerd op marktprijzen van vergelijkbare activa.

Immateriële activa

De reële waarde van immateriële activa is gebaseerd op de verwachte contante waarde van de toekomstige kasstromen uit het gebruik en de eventuele verkoop van het desbetreffende actief.

Vorderingen

De reële waarde van de vorderingen, exclusief vorderingen uit onderhanden projecten in opdracht van derden, wordt geschat tegen de contante waarde van de toekomstige kasstromen; deze worden gediscoteerd tegen de marktrente per balansdatum.

Afgeleide financiële instrumenten

De reële waarde van valutatermijncontracten is gebaseerd op de genoteerde marktprijs, indien voorhanden. Is deze niet voorhanden, dan wordt de reële waarde geschat door het contant maken van het verschil tussen de contractuele en de actuele termijnprijs voor de resterende looptijd, op basis van een risicovrije rentevoet (ontleend aan Nederlandse staatsobligaties).

Voor de bepaling van de reële waarde van renteswaps worden opgaven van makelaars gehanteerd.

Deze opgaven worden op redelijkheid beoordeeld met behulp van technieken die gebaseerd zijn op contant gemaakte kasstromen op basis van de voorwaarden en de looptijden van het contract en met gebruikmaking van de marktrente voor een vergelijkbaar instrument per balansdatum.

Niet-afgeleide financiële verplichtingen

De reële waarde van niet-afgeleide financiële verplichtingen wordt berekend op basis van de contante waarde van toekomstige aflossingen en rentebetalingen, gediscoteerd tegen de marktrente per balansdatum.

Voor financiële leases wordt de marktrente per balansdatum bepaald aan de hand van vergelijkbare lease-overeenkomsten.

Indien noodzakelijk voor het inzicht worden de veronderstellingen die per balansdatum gehanteerd zijn bij de bepaling van reële waarden toegelicht bij het betreffende actief of passief.

6. Financieel risicobeheer

De Groep is uit hoofde van het gebruik van financiële instrumenten blootgesteld aan de volgende risico's:

- kredietrisico;
- liquiditeitsrisico;
- marktrisico.

In dit onderdeel van de toelichting wordt informatie gegeven over de blootstelling van de Groep aan elk van de hierboven genoemde risico's, doelstellingen, grondslagen en procedures van de Groep voor het beheren en meten van deze risico's, alsmede het kapitaalbeheer van de Groep.

Daarnaast zijn in de verdere toelichting op de geconsolideerde jaarrekening nadere kwantitatieve toelichtingen opgenomen.

De Raad van Bestuur heeft de eindverantwoordelijkheid voor de inrichting van en het toezicht op het risicobeheerkader van de Groep. Het risicobeheersingsbeleid van de Groep richt zich op het langdurig duurzaam beheer van haar bedrijfsactiviteiten en het beperken of passend afdekken van de risico's waar dit mogelijk is c.q. wenselijk wordt geacht. De Groep wil behalve door opleiding en scholing aan de hand van normen en procedures een gedisciplineerd en constructief klimaat ontwikkelen waarin alle werknemers hun rol en verplichtingen begrijpen.

De auditcommissie van de Groep ziet toe op de bewaking door het management van de risicobeheerprocedures van de Groep.

Kredietrisico

Kredietrisico is het risico van financieel verlies voor de Groep indien een opdrachtgever of een tegenpartij van een financieel instrument diens contractuele verplichtingen niet nakomt. Kredietrisico's vloeien met name voort uit vorderingen op opdrachtgevers.

De blootstelling van de Groep aan kredietrisico wordt hoofdzakelijk bepaald door de individuele kenmerken van de afzonderlijke opdrachtgevers. De demografische aspecten van het klantenbestand van de Groep, waaronder ook het risico op wanbetaling in de sector en het land waarin de opdrachtgevers actief zijn, hebben minder invloed op het kredietrisico. Het grote aantal opdrachtgevers is een belangrijke reden voor het feit dat er geen sprake is van concentratie van kredietrisico.

Als onderdeel van het kredietbeleid worden belangrijke potentiële opdrachtgevers afzonderlijk op kredietwaardigheid beoordeeld voordat de standaard betalings- en leveringsvoorwaarden van de (individuele entiteiten binnen de) Groep worden aangeboden.

Met het grootste deel van de opdrachtgevers van de Groep wordt al meer dan vier jaar zaken gedaan en er is slechts in incidentele gevallen sprake geweest van verliezen.

De Groep verlangt geen zakelijke zekerheden voor handels- en overige vorderingen.

De Groep vormt voorzieningen voor bijzondere waardeverminderingen ter grootte van de geschatte verliezen op per balansdatum bestaande handelsvorderingen. Het belangrijkste onderdeel van deze voorziening is een specifieke verliesvoorziening voor afzonderlijke, belangrijke vorderingen. Er is geen sprake van de vorming van collectieve voorzieningen van betekenis.

Liquiditeitsrisico

Het liquiditeitsrisico is het risico dat de Groep niet op het vereiste moment of op de vereiste manier aan haar financiële verplichtingen kan voldoen. Uitgangspunt van het liquiditeitsrisicobeheer is dat er voor zover mogelijk voldoende liquiditeiten worden aangehouden om te kunnen voldoen aan de huidige en toekomstige verplichtingen, in normale en moeilijke omstandigheden, zonder dat daarbij onaanvaardbaar hoge kosten worden gemaakt of de reputatie van de Groep in gevaar komt.

Het beleid van de Groep is om, waar door de Groep noodzakelijk geacht, uitsluitend financiële garanties af te geven voor volledige dochterondernemingen.

Marktrisico

Marktrisico betreft het risico dat de inkomsten uit of de waardering van financiële instrumenten van de Groep nadelig worden beïnvloed door veranderingen in marktprijzen zoals valutakoersen en rentetarieven.

Het marktrisicobeheer heeft tot doel de marktrisicopositie binnen aanvaardbare grenzen te houden.

In overeenstemming met het financieel risicobeheerbeleid sluit de Groep geen derivaten af voor handelsdoeleinden.

Valutarisico

De gevoeligheid van de Groep voor valutakoersschommelingen is relatief klein.

Een groot deel van de inkomsten en uitgaven in de Groep luidt in euro's. De inkomsten van de tot de Groep behorende entiteiten die niet de euro als functionele valuta hebben, worden voornamelijk ontvangen in de eigen functionele valuta, die ook gebruikt wordt om aan de eigen verplichtingen te voldoen.

Renterisico

De Groep maakt waar nodig gebruik van renteswaps om renterisico's uit hoofde van de concernfinanciering af te dekken. Renteswaps worden gewaardeerd tegen reële waarde, waarbij veranderingen in de reële waarde worden verwerkt in de winst- en verliesrekening, tenzij de afgeleide financiële instrumenten dienen als afdekking van toekomstige kasstromen en als zodanig intern zijn aangemerkt en deze daarnaast ook effectief zijn, in welk geval zij worden verwerkt in het eigen vermogen.

Kapitaalbeheer

Het beleid van de Raad van Bestuur is gericht op de handhaving van een sterke vermogenspositie waarmee het vertrouwen van beleggers, opdrachtgevers, crediteuren en de markten kan worden behouden en de toekomstige ontwikkeling van de bedrijfsactiviteiten kan worden verzekerd.

De Raad van Bestuur bewaakt tevens het niveau van het aan aandeelhouders uit te keren dividend.

Er zijn in het afgelopen jaar geen wijzigingen aangebracht in het beleid van de Groep omtrent het kapitaalbeheer.

7. Bedrijfscombinaties

BGS

De activa en passiva van BGS Ingenieursozietät zijn per 1 januari 2007 door de partners van deze Sozietät ingebracht in de daartoe opgerichte vennootschap Grontmij BGS Ingenieurgesellschaft mbH, waarna de Groep 86% van de aandelen in Grontmij BGS Ingenieurgesellschaft mbH heeft overgenomen.

De overname is op 1 januari 2007 afgerond. Met deze overname zal naar verwachting een bedrag gemoeid zijn van in totaal € 6.686.000.

BGS is een onafhankelijk advies- en ingenieursbureau en is actief op het gebied van (hoog)bouw, infrastructuur en verkeer. Bij BGS, met vestigingen in Frankfurt, Berlijn en Hannover, werken circa 190 medewerkers.

De koopprijs bestaat uit een vast en variabel gedeelte. Het vaste gedeelte van de koopprijs is in contanten voldaan (€ 4.210.000).

Het variabele gedeelte van de koopprijs is afhankelijk van de genormaliseerde resultaten van BGS over de jaren 2003, 2004, 2006, 2007 en 2008 en is niet negatief. Het is de verwachting, dat het variabele gedeelte van de koopprijs circa € 2.476.000 zal bedragen.

Bij de aankoop is (voorlopig) € 1.070.000 goodwill ontstaan.

Bedrijfscombinaties

In duizenden euro's

	Opgenomen netto activa op de datum van aankoop		
	Boekwaarde op moment van aankoop	Reële waarde aanpassingen	Reële waarde op moment van aankoop
BGS (100%)			
Immateriële activa	91	1.624	1.715
Materiële vaste activa	450	-	450
Overige financiële activa	10	-	10
Viottende activa	10.396	1.064	11.460
Geldmiddelen minus kortlopende bankschulden	667	-	667
Uitgestelde belastingverplichtingen	-	-1.053	-1.053
Langlopende verplichtingen	-163	-	-163
Kortlopende verplichtingen	-6.556	-	-6.556
Identificeerbare activa en passiva (100%)	4.895	1.635	6.530
Verworven aandeel			5.616
Voorlopige goodwill op aankoop			1.070
Verwachte aankoopprijs			6.686
Betaling in aandelen			-
In 2009 naar verwachting te betalen			-2.476
Verworven geldmiddelen			-667
Netto uitgaande kasstroom			3.543

Als gevolg van de overname zijn de opbrengsten van de Groep in 2007 ten opzichte van voorgaand jaar met circa € 18,7 miljoen toegenomen en is het nettoresultaat, na aftrek van de toe te rekenen netto financieringslasten en amortisatie immateriële activa van circa € 0,5 miljoen, met circa € 125.000 toegenomen.

8. Dochterondernemingen

De belangrijkste in de consolidatie opgenomen (operationele) dochterondernemingen zijn:

	Kapitaalbelang (%)			Kapitaalbelang (%)	
	2007	2006		2007	2006
AEW Plan GmbH, Keulen	87	87	Ingenieursbureau Het Noorden BV, Groningen	100	100
Afvalverwerking Maasvlakte BV, De Bilt	100	100	Kontrola GmbH & Co KG, Keulen	100	100
Afvalverwerking Stainkoeln BV, Groningen	100	100	MaasBilt BV, De Bilt	100	100
Agipar BV, De Bilt	100	100	Naarderbos Ontwikkeling BV, Naarden	100	100
Assutex CV, De Bilt	100	100	Nederlands Bureau Taxaties Onroerende Zaken BV, Amsterdam	51	51
Auweck GmbH, Bremen	51	51	Sycon, Knudsen & Sørensen A/S, Glostrup	100	100
BnS Contracting NV, Zelzate	100	100	VANDENBROEK International BV, Driebergen	100	100
BnS Engineering NV, Zelzate	100	100	Vermeer China BV, Hoofddorp	100	100
Carl Bro Projektudvikling A/S, Glostrup	100	100			
Carl Bro Vietnam Company Ltd., Hanoi	100	100			
Coman Holding BV, Maastricht	100	100			
GfL Planungs- und Ingenieurgesellschaft GmbH, Bremen	100	100			
Grontmij AB, Stockholm	100	100			
Grontmij Assetmanagement Holding BV, De Bilt	100	100			
Grontmij A&T GmbH, Bremen	100	100			
Grontmij B&V GmbH, Keulen	100	100			
Grontmij Beheer Reststoffen Projecten BV, De Bilt	100	100			
Grontmij BGS Ingenieurgesellschaft mbH, Frankfurt am Main	86	-			
Grontmij Buitenland Holding BV, De Bilt	100	-			
Grontmij Business Services BV, De Bilt	100	100			
Grontmij Carl Bro a/s, Glostrup	100	100			
Grontmij Carl Bro Pavement Consultants AB, Göteborg	100	100			
Grontmij Denmark Holding A/S, Glostrup	100	100			
Grontmij Energikonsult AB, Stockholm	100	100			
Grontmij Group Ltd., Leeds	100	100			
Grontmij International AB, Malmö	100	100			
Grontmij International Ltd., Leeds	100	100			
Grontmij Ireland Ltd., Dublin	100	100			
Grontmij Ltd., Leeds	100	100			
Grontmij Kats & Waalwijk Bouwadvies & Projectmanagement BV, Gorinchem	100	100			
Grontmij Kats & Waalwijk Vastgoedmanagement BV, Gorinchem	100	100			
Grontmij Kats & Waalwijk Vastgoedvermogensbeheer BV, Gorinchem	100	100			
Grontmij Denmark Holding BV, De Bilt	100	100			
Grontmij Maunsell ICS BV, De Bilt	51	51			
Grontmij Nederland BV, De Bilt	100	100			
Grontmij Nederland Holding BV, De Bilt	100	100			
Grontmij Nederland Projecten BV, De Bilt	100	100			
Grontmij Real Estate International BV, De Bilt	100	100			
Grontmij Real Estate Nederland BV, De Bilt	100	100			
Grontmij Services Ltd., Leeds	100	100			
Grontmij Stockholm Konsult AB, Stockholm	100	100			
Grontmij Sverige AB, Stockholm	100	100			
Grontmij Teknikkonsult AB, Stockholm	100	100			
Grontmij Vastgoed Contracting BV, Maastricht	100	100			
Grontmij Vastgoed Holding BV, De Bilt	100	100			
Grontmij Vlaanderen NV, Zaventem	100	100			
Grontmij Water & Reststoffen Contracting BV, De Bilt	100	100			
Grontmij Water & Reststoffen Polen BV, De Bilt	100	100			

9. Immateriële activa

Het verloop van de boekwaarde is als volgt:

In duizenden euro's	Totaal	Kosten van ontwikkeling	Software	Handels-naam	Klanten-bestand	Geacqui-reerde order-portefeuilles	Overig
Stand per 1 januari 2006							
Kostprijs	12.092	666	10.795	-	-	-	631
Cumulatieve amortisatie en bijzondere waardeverminderingen	-11.939	-657	-10.765	-	-	-	-517
Boekwaarde	153	9	30	-	-	-	114
Mutaties in de boekwaarde in 2006							
Investerings - intern ontwikkeld	327	327	-	-	-	-	-
Investerings	32	-	-	-	-	-	32
Verworven in bedrijfscombinaties	65.322	-	-	4.474	57.206	3.612	30
Amortisatie boekjaar	-2.633	-165	-30	-100	-813	-1.445	-80
	63.048	162	-30	4.374	56.393	2.167	-18
Stand per 31 december 2006							
Kostprijs	77.783	993	10.795	4.474	57.206	3.612	703
Cumulatieve amortisatie en bijzondere waardeverminderingen	-14.582	-822	-10.795	-100	-813	-1.445	-607
Boekwaarde	63.201	171	-	4.374	56.393	2.167	96
Mutaties in de boekwaarde in 2007							
Investerings	1.506	-	1.506	-	-	-	-
Verworven in bedrijfscombinaties	1.715	-	91	-	-	1.624	-
Amortisatie boekjaar	-6.087	-156	-499	-298	-2.422	-2.708	-4
Koersverschillen	-	-8	75	-	-	-	-67
	-2.866	-164	1.173	-298	-2.422	-1.084	-71
Stand per 31 december 2007							
Kostprijs	81.957	985	13.353	4.474	57.206	5.236	703
Cumulatieve amortisatie en bijzondere waardeverminderingen	-21.622	-978	-12.180	-398	-3.235	-4.153	-678
Boekwaarde	60.335	7	1.173	4.076	53.971	1.083	25

De resterende amortisatieduur bedraagt per 31 december 2007 in jaren:

■ handelsnaam	13
■ klantenbestand	14-37
■ geacquireerde orderportefeuilles	2

10. Goodwill

Het verloop van de boekwaarde is als volgt:

<i>In duizenden euro's</i>		
Boekwaarde per 1 januari 2006		8.681
Mutaties in de boekwaarde in 2006		
Ontstaan bij bedrijfscombinatie		99.001
Herrubricering		-160
Boekwaarde per 31 december 2006		107.522
Mutaties in de boekwaarde in 2007		
Ontstaan bij bedrijfscombinatie		1.070
Afwaardering		-151
Boekwaarde per 31 december 2007		108.441

Voor de volgende entiteiten is goodwill geactiveerd:

<i>In duizenden euro's</i>	31 december 2007	31 december 2006
Grontmij Carl Bro als	59.987	59.987
Grontmij Sverige AB	25.120	25.120
Grontmij Group Ltd.	13.894	13.894
Grontmij Kats & Waalwijk Bouwadvies & Projectmanagement BV	554	554
Grontmij Kats & Waalwijk Vastgoedmanagement BV	3.378	3.378
Marktplan Advies BV	1.185	1.185
AEW Plan GmbH	969	969
Grontmij BGS Ingenieurgesellschaft GmbH	1.070	-
Other	2.284	2.435
	108.441	107.522

De Groep voert jaarlijks impairmenttests uit op de geactiveerde goodwill, uitgaande van de kasstroom van de genererende eenheid. Voor de bepaling van de realiseerbare waarde wordt gebruik gemaakt van toekomstige kasstromen, gebaseerd op actuele resultaten uit operaties en een vijfjaarsprognose, waaronder goedgekeurde budgetten. Kasstromen na vijf jaar worden geëxtrapoleerd met gebruikmaking van een groeipercentage van 1%.

Om de contante waarde van de geschatte toekomstige kasstromen te berekenen zijn disconteringsvoeten vóór belastingen van 10,5 en 11,5% (eind 2006: 9,6%) gebruikt.

Uit de impairmenttests is in 2007 een afwaardering van goodwill voortgevloeid ten bedrage van € 151.000.

11. Materiële vaste activa

Het verloop van de boekwaarde is als volgt:

In duizenden euro's	Totaal	Bedrijfs- gebouwen en -terreinen	Machines en installaties	Andere vaste bedrijfs- middelen	Vaste bedrijfs- middelen in uitvoering	Nazorg afvalstoffen- bergingen
Stand per 1 januari 2006						
Kostprijs	106.636	15.480	5.897	75.671	412	9.176
Cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen	-75.566	-8.133	-2.881	-62.170	-	-2.382
Boekwaarde	31.070	7.347	3.016	13.501	412	6.794
Mutaties in de boekwaarde in 2006						
Investerings	15.071	3.709	636	9.379	1.347	-
Verworven in bedrijfscombinaties	14.218	4.258	58	9.902	-	-
Herrubricering	-	3.983	-152	-3.831	-	-
Desinvesteringen	-5.990	-2.355	-	-137	-	-3.498
Afschrijving	-9.255	-1.559	-960	-5.901	-	-835
Bijzondere waardeverminderingen	-97	-96	-	-1	-	-
Valutakoersverschillen	-12	-	-	-12	-	-
	13.935	7.940	-418	9.399	1.347	-4.333
Stand per 31 december 2006						
Kostprijs	152.905	38.172	6.708	100.588	1.759	5.678
Cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen	-107.900	-22.885	-4.110	-77.688	-	-3.217
Boekwaarde	45.005	15.287	2.598	22.900	1.759	2.461
Mutaties in de boekwaarde in 2007						
Investerings	11.546	98	708	12.335	-1.595	-
Verworven in bedrijfscombinaties	450	-	-	450	-	-
Herrubricering terzake materiële vaste activa aangehouden voor verkoop	2.266	1.668	152	446	-	-
Afgestoten entiteiten	-1.637	-1.465	-102	-70	-	-
Desinvesteringen	-1.769	-521	-112	-1.136	-	-
Afschrijving	-12.160	-1.385	-803	-9.564	-	-408
Valutakoersverschillen	-353	-	-	-356	3	-
	-1.657	-1.605	-157	2.105	-1.592	-408
Stand per 31 december 2007						
Kostprijs	145.013	37.852	7.217	94.102	164	5.678
Cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen	-101.665	-24.170	-4.776	-69.097	3	-3.625
Boekwaarde	43.348	13.682	2.441	25.005	167	2.053

Op 31 december 2007 zijn er onroerende zaken (bedrijfsgebouwen) met een boekwaarde van € 4.609.000 (2006: € 5.665.000) bezwaard in de vorm van hypothecaire zekerheidsstelling voor een banklening.

De Groep leest bedrijfsmiddelen door middel van financial lease contracten met een optie om deze bedrijfsmiddelen aan het einde van de looptijd tegen een ten opzichte van de marktwaarde gereduceerde prijs te kopen. Deze bedrijfsmiddelen dienen als onderpand voor de leaseverplichtingen (zie toelichting 26). De boekwaarde van deze bedrijfsmiddelen bedraagt per 31 december 2007 € 1.287.000 (2006: € 1.522.000).

12. Investerings verwerkt volgens de 'equity'-methode

Joint ventures

Activiteiten die uitgevoerd worden door de joint ventures omvatten onder andere advies-, ontwerp- en managementactiviteiten ten behoeve van het aanleggen van spoorlijnen (Betuweroute), ontwikkeling, beheer en exploitatie van bedrijventerreinen, ontwikkelen van glastuingebieden, ontwikkelen en exploiteren van warmte-koude opslagsystemen, ontwikkeling en realisatie van VINEX locaties, aanpak van afvalwater-problematiek in buitengebieden, verbetering van de verkeersveiligheid en het ontwikkelen van een golfbaan.

De belangrijkste joint ventures:

Kapitaalbelang (%)	2007	2006
A&G Holding BV, Utrecht	50	50
Agriport A7 BV, Alkmaar	50	44
Grontmij Proargos Developments SL, Madrid	49	49
Grontmij De Weger V.o.f., Rotterdam	50	50
OGAR V.o.f., Oude-Pekela	50	50
Oolder Veste BV, Heerlen	49	49
Ontwikkelingscombinatie "de Hildenberg" BV, Amsterdam	50	50
Skinkeskans V.o.f., Leeuwarden	50	50
Verwerking Bedrijfsafvalstoffen Maasvlakte CV, Rotterdam	50	50

Het aandeel van de Groep in de resultaten van de joint ventures bedroeg in 2007 € 13.004.000 (2006: € 3.252.000).

De Groep verwerkt in de geconsolideerde balans en geconsolideerde winst- en verliesrekening de netto-investering respectievelijk het aandeel in de resultaten van de joint ventures.

In onderstaand overzicht zijn de samengevatte financiële gegevens van de belangrijkste joint ventures op 100%-basis weergegeven op basis van de laatst beschikbare informatie.

De cijfers zijn gedeeltelijk gebaseerd op voorlopige cijfers en op jaarrekeningen van het voorgaande verslagjaar.

Financiële informatie van de joint ventures (bedragen 100%)

In duizenden euro's	2007	2006
Vaste activa	11.881	4.885
Vlottende activa	124.662	88.831
Langlopende verplichtingen	68.794	43.308
Kortlopende verplichtingen	56.025	39.592
Bedrijfsopbrengsten	123.825	48.928
Resultaat	26.578	7.008

Door de Groep zijn geen voorwaardelijke verplichtingen betreffende de joint ventures aangegaan.

Door de joint ventures zelf zijn voorwaardelijke verplichtingen aangegaan voor een bedrag van € 4.000.000 (2006: nihil); het aandeel van de Groep daarin is € 2.000.000 (2006: nihil).

Toelichting behorende tot de geconsolideerde jaarrekening

Deelnemingen

Het aandeel van deelnemingen in de totale boekwaarde van de op de 'equity'-methode gewaardeerde investeringen bedraagt per 31 december 2007 € 4.627.000 (2006: € 7.756.000).

De belangrijkste deelnemingen zijn:

Kapitaalbelang (%)		
	2007	2006
Coldenhove West Beheer BV, Maasland	25	25
Infraflex BV, Utrecht	33,3	33,3
Koekoekspolder Beheer BV, Den Haag	20	20
Nederlands Bureau Waardebepaling Onroerende Zaken BV, Amsterdam	33,3	33,3
Ruimte voor Ruimte CV, Den Bosch	24	24
Segmeer V.o.f., Rotterdam	25	25
Soldata Grontmij V.o.f., De Bilt	40	40
Survey Cartography Enterprise Vertical Ltd, Zory	45,98	45,98

Het aandeel van de Groep in de resultaten van de deelnemingen bedroeg in 2007 € 1.447.000 (2006: € 5.133.000).

In onderstaand overzicht zijn de samengevatte financiële gegevens van de belangrijkste deelnemingen weergegeven op basis van de laatst beschikbare informatie. De cijfers over 2007 zijn gedeeltelijk gebaseerd op voorlopige cijfers en op jaarrekeningen van 2006.

Financiële informatie van de deelnemingen (100%)

In duizenden euro's

	2007	2006
Activa	125.985	138.519
Verplichtingen	110.316	128.789
Eigen vermogen	15.669	9.730
Bedrijfsopbrengsten	66.255	20.299
Resultaat	5.315	14.941

Door de Groep zijn geen voorwaardelijke verplichtingen betreffende de deelnemingen aangegaan. Door de deelnemingen zelf zijn per 31 december 2007 geen voorwaardelijke verplichtingen aangegaan (2006: € 38.397.000; het aandeel van de Groep daarin was € 16.895.000).

De Groep heeft geen financiële activa met een marktnotering.

13. Andere financiële activa

In duizenden euro's

	31 december 2007	31 december 2006
Leningen en waarborgsommen	10.231	5.904
Voor afdekking gebruikte derivaten	869	-
	11.100	5.904

De leningen hebben per 31 december 2007 rentes tussen 3 maands euribor en 8 procent (2006: tussen 3 maands euribor en 5 procent) en vervallen over een periode van 2 tot 42 jaar. Het met deze financiële activa samenhangende krediet-, valuta- en renterisico van de Groep wordt nader besproken in punt 25 van de toelichting.

14. Uitgestelde belastingvorderingen en -verplichtingen

De uitgestelde belastingvorderingen en -verplichtingen zijn als volgt toe te rekenen:

<i>In duizenden euro's</i>						
	Activa		Verplichtingen		Netto	
	2007	2006	2007	2006	2007	2006
(Im-)materiële activa	177	-	16.143	15.332	- 15.966	-15.332
Waardering onderhanden projecten	-	274	10.258	13.877	-10.258	-13.603
Personeelsbeloningen	6.064	5.395	-	-	6.064	5.395
Nazorgverplichtingen	889	34	-	-	889	34
Belastbare reserves	-	-	1.310	1.452	-1.310	-1.452
Voorzieningen	315	401	54	-	261	401
Overige posten	50	788	303	-	-253	788
Bruto uitgestelde belastingvorderingen en -verplichtingen	7.495	6.892	28.068	30.661	-20.573	-23.769
Compensabele verliezen	6.007	3.296	-	-	6.007	3.296
Netto uitgestelde belastingvorderingen en -verplichtingen	13.502	10.188	28.068	30.661	-14.566	-20.473

Uitgestelde belastingen

<i>In duizenden euro's</i>					
	31 december 2006	Opgenomen in de winst- en verliesrekening	Verworven in bedrijfs- combinaties	Herclassificatie en overige	31 december 2007
(Im-)materiële activa	-15.332	-487	-636	489	-15.966
Waardering onderhanden projecten	-13.603	3.512	-417	250	-10.258
Personeelsbeloningen	5.395	-208	-	877	6.064
Nazorgverplichtingen	34	855	-	-	889
Belastbare reserves	-1.452	142	-	-	-1.310
Voorzieningen	401	-140	-	-	261
Overige	788	-688	-	-353	-253
Compensabele verliezen	3.296	2.246	-	465	6.007
Netto uitgestelde belastingen	-20.473	5.232	-1.053	1.728	-14.566

De omvang van de niet-gewaardeerde compensabele verliezen bedraagt per 31 december 2007 € 904.000 (2006: € 1.627.000).

In de kolom Herclassificatie en overige zijn met name opgenomen de uitgestelde belastingen terzake de per 31 december 2006 nog als 'Aangehouden voor verkoop' geclassificeerde activa en verplichtingen.

15. Vorderingen op en verplichtingen aan opdrachtgevers uit onderhanden projecten

In duizenden euro's						
	Actief		Passief		Totaal	
	31 december 2007	31 december 2006	31 december 2007	31 december 2006	31 december 2007	31 december 2006
Geactiveerde projectkosten	143.185	111.863	56.370	79.884	199.555	191.747
Voorlopige resultaten	11.987	10.883	10.686	10.423	22.673	21.306
Voorzieningen	-7.212	-1.737	-4.027	-5.771	-11.239	-7.508
Gedeclareerde termijnen	-79.053	-85.784	-86.436	-97.069	-165.489	-182.853
	68.907	35.225	-23.407	-12.533	45.500	22.692

16. Vorderingen op en verplichtingen aan opdrachtgevers uit hoofde van het verrichten van diensten

In duizenden euro's		
	31 december 2007	31 december 2006
Geactiveerde projectkosten	747.934	707.370
Voorlopige resultaten	222.932	212.383
Voorzieningen	-49.439	-49.577
Gedeclareerde termijnen	-915.888	-876.815
	5.539	-6.639

17. Handels- en overige vorderingen

In duizenden euro's		
	31 december 2007	31 december 2006
Vorderingen op joint ventures en deelnemingen	773	1.049
Handelsvorderingen	142.690	117.077
Overige vorderingen	28.095	22.263
	171.558	140.389

Het met handels- en overige vorderingen samenhangende krediet- en valutarisico alsmede de bijzondere waardeverminderingen zijn vermeld in punt 25 van de toelichting.

18. Geldmiddelen

Geldmiddelen betreffen de kas- en banksaldi en andere direct opeisbare tegoeden bij kredietinstellingen. Saldi terzake rekening-courant kredieten die direct opeisbaar zijn, worden voorzover te compenseren, in de balans met de post Geldmiddelen gesaldeerd.

Van het totaal per 31 december 2007 betreft een bedrag van € 291.000 kassaldi (2006: € 196.000).

De geldmiddelen zijn vrij opneembaar. Het renterisico van de Groep en een gevoeligheidsanalyse voor financiële activa en verplichtingen zijn vermeld in punt 25 van de toelichting.

19. Eigen vermogen

In duizenden euro's										
Toe te rekenen aan aandeelhouders Grontmij										
	Totaal eigen vermogen	Minder- heids- belang	Totaal	Geplaatst en volgestort kapitaal	Agio- reserve	Wettelijke reserve	Reserve koers- verschillen	Afdek- kings- reserves	Overige reserves	Onver- deeld resultaat
Stand per 1 januari 2006	97.042	980	96.062	4.041	33.642	4.937	174	-	40.230	13.038
Winstbestemming 2005	-8.483	-	-	-	-	-	-	-	4.555	-13.038
Resultaat 2006	22.053	107	21.946	-	-	-	-	-	-	21.946
Uitgifte van aandelen	28.100	-	28.100	400	27.700	-	-	-	-	-
Overige mutaties	-4	-481	477	-	-	3.647	477	-	-3.647	-
Stand per 31 december 2006	138.708	606	138.102	4.441	61.342	8.584	651	-	41.138	21.946
Winstbestemming 2006	-13.323	-	-	-	-	-	-	-	8.623	-21.946
Resultaat 2007	32.720	32	32.688	-	-	-	-	-	-	32.688
Valuta-omrekenings- verschillen	-1.481	-	-1.481	-	-	-	-1.481	-	-	-
Overige mutaties	579	-70	649	-	-	-4.921	-	647	4.923	-
Stand per 31 december 2007	157.203	568	156.635	4.441	61.342	3.663	-830	647	54.684	32.688

Geplaatst en volgestort kapitaal

Op 10 mei 2007 is door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders besloten om de aandelen te splitsen in de verhouding 1:4. De daartoe benodigde statutenwijziging heeft op 1 juni 2007 plaatsgevonden. Als gevolg van deze splitsing is ieder aandeel met een nominale waarde van € 1 per aandeel gesplitst in vier aandelen met een nominale waarde van € 0,25 per aandeel.

Geplaatst en volgestort kapitaal, in aantallen		
	Gewone aandelen	
	2007	2006
Stand per 1 januari	4.441.230	4.041.230
Uitgegeven in het kader van een bedrijfscombinatie	-	400.000
Aanpassing vanwege aandelensplitsing	13.323.690	-
Stand per 31 december	17.764.920	4.441.230

Het maatschappelijk aandelenkapitaal van 60 miljoen aandelen is verdeeld in 30 miljoen gewone aandelen met een nominale waarde van € 0,25 en 30 miljoen preferente aandelen met een nominale waarde van € 0,25. Per 31 december 2007 zijn 17.764.920 gewone aandelen geplaatst en volgestort (2006: 4.441.230 gewone aandelen van € 1).

Er zijn geen preferente aandelen uitgegeven. Grontmij heeft geen eigen aandelen ingekocht.

De Raad van Bestuur stelt voor per 31 december 2007 ten laste van het onverdeeld resultaat een dividend betaalbaar te stellen van € 1,10 (2006, herrekend: € 0,75) per (certificaat van een) aandeel.

Agioreserve

De agioreserve is ontstaan bij kapitaalstortingen van aandeelhouders boven de nominale waarde en is te beschouwen als gestort kapitaal. De agioreserve is volledig belastingvrij uitkeerbaar.

Wettelijke reserve

De wettelijke reserves hebben betrekking op de ingehouden winsten van investeringen verwerkt volgens de 'equity'-methode voorzover de Groep de uitkering daarvan niet zelfstandig kan bewerkstellingen.

Reserve koersverschillen

Deze reserve is opgebouwd uit valuta-omrekeningsverschillen op buitenlandse dochterondernemingen met een andere functionele valuta dan de euro. Deze reserve wordt onder Nederlands recht als wettelijke reserve aangemerkt.

Afdekkingsreserve

De afdekkingsreserve bestaat uit het effectieve deel van de cumulatieve nettomutatie in de reële waarde van kasstroomafdekkingsinstrumenten met betrekking tot afgedekte transacties die nog niet hebben plaatsgevonden.

Overige reserves

De reserves zijn gevormd uit niet als dividend uitgekeerde winsten van voorgaande jaren en omvatten tevens de mutaties in de hiervoor genoemde wettelijke reserves.

20. Winst per aandeel

De aan aandeelhouders van Grontmij toe te rekenen winst bedraagt € 32.688.000 (2006: € 21.946.000). Als gevolg van de splitsing van de aandelen in 2007 in de verhouding 1:4 is het aangepaste gewogen gemiddelde uitstaande aandelen over 2007 17.764.920 (2006: 16.698.252).

De winst per aandeel is in 2007 € 1,84 (2006, herrekend: € 1,31).

Over zowel 2007 als 2006 is de verwaterde winst per aandeel gelijk aan de gewone winst per aandeel.

21. Personeelsbeloningen

De Groep kent diverse regelingen terzake uitgestelde personeelsbeloningen. Deze bestaan onder andere uit een toegezegde-bijdrageregeling en een toegezegd-pensioenregelingen.

De Nederlandse toegezegd-pensioenregeling is ondergebracht bij de Stichting Pensioenfonds Grontmij. Daarnaast bestaat in Duitsland een verplichting uit hoofde van een toegezegd-pensioenregeling.

De regeling in Duitsland is niet herverzekerd.

In Zweden is sprake van een hybride regeling. Het deel van de regeling dat is aan te merken als een toegezegd-pensioenregeling is een zogenaamde multi-employer regeling. Het is niet mogelijk om op betrouwbare en consistente wijze de benodigde informatie te verkrijgen om de regeling als een toegezegd-pensioenregeling te verantwoorden. Om deze reden is de regeling verwerkt als een toegezegde-bijdrageregeling. De entiteiten in België, Denemarken, het Verenigd Koninkrijk en Ierland kennen uitsluitend toegezegde-bijdrageregelingen.

Toelichting behorende tot de geconsolideerde jaarrekening

De samenstelling van het totaal van de personeelsbeloningen is als volgt:

<i>In duizenden euro's</i>		
	31 december 2007	31 december 2006
Contante waarde van gefinancierde brutoverplichtingen	507.481	545.306
Contante waarde van niet-gefinancierde brutoverplichtingen	2.597	2.887
	510.078	547.593
Reële waarde van fondsbeleggingen	-545.600	-549.725
Contante waarde van nettoverplichtingen	-35.522	-2.132
Niet-opgenomen actuariële winsten en verliezen	61.241	28.061
Nettoverplichting uit hoofde van toegezegd-pensioenverplichtingen	25.719	25.929
Verplichting uit hoofde van jubileumuitkeringen en aanvulling VUT	4.050	5.063
Totaal personeelsbeloningen	29.769	30.992

Opbouw van de in de winst- en verliesrekening opgenomen pensioenlasten

<i>In duizenden euro's</i>		
	2007	2006
Aan het verslagjaar toegerekende pensioenkosten	16.454	18.008
Rentekosten	23.991	21.926
Verwacht rendement op fondsbeleggingen	-28.718	-25.865
Lasten uit hoofde van toegezegd-pensioenregelingen	11.727	14.069
Lasten uit hoofde van overige pensioenregelingen	15.342	9.599
Totale lasten (verantwoord onder Personeelskosten)	27.069	23.668

Werkelijk rendement op fondsbeleggingen 2007: € -7.725.000 (2006: € 29.186.000).

Verloopoverzicht van de contante waarde van de brutoverplichtingen

<i>In duizenden euro's</i>		
	2007	2006
Stand per 1 januari	547.593	559.856
Herrubricering uit VUT-voorziening en kortlopende schulden	2.663	-
Betaalde uitkeringen	-14.800	-13.340
Aan het dienstjaar toegerekende pensioenkosten	16.454	18.008
Werknemersbijdragen	3.800	4.102
Rentekosten	23.991	21.926
Actuariële winsten	-69.623	-42.959
	-37.515	-12.263
Contante waarde van de brutoverplichtingen per 31 december	510.078	547.593

Toelichting behorende tot de geconsolideerde jaarrekening

Verloopoverzicht van de reële waarde van de fondsbeleggingen

In duizenden euro's

	2007	2006
Stand per 1 januari	549.725	515.245
Betaalde uitkeringen	-14.800	-13.340
Premies, werkgeversdeel	14.600	14.532
Premies, werknemersdeel	3.800	4.102
Verwacht rendement op fondsbeleggingen	28.718	25.865
Actuariële verliezen/winsten	-36.443	3.321
	-4.125	34.480
De reële waarde van de fondsbeleggingen per 31 december	545.600	549.725

De verwachte premiebijdragen voor 2008 bedragen (inclusief werknemersdeel) circa € 19 miljoen.

Voornaamste actuariële veronderstellingen

	2007	2006
Disconteringsvoet per 31 december	5,4%	4,5%
Verwacht rendement op fondsbeleggingen	5,3%	5,2%
Toekomstige salarisstijgingen	2,0%	2,0%
Toekomstige pensioenstijgingen	2,0%	2,0%

Samenstelling fondsbeleggingen

	2007	2006
Aandelen en aanverwante instrumenten	35,0%	40,0%
Vastrentende beleggingen	65,0%	60,0%
Overige	0,0%	0,0%
Totaal	100%	100%

Onder de fondsbeleggingen zijn geen aandelen in Grontmij opgenomen.

De ervaringsaanpassingen van fondsverplichtingen bedragen in 2007 € -4.377.000, in 2006 € 3.086.000 en in 2005 € -18.575.000. De ervaringsaanpassingen van fondsbeleggingen bedragen in 2007 € -36.443.000, in 2006 € 3.321.000 en in 2005 € -31.070.000. Onder ervaringsaanpassingen worden niet opgenomen de winsten en verliezen als gevolg van veranderingen in de disconteringsvoet.

22. Leningen en overige financieringsverplichtingen

Dit punt van de toelichting bevat informatie over de contractuele bepalingen van de rentedragende leningen en overige financieringsverplichtingen van de Groep, die worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. Voor meer informatie over het door de Groep gelopen rente-, valuta- en liquiditeitsrisico wordt verwezen naar punt 25 van de toelichting.

In duizenden euro's		
	31 december 2007	31 december 2006
Langlopende verplichtingen		
Bankleningen	60.669	78.636
Niet door zakelijke zekerheid gedekte overige leningen	3.461	586
Financial lease verplichtingen	560	1.092
	64.690	80.314
Kortlopende verplichtingen		
Kortlopend deel van bankleningen tegen onderpand	20.633	26.989
Kortlopend deel van financial lease verplichtingen	865	1.133
	21.498	28.122

Voorwaarden en aflossingsschema

In duizenden euro's				31 december 2007		31 december 2006	
	Valuta	Nominale rente	Afloopdatum	Nominale waarde	Boek-waarde	Nominale waarde	Boek-waarde
Banklening	EUR	Euribor + 1,25%	2011	65.000	64.507	65.000	64.468
Banklening tegen onderpand	EUR	7,875%	2009	4.500	4.500	6.000	6.000
Banklening tegen onderpand	EUR	5,00%	2008	10	10	329	329
Banklening tegen onderpand	EUR	4,00%	Variabel	124	124	120	120
Banklening tegen onderpand	EUR	Euribor + 1,50%	2022	685	685	704	704
Banklening tegen onderpand	EUR	5,5%	2009	8.800	8.800	6.200	6.200
Banklening tegen onderpand	EUR	Euribor + 1,10%	2007	-	-	25.000	25.000
Banklening tegen onderpand	DKK	4,19%	2022	2.617	2.676	2.804	2.804
Niet door zakelijke zekerheid gedekte overige lening	EUR	Euribor + 2,00%	Variabel	985	985	586	586
Niet door zakelijke zekerheid gedekte overige lening	EUR	0,00%	2009	2.476	2.476	-	-
Financial lease verplichting	DKK	2,00% - 5,00%	2008-2010	1.302	1.225	1.825	1.825
Financial lease verplichting	EUR	5,00%	2008	200	200	400	400
Totaal langlopende leningen en overige financieringsverplichtingen				86.699	86.188	108.968	108.436

De overname van Carl Bro is in 2006 voor een belangrijk deel gefinancierd met een kredietfaciliteit bij Fortis Bank NV van in totaal € 140.000.000. Deze faciliteit bestaat uit twee leningen, te weten een lening van € 65.000.000 en een lening van € 75.000.000. De lening van € 75.000.000 is in de loop van 2006 en 2007 geheel afgelost.

De lening van € 65.000.000 wordt lineair afgelost in de periode 2008-2011. De aflossingsverplichting voor het jaar 2008 bedraagt € 17.500.000; de aflossingsverplichting voor de periode 2009-2011 bedraagt € 47.500.000.

De variabele rentevoet op deze lening wordt per kwartaal achteraf vastgesteld. Er is voor deze lening een renteswap afgesloten. Verwezen wordt verder naar punt 25 van deze toelichting.

Toelichting behorende tot de geconsolideerde jaarrekening

De belangrijkste voorwaarden en gestelde zekerheden met betrekking tot de lening van Fortis Bank NV ad € 65 miljoen zijn als volgt:

- de lening wordt direct opeisbaar als de Groep het belang in Carl Bro (deels) vervreemdt, Grontmij het bestuur van Carl Bro niet meer kan benoemen, de zeggenschapstructuur voor benoeming van de Raad van Commissarissen of de Raad van Bestuur van Grontmij wijzigt of wanneer de Stichting Administratiekantoor Grontmij NV minder dan 95% van de aandelen of stemrecht bezit in Grontmij of als een belangrijk deel van de Groep wordt verkocht;
- de interest cover ratio, total net debt leverage ratio en de solvency ratio moeten voldoen aan bepaalde voorwaarden;
- de Groep mag geen pandrechten of andere zekerheidsrechten vestigen op de activa, mag geen activa verkopen, leasen of overdragen of schulden op zich nemen of vergroten.

De Groep voldoet aan deze voorwaarden.

De financial-leaseverplichtingen zijn als volgt opgebouwd:

In duizenden euro's						
	31 december 2007			31 december 2006		
	Bruto lease-verplichting	Rente	Netto lease-verplichting	Bruto lease-verplichting	Rente	Netto lease-verplichting
Minder dan een jaar	916	51	865	1.189	56	1.133
Tussen één en vijf jaren	586	26	560	1.133	41	1.092
Meer dan vijf jaren	-	-	-	-	-	-
	<u>1.502</u>	<u>77</u>	<u>1.425</u>	<u>2.322</u>	<u>97</u>	<u>2.225</u>

23. Voorzieningen

Het verloop van de voorzieningen is als volgt:

In duizenden euro's			
	Totaal	Nazorgverplichtingen	Overige
Boekwaarde per 1 januari 2007	29.825	23.827	5.998
Mutaties in de boekwaarde:			
Dotaties	1.289	241	1.048
Uitgaven ten laste van voorzieningen	-1.895	-1.416	-479
Vrijgevallen bedragen	-3.039	-1.321	-1.718
Mutaties door oprenting	749	749	-
	<u>-2.896</u>	<u>-1.747</u>	<u>-1.149</u>
Boekwaarde per 31 december 2007	26.929	22.080	4.849
Af: kortlopend gedeelte van langlopende voorzieningen	1.504	257	1.247
Boekwaarde per 31 december 2007	<u>25.425</u>	<u>21.823</u>	<u>3.602</u>

Nazorgverplichtingen

De Groep heeft de verplichting om de eindafwerking en nazorg van haar afvalstoffenbergingen na te komen. De voorzieningen voor nazorgverplichtingen worden conform RINAS-model berekend tegen een disconteringsvoet van 4%. De opbouw van deze voorzieningen vindt plaats naar rato van het storten van afval per vak. Van deze voorzieningen heeft € 2.118.000 betrekking op de periode tot en met 2012 en € 19.705.000 op de periode na 2012.

De voorziening wordt gewaardeerd tegen de contante waarde van de toekomstige uitgaven. Hierbij wordt rekening gehouden met de huidige markt en de risico's die verbonden zijn aan de verplichting, voorzover met de risico's niet al rekening is gehouden bij de bepaling van de toekomstige kasstromen.

Voor de berekening van de voorziening voor de nazorgverplichtingen afvalstoffenbergingen wordt gebruik gemaakt van het RINAS-model van het IPO (de koepelorganisatie van de twaalf provincies in Nederland). In 2007 is er een vrijval van € 1.321.000 verantwoord. Nader onderzoek heeft uitgewezen dat de bedrijfsmatige vuillast minder is en niet eeuwigdurend. Verder blijken de kosten van het afdichten minder hoog te zijn dan hiervoor was aangenomen.

Overige voorzieningen

De overige voorzieningen bestaan met name uit garantievoorzieningen en een voorziening voor schadeclaims.

24. Handelsschulden en overige te betalen posten

In duizenden euro's		
	31 december 2007	31 december 2006
Handelsschulden	42.768	37.290
Loonheffing, omzetbelasting en overige	22.983	19.536
Premies sociale verzekeringen	2.648	3.392
Pensioenpremies	927	522
Schulden aan joint ventures en deelnemingen	4.436	4.424
Winstbelasting	9.542	4.206
Overige schulden	78.345	70.362
	161.649	139.732

Overige schulden bestaan onder andere uit aan personeelskosten gerelateerde schulden, voor een bedrag van € 47.538.000 (2006: € 43.000.000).

Het valuta- en liquiditeitsrisico van de Groep uit hoofde van handelsschulden en overige te betalen posten is vermeld in punt 25 van de toelichting.

25. Financiële instrumenten

Kredietrisico

De boekwaarde van de financiële activa vertegenwoordigt het maximale kredietrisico.

Het maximale kredietrisico op de verslagdatum was als volgt:

In duizenden euro's		
	31 december 2007	31 december 2006
Leningen	10.231	5.904
Handels- en overige vorderingen	171.558	140.389
Geldmiddelen	33.654	47.062
Voor afdekking gebruikte renteswaps:		
Activa	869	-
	216.312	193.355

Toelichting behorende tot de geconsolideerde jaarrekening

Het maximale kredietrisico op de financiële activa bedroeg op de verslagdatum (geografische verdeling):

In duizenden euro's		
	31 december 2007	31 december 2006
België	22.538	14.639
Denemarken	34.495	34.929
Duitsland/Polen	23.654	17.729
Nederland	86.087	97.732
Zweden	27.027	19.719
Verenigd Koninkrijk/Ierland	18.496	25.365
Holdings/Eliminaties	4.015	-16.758
	216.312	193.355

Bijzondere waardeverminderingen

De ouderdomsopbouw van de handels- en overige vorderingen op de verslagdatum was als volgt:

In duizenden euro's				
	Bruto	Waardevermindering	Bruto	Waardevermindering
		31 december 2007		31 december 2006
Niet vervallen	100.803	-	85.393	-
Vervallen: 0 tot 30 dagen	43.273	-	32.312	-
Vervallen: 31 tot 180 dagen	21.238	799	18.357	1.245
Meer dan 180 dagen	11.781	4.738	12.874	7.302
	177.095	5.537	148.936	8.547

Mutaties in de voorzieningen voor bijzondere waardeverminderingen met betrekking tot handels- en overige vorderingen gedurende het jaar waren als volgt:

In duizenden euro's		
	2007	2006
Stand per 1 januari	8.547	4.272
Nieuw in consolidatie	361	2.903
Herrubricering terzake activa, aangehouden voor verkoop	1.112	-
Afgestoten entiteiten	-110	-436
Aanwending voorzieningen	-4.134	-
Mutatie ten gunste van respectievelijk ten laste van het resultaat	-301	1.808
Koersverschillen	62	-
Stand per 31 december	5.537	8.547

In 2007 is de voorziening voor een bedrag van € 2.000.000 aangewend vanwege de afwikkeling van een juridisch geschil.

De Groep is van mening dat geen voorziening voor bijzondere waardeverminderingen nodig is voor handels- en overige vorderingen die niet zijn vervallen of tot 30 dagen vervallen zijn.

Toelichting behorende tot de geconsolideerde jaarrekening

De voorziening met betrekking tot handels- en overige vorderingen wordt gebruikt om bijzondere waardeverminderingen te boeken tenzij de Groep er zeker van is dat het onmogelijk is het te vorderen bedrag te incasieren; in dat geval wordt het bedrag aangemerkt als oninbaar en direct afgeboekt ten laste van de winst- en verliesrekening. Ultimo 2007 was geen sprake van een collectieve bijzondere waardevermindering op de handelsvorderingen (2006: idem).

Reële waarde versus boekwaarde

De geschatte waarde per 31 december 2007 van de financiële activa en verplichtingen is gelijk aan c.q. benadert de boekwaarde van de desbetreffende posten.

Liquiditeitsrisico

Hieronder volgen de contractuele looptijden van de financiële verplichtingen, inclusief de geschatte rentebetalingen en exclusief het effect van verrekeningsovereenkomsten:

In duizenden euro's

	31 december 2007				
	Boekwaarde	Contractuele kasstromen	1 jaar of minder	2-5 jaar	Meer dan 5 jaar
Niet-afgeleide financiële verplichtingen					
Bankleningen	81.302	-91.365	-15.837	-72.443	-3.085
Niet door zakelijke zekerheid gedekte overige leningen	3.461	-3.805	-	-2.820	-985
Financial lease verplichtingen	1.425	-1.502	-908	-594	-
Handelsschulden en overige te betalen posten	161.649	-161.649	-161.649	-	-
Schulden aan kredietinstellingen	16.023	-16.023	-16.023	-	-
Totaal	263.860	-274.344	-194.417	-75.857	-4.070
	31 december 2006				
	Boekwaarde	Contractuele kasstromen	1 jaar of minder	2-5 jaar	Meer dan 5 jaar
Niet-afgeleide financiële verplichtingen					
Bankleningen	105.625	-120.446	-32.069	-85.015	-3.362
Niet door zakelijke zekerheid gedekte overige leningen	586	-819	-	-2	-817
Financial lease-verplichtingen	2.225	-2.334	-1.188	-1.146	-
Handelsschulden en overige te betalen posten	139.732	-139.732	-139.732	-	-
Schulden aan kredietinstellingen	9.271	-9.271	-9.271	-	-
Totaal	257.439	-272.602	-182.260	-86.163	-4.179

Toelichting behorende tot de geconsolideerde jaarrekening

De navolgende tabel laat de perioden zien waarin de kasstromen met betrekking tot derivaten die als kasstroomafdekkingen fungeren naar verwachting zullen plaatsvinden.

In duizenden euro's

	2007				
	Boekwaarde	Verwachte kasstromen	1 jaar of minder	2-5 jaar	Meer dan 5 jaar
Renteswaps:					
Activa	869	869	333	536	-
Verplichtingen	-	-	-	-	-
Valutatermijncontracten:					
Activa	-	-	-	-	-
Verplichtingen	-	-	-	-	-
	869	869	333	536	-
	2006				
	Boekwaarde	Verwachte kasstromen	1 jaar of minder	2-5 jaar	Meer dan 5 jaar
Renteswaps:					
Activa	-	-	-	-	-
Verplichtingen	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-

Valutarisico

De blootstelling van de Groep aan valutarisico was als volgt (op basis van 'notional amounts'):

In duizenden euro's

	31 december 2007					31 december 2006				
	EUR	DKK	SEK	GBP	PLN	EUR	DKK	SEK	GBP	PLN
Handels- en overige vorderingen	99.603	29.120	23.839	17.027	1.969	80.947	24.027	18.889	14.671	1.855
Bankleningen tegen onderpand	-78.626	-2.676	-	-	-	-102.821	-2.804	-	-	-
Niet door zakelijke zekerheid gedekte overige leningen	-3.461	-	-	-	-	-586	-	-	-	-
Financial lease verplichtingen	-200	-1.225	-	-	-	-400	-1.825	-	-	-
Handelsschulden en overige te betalen posten	-103.050	-24.578	-18.257	-12.394	-3.370	-83.855	-24.757	-18.929	-11.747	-444
Bruto balanspositie	-85.734	641	5.582	4.633	-1.401	-106.715	-5.359	-40	2.924	1.411
Valutatermijncontracten	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Netto positie	-85.734	641	5.582	4.633	-1.401	-106.715	-5.359	-40	2.924	1.411

Toelichting behorende tot de geconsolideerde jaarrekening

Gehanteerde valutakoersen

	Gemiddelde koers		Spot rate op verslagdatum	
	2007	2006	2007	2006
DKK	0,134	0,134	0,134	0,134
SEK	0,108	0,108	0,106	0,111
GBP	1,462	1,467	1,357	1,485
PLN	0,265	0,257	0,280	0,263

Gevoeligheidsanalyse

Een toename met 5% van de euro ten opzichte van de volgende valuta's per jaarultimo zou het vermogen en het resultaat met de hieronder vermelde bedragen hebben verhoogd (verlaagd). Aangenomen wordt dat alle andere variabelen, met name de rentetarieven, constant blijven. De analyse is op basis van dezelfde aannames uitgevoerd voor 2006.

Effect in duizenden euro's

	2007		2006	
	Eigen vermogen	Resultaat	Eigen vermogen	Resultaat
DKK	4.876	131	968	116
SEK	656	263	410	139
GBP	999	277	606	97
PLN	155	5	-28	2

Een verzwakking met 5% van de euro ten opzichte van de genoemde valuta's per jaarultimo zou een vergelijkbaar maar tegengesteld effect hebben gehad op de hierboven vermelde valuta's voor het hierboven vermelde bedrag, aangenomen dat alle andere variabelen constant blijven.

Renterisico

Profiel

Op de verslagdatum zag het renteprofiel van de rentedragende financiële instrumenten van de Groep er als volgt uit:

In duizenden euro's

	Boekwaarde	
	31 december 2007	31 december 2006
Instrumenten met een vaste rente:		
Financiële activa	7.293	500
Financiële verplichtingen	-5.935	-8.676
	1.358	-8.176
Instrumenten met een variabele rente:		
Financiële activa	2.187	4.816
Financiële verplichtingen	-77.653	-99.760
	-75.466	-94.944

Toelichting behorende tot de geconsolideerde jaarrekening

Reële waarde-gevoeligheidsanalyse voor instrumenten met een vaste rente

Financiële activa en verplichtingen met een vaste rente worden door de Groep niet tegen reële waarde opgenomen met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening.

Om die reden heeft een wijziging in de rente op de verslagdatum geen invloed op het resultaat.

Kasstromengevoeligheidsanalyse voor instrumenten met een variabele rente

Door een wijziging van 100 basispunten in de rente per verslagdatum zouden het eigen vermogen en het resultaat met de hieronder vermelde bedragen zijn af- of toegenomen. Aangenomen wordt dat alle andere variabelen, met name de valutakoersen, constant blijven. De analyse is op basis van dezelfde aannames uitgevoerd voor 2006.

Gevoeligheidsanalyse

Effect in duizenden euro's

	Resultaat		Eigen vermogen	
	100 bp toename	100 bp afname	100 bp toename	100 bp afname
31 december 2007				
Instrumenten met een variabele rente	-717	717	-	-
Renteswap	650	-650	342	-342
Gevoeligheid kasstromen (netto)	-67	67	342	-342
31 december 2006				
Instrumenten met een variabele rente	-626	626	-	-
Renteswap	-	-	-	-
Gevoeligheid kasstromen (netto)	-626	626	-	-

26. Leases

Leases

In duizenden euro's

	31 december 2007	31 december 2006
Operational lease/huurverplichtingen:		
Minder dan een jaar	29.487	27.961
Tussen één en vijf jaren	72.279	68.511
Meer dan vijf jaren	42.877	50.280
	144.643	146.752

De Groep is operational leasecontracten aangegaan voor bepaalde panden, auto's en kopieermachines.

De desbetreffende contracten hebben verschillende looptijden, variërend van twee tot dertien jaar.

In 2007 is een bedrag van € 27.742.000 aan huur- en leasebetalingen voor panden, auto's en kopieermachines in de winst- en verliesrekening verantwoord (2006: € 21.841.000).

27. Niet in de geconsolideerde balans opgenomen verplichtingen

Niet in de geconsolideerde balans opgenomen verplichtingen

Er bestaat hoofdelijke aansprakelijkheid voor samenwerkingsverbanden in de vorm van een vennootschap onder firma. De daaruit voortvloeiende risico's zijn in het algemeen afgeschermd door middel van project-BV's.

Voorwaardelijke verplichtingen

De bankgaranties voor eigen projecten, samenwerkingsverbanden en huurcontracten bedragen per eind 2007 € 35.596.000 (2006: € 34.698.000). Daarnaast bedragen de borgtochtverplichtingen voor projecten per eind 2007 € 13.315.000 (2006: € 16.218.000).

De concerngaranties bedragen per eind 2007 € 10.552.000 (2006: € 16.234.000).

Rechtsgeschillen

De Groep is van tijd tot tijd betrokken in rechtsgeschillen. Mede gebaseerd op juridisch advies, is de Raad van Bestuur van mening dat de uitkomst van lopende zaken geen invloed van betekenis zal hebben op de geconsolideerde financiële positie van Grontmij. Voor zover daar aanleiding toe is, is een adequate voorziening getroffen.

28. Gesegmenteerde informatie

Gesegmenteerde informatie wordt verstrekt over de geografische segmenten en de bedrijfssegmenten van de Groep.

De primaire segmentatie is met ingang van 2007 ingedeeld naar de geografische structuur van de Groep, te weten:

- België;
- Denemarken;
- Duitsland en Polen;
- Nederland;
- Zweden;
- Verenigd Koninkrijk en Ierland;
- Holdings en eliminaties.

Deze segmentatie was in 2006 nog secundair; deze wijziging is mede doorgevoerd uit hoofde van de integratie van Carl Bro in de loop van 2007.

Binnen de door de Raad van Bestuur aangegeven kaders zijn de landendirecties verantwoordelijk voor realisatie van de budgetten en andere doelstellingen binnen de door de Groep onderscheiden landen c.q. regio's.

De primaire segmentatie geeft een financieel inzicht in de ontwikkeling van de operationele bedrijfsactiviteiten van elk land c.q. elke regio, wat betekent dat de amortisatie van immateriële activa voor zover voortvloeiend uit bedrijfscombinaties bij Holdings wordt verantwoord.

De secundaire segmentatie van de Groep is ingedeeld naar:

- Advies- & Ingenieursbureaus;
- Holding en overige activiteiten (inclusief eliminaties).

Deze segmentatie was in 2006 nog primair.

De resultaten van een segment omvatten posten die rechtstreeks, dan wel op basis van redelijkheid aan het segment kunnen worden toegerekend. De prijzen voor transacties tussen segmenten binnen de Groep worden op een zakelijke, objectieve grondslag bepaald.

Toelichting behorende tot de geconsolideerde jaarrekening

Primaire segmentatie 2007

In duizenden euro's

	België	Denemarken	Duitsland/ Polen	Nederland	Verenigd Koninkrijk/ Ierland	Zweden	Holdings en Eliminaties	Totaal
Opbrengsten	52.296	148.381	50.329	310.225	85.764	95.299	25.717	768.011
Overige bedrijfsopbrengsten	158	322	419	3.190	-	651	95	4.835
Opbrengsten uit andere segmenten	569	1.884	629	1.780	-	327	-5.189	-
Som der bedrijfsopbrengsten	53.023	150.587	51.377	315.195	85.764	96.277	20.623	772.846
Bedrijfsresultaat	3.181	9.200	3.236	11.222	7.186	7.221	-8.758	32.488
Nettofinancieringslasten	-438	3.292	89	264	209	573	-9.989	-6.000
Aandeel resultaat joint ventures en deelnemingen	2.254	3	-	12.213	-19	-	-	14.451
Resultaat bij verkoop bedrijfsactiviteiten	-	-	-	1.053	-	-	-	1.053
Belastingen	-1.782	-3.258	-369	-3.671	-2.228	-2.140	4.176	-9.272
Resultaat na belastingen	3.215	9.237	2.956	21.081	5.148	5.654	-14.571	32.720
EBIT	5.435	9.203	3.236	24.488	7.202	7.186	-8.758	47.992
EBIT (%)	10,3%	6,1%	6,3%	7,8%	8,4%	7,5%	-	6,2%
Gemiddeld aantal fte	554,5	1.166,0	627,5	2.543,2	763,4	907,0	95,0	6.656,6
Totaal activa per segment	21.648	63.035	36.613	265.894	32.473	33.315	76.258	529.236
Totaal verplichtingen per segment	18.018	34.547	22.893	191.736	12.488	20.193	72.158	372.033
Afschrijvingen materiële vaste activa	1.074	1.965	674	4.859	1.196	746	1.646	12.160
Amortisatie immateriële activa	-	4	128	256	-	-	5.699	6.087
Investerings in materiële vaste activa	1.250	2.763	448	2.980	1.392	1.307	1.406	11.546
Investerings in joint ventures en deelnemingen	-	-	-	803	-	-	-	803
Investerings in immateriële activa en goodwill	-	-	2.847	-	-	-	1.444	4.291

Toelichting behorende tot de geconsolideerde jaarrekening

Primaire segmentatie 2006

In duizenden euro's

	België	Denemarken	Duitsland/ Polen	Nederland	Verenigd Koninkrijk/ Ierland	Zweden	Holdings en Eliminaties	Totaal
Opbrengsten	42.780	50.587	29.072	315.818	24.624	37.022	33.973	533.876
Overige bedrijfsopbrengsten	1.936	-	1.603	3.274	-	275	2.158	9.246
Opbrengsten uit andere segmenten	2.907	883	1.435	6.767	-	106	-12.098	-
Som der bedrijfsopbrengsten	47.623	51.470	32.110	325.859	24.624	37.403	24.033	543.122
Bedrijfsresultaat	2.945	3.861	1.654	9.539	2.279	3.879	-4.305	19.852
Nettofinancieringslasten	-436	-369	-69	63	-25	26	-3.012	-3.822
Aandeel resultaat joint ventures en deelnemingen	-	30	-	8.306	-	-	49	8.385
Resultaat bij verkoop bedrijfsactiviteiten	-	-	-	2.125	-	-	-	2.125
Belastingen	-1.331	-1.214	-545	-3.350	-1.105	-692	3.750	-4.487
Resultaat na belastingen	1.178	2.308	1.040	16.683	1.149	3.213	-3.518	22.053
EBIT	2.945	3.890	1.654	19.970	2.279	3.879	-4.255	30.362
EBIT (%)	6,2%	7,6%	5,2%	6,1%	9,3%	10,4%	-	5,6%
Gemiddeld aantal fte	521,9	388,3	365,1	2.577,0	261,4	266,0	94,0	4.473,7
Totaal activa per segment	12.158	61.204	24.666	276.435	50.162	64.893	44.292	533.810
Totaal verplichtingen per segment	9.805	36.000	14.616	173.260	17.770	30.239	113.412	395.102
Afschrijvingen materiële vaste activa	883	492	601	6.082	361	170	489	9.078
Amortisatie immateriële activa	-	1	79	195	-	-	2.358	2.633
Investerings in materiële vaste activa	1.070	10.264	468	9.116	3.160	4.157	1.054	29.289
Investerings in immateriële activa en goodwill	-	30	32	337	-	-	65.282	65.681

De cijfers van Denemarken, Zweden en Verenigd Koninkrijk/Ierland betreffen vier maanden.

Secundaire segmentatie

In duizenden euro's

	Advies- en ingenieursbureaus		Holding/eliminaties en overige		Totaal	
	2007	2006	2007	2006	2007	2006
Som der bedrijfsopbrengsten	717.205	470.033	55.641	73.089	772.846	543.122
Totale activa	382.128	399.304	147.108	134.506	529.236	533.810
Investerings in immateriële activa en goodwill	4.291	-	-	164.823	4.291	164.823
Investerings in materiële vaste activa	9.985	27.444	1.561	1.845	11.546	29.289

29. Overige bedrijfsopbrengsten

In duizenden euro's	2007	2006
Boekwinsten op verkoop van materiële vaste activa	84	1.538
Vrijval reserveringen voorgaand jaar	1.527	1.358
Diensten terzake taxatie van onroerende zaken	1.380	2.451
Opbrengsten van tijdelijke associaties	-	1.708
Overig	1.844	2.191
	4.835	9.246

30. Personeelskosten

In duizenden euro's	2007	2006
Salarissen	311.127	196.923
Pensioenlasten	27.069	23.668
Sociale lasten	43.356	26.242
Inleenkrachten	35.921	25.242
Overige personeelskosten	39.434	30.261
	456.907	302.336

Medewerkers, uitgedrukt in full-time equivalenten (fte)

In 2007 bedroeg het gemiddeld aantal werknemers uitgedrukt in fte 6.656 (2006: 4.474), waarvan in eigen dienst 6.255 (2006: 4.140) en ingeleend personeel 401 (2006: 334). Van de werknemers in eigen dienst werken er uitgedrukt in fte 3.918 (2006: 1.724) buiten Nederland; van de ingeleende werknemers werken er uitgedrukt in fte 118 (2006: 89) buiten Nederland.

In de vergelijkende aantallen zijn de werknemers van Carl Bro opgenomen voor de periode van 1 september tot en met 31 december.

31. Overige bedrijfslasten

In duizenden euro's	2007	2006
Huisvestingskosten	31.074	20.458
Kantoorkosten	33.529	16.253
Verkoopkosten	5.415	1.887
Overige kosten	20.485	11.836
	90.503	50.434

32. Financieringsbaten en -lasten

Financieringsbaten

In duizenden euro's

	2007	2006
Rentebaten uit tegoeden bij kredietinstellingen	3.524	3.754
Rentebaten uit leningen	961	1.385
Overige financieringsbaten	81	86
	4.566	5.225

Financieringslasten

In duizenden euro's

	2007	2006
Rentelasten uit hoofde van rekening-courantkrediet bij kredietinstellingen	-3.287	-4.599
Rentelasten uit tegen geamortiseerde kostprijs gewaardeerde financiële verplichtingen	-5.833	-2.866
Rentelast uit hoofde van nazorgverplichtingen	-731	-873
Wisselkoersresultaat	-28	-464
Overige financieringslasten	-687	-245
	-10.566	-9.047

33. Winstbelastingen

De in de geconsolideerde winst- en verliesrekening opgenomen winstbelastingen bedragen € 9.272.000 (2006: € 4.487.000). Deze post bestaat uit actuele en uitgestelde winstbelastingen en is als volgt opgebouwd:

In duizenden euro's	2007	2006
Actuele winstbelastingen:		
Verslagjaar	14.575	6.047
Correcties van voorgaande jaren	-71	-2.173
	14.504	3.874
Uitgestelde winstbelastingen:		
Ontstaan en afwikkeling van tijdelijke verschillen (inclusief waardering van compensabele verliezen)	-4.231	580
Verlaging belastingtarieven	-1.001	33
	-5.232	613
	9.272	4.487

Toelichting behorende tot de geconsolideerde jaarrekening

De aansluiting tussen het toepasselijke en het effectieve belastingtarief, waarbij de percentages zijn afgerond op één decimaal nauwkeurig, is als volgt:

In duizenden euro's				
	2007		2006	
Resultaat voor belastingen	40.939		24.415	
Belastingtarief op basis van gewogen lokale belastingtarieven	11.939	29,2%	7.056	28,9%
Verlaging van belastingtarief	-1.001	-2,4%	33	0,1%
Niet eerder opgenomen belastingverliezen	-723	-1,8%	270	1,1%
Waardering van niet eerder opgenomen verrekenbare tijdelijke verschillen	-38	-0,1%	-91	-0,4%
Correcties van voorgaande jaren	210	0,5%	-2.173	-8,9%
Belastingvrijstelling op resultaten van joint ventures en deelnemingen	-2.328	-5,7%	-1.392	-5,7%
Niet aftrekbaar kosten	1.269	3,1%	699	2,9%
Overige	-56	-0,1%	85	0,4%
Effectief belastingtarief	9.272	22,7%	4.487	18,4%

34. Verbonden partijen

De verbonden partijen van Grontmij c.q. de Groep bestaan uit de dochterondernemingen, joint ventures en deelnemingen, de Raad van Bestuur, de Raad van Commissarissen, Stichting Pensioenfonds Grontmij, Stichting Administratiekantoor van Aandelen Grontmij NV en Stichting Medewerkersparticipaties Grontmij.

De volledige lijst van dochterondernemingen, joint ventures en deelnemingen is gedeponeerd bij het Handelsregister te Utrecht.

Dochterondernemingen Grontmij

Transacties tussen Grontmij en haar dochterondernemingen bestaan over 2007 uit managementvergoedingen € 4.862.000 (2006: € 6.324.000), operationele transacties € 10.587.000 (2006: € 9.866.000) en financieringen € 36.254.000 (2006: € 45.292.000).

In 2007 zijn alle belangen in de Carl Bro ondernemingen die door Grontmij werden gehouden, in het kader van een juridische herstructurering verkocht aan een tussenholding binnen de Groep. Verwezen wordt naar punt 2 van de toelichting op de enkelvoudige jaarrekening. Mede in verband hiermee heeft Grontmij per 31 december 2007 vorderingen op dochterondernemingen van € 105.922.000 (2006: nihil). Verder heeft Grontmij per 31 december 2007 schulden aan dochterondernemingen van € 20.844.000 (2006: schulden van € 52.825.000).

Joint ventures

Transacties tussen de Groep en haar joint ventures hebben o.a. betrekking op financieringen. Eind 2007 was hier een bedrag mee gemoeid van € 7.318.000 (2006: € 12.336.000). In 2007 is voor een bedrag van € 16.525.000 (2006: € 3.130.000) aan dividend ontvangen.

Per 31 december 2007 heeft de Groep een totaal aan vorderingen van € 347.000 (2006: € 557.000) op haar joint ventures, en een totaal aan schulden van € 3.687.000 (2006: € 3.442.000).

Deelnemingen

Transacties tussen Grontmij en haar deelnemingen hebben o.a. betrekking op financieringen. Eind 2007 was hier een bedrag mee gemoeid van € 2.296.000 (2006: € 4.925.000). In 2007 is voor een bedrag van € 537.000 (2006: € 1.690.000) aan dividend ontvangen.

Per 31 december 2007 heeft de Groep een totaal aan vorderingen op deelnemingen van € 426.000 (2006: € 492.000), en een totaal aan schulden van € 749.000 (2006: € 982.000).

Toelichting behorende tot de geconsolideerde jaarrekening

Raad van Bestuur

De bezoldiging van de leden van de Raad van Bestuur kan als volgt worden weergegeven:

In duizenden euro's									
	Periodiek betaalde beloningen		Pensioenpremies		Variabele beloning				Totaal
					Resultaatafhankelijk deel		Betaald waarde-afhankelijk deel		
	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007 2006
S. Thijsen (voorzitter)	387	302	75	61	207	108	-	-	669 471
D.G.H. van der Werf	287	248	72	62	125	76	-	-	484 386
B.W. Nørgaard (in 2006 vanaf 1 september)	407	132	75	20	173	68	-	-	655 220
G.P. Dral	287	248	72	62	124	76	-	-	483 386
	1.368	930	294	205	629	328	-	-	2.291 1.463

Aan de leden van de Raad van Bestuur wordt een representatievergoeding en een lease-auto ter beschikking gesteld. Overige transacties met leden van de Raad van Bestuur hebben niet plaatsgevonden.

De leden van de Raad van Bestuur kennen een waarde-afhankelijke variabele beloning die driejaarlijks geldt en gebaseerd is op de waarde-ontwikkeling van het aandeel Grontmij in vergelijking tot de koersontwikkeling van alle aan EuroNext Amsterdam genoteerde ondernemingen. De huidige regeling geldt voor de jaren 2006, 2007 en 2008. De beloning is maximaal indien het bovengenoemde positieve verschil groter is dan 10%, wordt naar rato berekend indien dit positieve verschil tussen 0% en 10% bedraagt en is niet negatief.

Het waarde-afhankelijk deel over de jaren 2006, 2007 en 2008 wordt betaald in 2009. De geschatte reële waarde van het aan de periode tot en met 31 december 2007 toe te rekenen bedrag is in totaal € 650.000.

Raad van Commissarissen

De bezoldiging van de leden van de Raad van Commissarissen kan als volgt worden weergegeven:

In duizenden euro's		
	2007	2006
F.L.V. Meysman (voorzitter)	40	27
S.E. Eisma	28	23
P.E. Lindquist (in 2007 vanaf 10 mei)	20	-
J.H.J. Zegering Hadders	28	23
H. Wiegel (in 2006 tot en met 17 mei)	-	13
P.P. Snoep (in 2007 tot en met 10 mei)	10	23
J.P. Teelen (in 2007 tot en met 10 mei)	10	23
D. Terpstra (in 2006 vanaf 17 mei, in 2007 tot en met 10 mei)	10	12
	146	144

Overige transacties met leden van de Raad van Commissarissen, afgezien van de vergoeding van reiskosten, hebben niet plaatsgevonden.

Stichting Pensioenfonds Grontmij

De Stichting Pensioenfonds Grontmij is belast met de uitvoering van de door Grontmij en haar Nederlandse dochterondernemingen aan haar personeelsleden toegekende pensioenrechten.

De transacties tussen de Groep en Stichting Pensioenfonds Grontmij bestaan voornamelijk uit afgedragen pensioenpremies. In 2007 heeft de Groep € 14.600.000 (2006: € 14.837.000) aan premies betaald.

Per 31 december 2007 heeft Grontmij een schuld aan de Stichting Pensioenfonds Grontmij van € 271.000 (2006: een vordering van € 499.000).

De Stichting Pensioenfonds Grontmij houdt zowel per 31 december 2007 als per 31 december 2006 geen aandelen in Grontmij.

Stichting Administratiekantoor van Aandelen Grontmij NV

De Stichting Administratiekantoor van Aandelen Grontmij NV houdt circa 98,4% van de aandelen in Grontmij. Als gevolg hiervan heeft de Stichting Administratiekantoor van Aandelen Grontmij NV de zeggenschap over Grontmij.

De transacties in 2007 tussen Grontmij en de Stichting Administratiekantoor van Aandelen Grontmij NV betreffen voornamelijk uitkering van dividend. In 2007 heeft Grontmij voor een bedrag van € 11.143.000 (2006: € 6.247.000) aan dividend uitgekeerd aan de Stichting.

De kosten van de Stichting Administratiekantoor van Aandelen Grontmij NV worden gedragen door Grontmij.

Grontmij heeft zowel eind 2007 als eind 2006 geen schulden aan of vorderingen op de Stichting Administratiekantoor van Aandelen Grontmij NV.

Stichting Medewerkersparticipatie Grontmij

De Stichting Medewerkersparticipatie Grontmij biedt de medewerkers de mogelijkheid om indirect in bezit te komen van certificaten van aandelen. De Stichting houdt, via de Stichting Administratiekantoor van Aandelen Grontmij NV, 0,8% van de aandelen in Grontmij.

De transacties tussen Grontmij en de Stichting Medewerkersparticipatie Grontmij bestaan voornamelijk uit financieringen en dividenduitkeringen.

In 2007 heeft Grontmij voor een bedrag van € 85.551 (2006: € 69.917) aan dividend uitgekeerd aan de Stichting Medewerkersparticipatie Grontmij. Per 31 december 2007 heeft Grontmij geen vordering op of schulden aan de Stichting Medewerkersparticipatie Grontmij (2006: een vordering van € 33.460).

35. Gebeurtenissen na balansdatum

Goedkeuring voor publicatie

De jaarrekening 2007, opgesteld door de Raad van Bestuur, is op 12 maart 2008 ondertekend door de Raad van Commissarissen. De jaarrekening 2007 is voorzien van een accountantsverklaring van KPMG Accountants NV.

De jaarrekening 2007 wordt ter vaststelling aangeboden aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. De Algemene Vergadering van Aandeelhouders heeft niet de bevoegdheid de jaarrekening na uitgifte aan te passen.

Overname CANOR International

De Groep heeft per 1 januari 2008 75% van de aandelen van het Hongaarse ingenieursbureau CANOR International overgenomen. Deze onderneming heeft circa 40 medewerkers en had over 2007 bedrijfsopbrengsten van circa € 1,5 miljoen. CANOR International is actief op het gebied van projectmanagement in de sectoren bouw, infrastructuur en milieu.

Overname Whitelaw Turkington

De Groep heeft per 29 februari 2008 alle aandelen van het in het Verenigd Koninkrijk gevestigde landschapsarchitectenbureau Whitelaw Turkington overgenomen. Deze onderneming genereert met ruim 70 medewerkers op jaarbasis opbrengsten van ruim € 5 miljoen.

Enkelvoudige balans per 31 december 2007

In duizenden euro's

Voor winstbestemming

	Toelichting	2007	2006
Vaste activa			
Goodwill	2	-	99.001
Financiële activa	3	71.380	119.757
Vlottende activa			
Vorderingen	4	107.564	1.420
Totaal activa		178.944	220.178
Eigen vermogen	5		
Geplaatst kapitaal		4.441	4.441
Agio		61.342	61.342
Wettelijke reserve		12.081	8.584
Reserve koersverschillen		-830	651
Afdekkingsreserve		647	-
Overige reserves		46.266	41.138
Onverdeeld resultaat		32.688	21.946
		156.635	138.102
Langlopende verplichtingen	6	1.500	4.500
Kortlopende verplichtingen	8	20.809	77.576
Totaal passiva		178.944	220.178

Enkelvoudige winst- en verliesrekening over 2007

<i>In duizenden euro's</i>		
	2007	2006
Resultaat uit deelnemingen na belastingen	30.117	20.780
Overige resultaten	2.571	1.166
Resultaat na belastingen	32.688	21.946

Toepassing artikel 2:402 BW

Aangezien de resultaten van Grontmij zijn opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening, is de enkelvoudige winst- en verliesrekening in overeenstemming met de bepalingen van art.2:402 BW in verkorte vorm opgenomen.

Toelichting behorende tot de enkelvoudige jaarrekening

	Inhoud toelichtingen	
1	Waarderingsbasis	122
2	Goodwill	122
3	Financiële activa	122
4	Vorderingen	123
5	Eigen vermogen	124
6	Leningen en overige financieringsverplichtingen	125
7	Verbonden partijen	125
8	Kortlopende verplichtingen	125
9	Bezoldiging van bestuurders en commissarissen	125
10	Niet in de balans opgenomen verplichtingen	126

1. Waarderingsbasis

Grontmij maakt bij de waardering van activa en passiva en resultaatbepaling in haar enkelvoudige jaarrekening gebruik van de optie die wordt geboden in artikel 2:362 lid 8 BW. Dit houdt in dat de grondslagen voor de waardering van activa en passiva en resultaatbepaling van de enkelvoudige jaarrekening gelijk zijn aan de grondslagen die voor de geconsolideerde jaarrekening, die is opgesteld in overeenstemming met EU-IFRSs, zijn toegepast. Hierbij worden deelnemingen, waarop invloed van betekenis wordt uitgeoefend, op basis van de 'equity'-methode gewaardeerd.

Verwezen wordt naar pagina 77 tot en met 88 voor een beschrijving van deze grondslagen.

2. Goodwill

In verband met een juridische herstructurering binnen de Groep zijn alle belangen in de Carl Bro ondernemingen in december 2007 verkocht en overgedragen aan een tussenholding binnen de Groep, te weten Grontmij Buitenland Holding BV.

Het verloop van deze post is dan in 2007 als volgt.

In duizenden euro's	
Stand per 1 januari 2006	-
Ontstaan bij verwerving Carl Bro	99,001
Stand per 31 december 2006	99,001
Overdracht aan Grontmij Buitenland Holding BV	-99,001
Stand per 31 december 2007	-

Voorts wordt verwezen naar punt 10 van de toelichting op de geconsolideerde jaarrekening.

3. Financiële activa

Voor het overzicht van de belangrijkste (operationele) dochterondernemingen wordt verwezen naar punt 8 van de toelichting op de geconsolideerde jaarrekening.

De volledige lijst van dochterondernemingen, joint ventures en deelnemingen is gedeponeerd bij het Handelsregister te Utrecht.

Het verloop van de boekwaarde van de financiële activa is als volgt:

<i>In duizenden euro's</i>						
	Totaal	Dochter- onder- nemingen	Leningen aan dochter- onder- nemingen	Joint ventures	Deel- nemingen	Andere financiële activa
Stand per 1 januari 2006	25.631	8.510	16.252	137	472	260
Mutaties in de boekwaarde:						
Verworven kapitaalbelangen	73.018	73.018	-	-	-	-
Afgestoten kapitaalbelangen	-149	-	-	-	-	-149
Aandeel in het resultaat over 2006	20.780	20.732	-	48	-	-
Overige mutaties	477	477	-	-	-	-
	94.126	94.227	-	48	-	-149
Stand per 31 december 2006	119.757	102.737	16.252	185	472	111
Mutaties in de boekwaarde:						
In het kader van een juridische herstructurering binnen de Groep verworven kapitaalbelangen	1.185	1.185	-	-	-	-
Storting op aandelen bij oprichting dochteronderneming	18	18	-	-	-	-
In het kader van een juridische herstructurering binnen de Groep afgestoten kapitaalbelangen	-79.495	-79.495	-	-	-	-
Aandeel in het resultaat over 2007	30.117	30.092	-	25	-	-
Ontvangen dividenden	-206	-	-	-206	-	-
Overige mutaties	4	4	-	-	-	-
	-48.377	-48.196	-	-181	-	-
Stand per 31 december 2007	71.380	54.541	16.252	4	472	111

4. Vorderingen

<i>In duizenden euro's</i>		
	31 december 2007	31 december 2006
Dochterondernemingen	105.922	-
Overige vorderingen	1.642	1.420
	107.564	1.420

5. Eigen vermogen

Het mutatieoverzicht van het eigen vermogen is als volgt:

In duizenden euro's								
	Totaal	Geplaatst en volgestort kapitaal	Agioreserve	Wettelijke reserve	Reserve koersverschillen	Afdekkings-reserves	Overige reserves	Onverdeeld resultaat
Stand per 1 januari 2006	96.062	4.041	33.642	4.937	174	-	40.230	13.038
Winstbestemming 2005	-8.483	-	-	-	-	-	4.555	-13.038
Uitgifte van aandelen	28.100	400	27.700	-	-	-	-	-
Valuta-omrekeningsverschillen	477	-	-	-	477	-	-	-
Overige mutaties	-	-	-	3.647	-	-	3.647	-
Stand per 31 december 2006	138.102	4.441	61.342	8.584	651	0	41.138	21.946
Winstbestemming 2006	-13.323	-	-	-	-	-	8.623	-21.946
Resultaat 2007	32.688	-	-	-	-	-	-	32.688
Valuta-omrekeningsverschillen	-1.481	-	-	-	-1.481	-	-	-
Overige mutaties	649	-	-	-4.921	-	647	4.923	-
Stand per 31 december 2007	156.635	4.441	61.342	3.663	-830	647	54.684	32.688

Aandelenkapitaal

Op 10 mei 2007 is door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van Grontmij besloten om de aandelen te splitsen in de verhouding 1:4. De daartoe benodigde statutenwijziging heeft op 1 juni 2007 plaatsgevonden. Als gevolg van deze splitsing is ieder aandeel met een nominale waarde van € 1 gesplitst in vier aandelen met een nominale waarde van € 0,25 per aandeel.

Het maatschappelijk aandelenkapitaal van 60 miljoen aandelen is verdeeld in 30 miljoen gewone aandelen met een nominale waarde van € 0,25 en 30 miljoen preferente aandelen met een nominale waarde van € 0,25. Per 31 december 2007 zijn 17.764.920 gewone aandelen geplaatst en volgestort (2006: 4.441.230 gewone aandelen met een nominale waarde van € 1).

Grontmij heeft geen eigen aandelen ingekocht. Er zijn geen preferente aandelen uitgegeven. De Raad van Bestuur stelt voor over 2007 ten laste van het onverdeeld resultaat een dividend betaalbaar te stellen van € 1,10 (2006: herrekend € 0,75) per (certificaat van een) aandeel.

Agioreserve

De agioreserve is ontstaan bij kapitaalstortingen van aandeelhouders boven de nominale waarde en is te beschouwen als gestort kapitaal. De agioreserve is volledig belastingvrij uitkeerbaar.

Wettelijke reserve

De wettelijke reserve heeft betrekking op de ingehouden winsten van investeringen verwerkt volgens de 'equity'-methode voorzover de Groep de uitkering daarvan niet zelfstandig kan bewerkstellingen.

Reserve koersverschillen

Deze reserve heeft betrekking op valuta-omrekeningsverschillen terzake dochterondernemingen met een andere functionele valuta dan de euro. Deze reserve wordt onder Nederlands recht als wettelijke reserve aangemerkt.

Afdekkingsreserve

De afdekkingsreserve bestaat uit het effectieve deel van de cumulatieve nettomutatie in de reële waarde van kasstroomafdekkingsinstrumenten met betrekking tot afgedekte transacties die nog niet hebben plaatsgevonden.

Overige reserves

De reserves zijn gevormd uit door Grontmij ingehouden winsten van voorgaande jaren en omvatten tevens de mutaties in de wettelijke reserve terzake ingehouden winsten van investeringen verwerkt volgens de 'equity'-methode.

6. Leningen en overige financieringsverplichtingen

In 2000 is een lineair af te lossen achtergestelde lening opgenomen die per eind 2007 een openstaand saldo heeft van € 4.500.000 (2006: € 6.000.000) en een resterende looptijd heeft van twee jaar.

De rentevoet is gefixeerd op 7,875%. De aflossingsverplichting voor het komende jaar ad € 3.000.000 is opgenomen onder de kortlopende verplichtingen.

De achterstelling bestaat daaruit, dat de vorderingen tot terugbetaling van de hoofdsom zijn achtergesteld bij de vorderingen van alle andere bestaande en toekomstige crediteuren.

7. Verbonden partijen

Voor de toelichting op de verbonden partijen wordt verwezen naar punt 34 van de toelichting op de geconsolideerde jaarrekening.

8. Kortlopende verplichtingen

In duizenden euro's	31 december 2007	31 december 2006
Kredietinstellingen	3.000	26.500
Winstbelasting	-4.715	-3.320
Handelsschulden	1	21
Dochterondernemingen	20.844	52.825
Overige verplichtingen en overlopende passiva	1.679	1.550
	20.809	77.576

9. Bezoldiging van bestuurders en commissarissen

Voor de toelichting op de bezoldiging van bestuurders en commissarissen als bedoeld in artikel 2:383 lid 1 BW wordt verwezen naar punt 34 van de toelichting op de geconsolideerde jaarrekening.

10. Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Voorwaardelijke verplichtingen

Grontmij heeft eind 2007 voor € 521.000 aan garanties verstrekt (2006: € 5.398.000).

Grontmij heeft zich overeenkomstig het bepaalde in BW 2:403 aansprakelijk gesteld voor de uit rechtshandelingen voortvloeiende schulden van de volgende vennootschappen:

- Grontmij Nederland BV;
- Grontmij | Kats & Waalwijk Bouwadvies & Projectmanagement BV;
- Grontmij | Kats & Waalwijk Vastgoedmanagement BV;
- Grontmij Business Services BV.

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Grontmij staat aan het hoofd van een fiscale eenheid met nagenoeg alle Nederlandse 100%-dochterondernemingen. Op grond daarvan is Grontmij aansprakelijk voor de belastingschulden van de fiscale eenheid als geheel.

De Bilt, 12 maart 2008

Raad van Bestuur

S. Thijsen
D.G.H. van der Werf
Mw. B.W. Nørgaard
G.P. Dral

Raad van Commissarissen

F.L.V. Meysman
S.E. Eisma
P.E. Lindquist
J.H.J. Zegering Hadders

Statutaire bepalingen inzake de winstbestemming

De statutaire regeling over de winstbestemming kan als volgt worden samengevat.

- Jaarlijks wordt door de Raad van Bestuur, met goedkeuring van de Raad van Commissarissen, vastgesteld welk deel van de winst aan de reserves wordt toegevoegd.
- Winstuitkeringen kunnen slechts plaatshebben tot ten hoogste het bedrag van het uitkeerbaar deel van het eigen vermogen.
- Indien in enig jaar verlies is geleden, wordt over dat jaar geen dividend uitgekeerd. Ook in volgende jaren kan pas uitkering van dividend plaatsvinden, nadat het eerder geleden verlies door winst is goedge maakt.
- De Algemene Vergadering van Aandeelhouders kan echter op een voorstel van de Raad van Bestuur, dat is goedgekeurd door de Raad van Commissarissen, besluiten een dergelijk verlies te delgen ten laste van het uitkeerbaar deel van het eigen vermogen of ook dividend uit te keren ten laste van het uitkeerbaar deel van het eigen vermogen.
- Uitkering van winst geschiedt na de vaststelling van de jaarrekening waaruit blijkt dat zij geoorloofd is.

Voorstel winstbestemming 2007

De Raad van Bestuur stelt voor uit de nettowinst over 2007 een bedrag van € 13.147.000 toe te voegen aan de overige reserves en een dividend betaalbaar te stellen van € 1,10 (2006, herrekend: € 0,75) per (certificaat van een) aandeel.

Conform het gestelde in het bericht van de Raad van Commissarissen is de voorgestelde winstbestemming dan als volgt :

<i>In duizenden euro's</i>		
	2007	2006
Nettoresultaat boekjaar	32.688	21.946
Toevoeging aan de overige reserves	-13.147	-8.622
Dividend	19.541	13.324

Aan: De Algemene Vergadering van Aandeelhouders van Grontmij NV

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in dit verslag op pagina 69 tot en met pagina 126 opgenomen jaarrekening 2007 van Grontmij NV te De Bilt gecontroleerd. De jaarrekening omvat de geconsolideerde en de enkelvoudige jaarrekening. De geconsolideerde jaarrekening bestaat uit de geconsolideerde balans per 31 december 2007, winst- en verliesrekening, overzicht van het totaalresultaat en kasstroomoverzicht over 2007 alsmede uit een overzicht van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen. De enkelvoudige jaarrekening bestaat uit de enkelvoudige balans per 31 december 2007 en de enkelvoudige winst- en verliesrekening over 2007 met de toelichting.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van de vennootschap is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven in overeenstemming met International Financial Reporting Standards zoals aanvaard binnen de Europese Unie en met Titel 9 Boek 2 BW, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. Deze verantwoordelijkheid omvat onder meer: het ontwerpen, invoeren en in stand houden van een intern beheersingssysteem relevant voor het opmaken van en getrouw weergeven in de jaarrekening van vermogen en resultaat, zodanig dat deze geen afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten bevat, het kiezen en toepassen van aanvaardbare grondslagen voor financiële verslaggeving en het maken van schattingen die onder de gegeven omstandigheden redelijk zijn.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle.

Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht. Dienovereenkomstig zijn wij verplicht te voldoen aan de voor ons geldende gedragsnormen en zijn wij gehouden onze controle zodanig te plannen en uit te voeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De keuze van de uit te voeren werkzaamheden is afhankelijk van de professionele oordeelsvorming van de accountant, waaronder begrepen zijn beoordeling van de risico's van afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten. In die beoordeling neemt de accountant in aanmerking het voor het opmaken van en getrouw weergeven in de jaarrekening van vermogen en resultaat relevante interne beheersingssysteem, teneinde een verantwoorde keuze te kunnen maken van de controle-werkzaamheden die onder de gegeven omstandigheden adequaat zijn maar die niet tot doel hebben een oordeel te geven over de effectiviteit van het interne beheersingssysteem van de vennootschap. Tevens omvat een controle onder meer een evaluatie van de aanvaardbaarheid van de toegepaste grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van schattingen die het bestuur van de vennootschap heeft gemaakt, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening. Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Oordeel betreffende de geconsolideerde jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de geconsolideerde jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Grontmij NV per 31 december 2007 en van het resultaat, overzicht van het totaalresultaat en de kasstromen over 2007 in overeenstemming met International Financial Reporting Standards zoals aanvaard binnen de Europese Unie en met Titel 9 Boek 2 BW.

Oordeel betreffende de enkelvoudige jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de enkelvoudige jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Grontmij NV per 31 december 2007 en van het resultaat over 2007 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Verklaring betreffende andere wettelijke voorschriften en/of voorschriften van regelgevende instanties

Op grond van de wettelijke verplichting ingevolge artikel 2:393 lid 5 onder e BW melden wij dat het jaarverslag voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist in artikel 2:391 lid 4 BW.

Rotterdam, 12 maart 2008

KPMG Accountants N.V.

W.L. van de Vrie RA

De doelstelling van Stichting Preferente Aandelen Grontmij is het behartigen van de belangen van Grontmij NV, de met haar verbonden onderneming en alle daarbij betrokken partijen. Deze belangenbehartiging kan worden geëffectueerd door het verkrijgen van preferente aandelen en het uitoefenen van de rechten die aan deze aandelen zijn verbonden. De mogelijkheid tot uitgifte van preferente aandelen is een beschermingsmaatregel. Als deze beschermingsmaatregel wordt genomen, is het een tijdelijke maatregel die Grontmij NV in staat zal stellen een mogelijk ongewenste vijandige overname of een ongewenste concentratie van zeggenschap op haar merites te kunnen beoordelen. De statuten van Grontmij NV voorzien in de mogelijkheid tot uitgifte van preferente aandelen. Plaatsing van deze aandelen is conform een gesloten overeenkomst mogelijk bij de daartoe opgerichte Stichting Preferente Aandelen Grontmij. Per 31 december 2007 waren geen preferente aandelen uitgegeven.

Werkzaamheden

Gedurende het verslagjaar werden twee bestuursvergaderingen gehouden.

Tijdens deze bestuursvergaderingen zijn de volgende onderwerpen aan de orde geweest:

- de jaarcijfers 2006 en halfjaarcijfers 2007;
- de wijziging van het draaiboek inzake uitgifte preferente aandelen;
- de samenstelling van het bestuur van de stichting en haar rooster van aftreden.

Samenstelling

Op 31 december 2007 bestond het bestuur uit:

Jhr. R.J.M. de Beaufort (voorzitter)

Geboortejaar 1947 **Nationaliteit** Nederlandse **Aftredend en herbenoembaar** 2010

Huidige functie directeur Bank Insinger De Beaufort N.V.

S.C. Peij

Geboortejaar 1970 **Nationaliteit** Nederlandse **Aftredend en herbenoembaar** 2009

Huidige functie directeur Governance University (Netherlands) BV.

A.J. ten Cate

Geboortejaar 1953 **Nationaliteit** Nederlandse **Aftredend en herbenoembaar** 2008

Huidige functie directeur/eigenaar Enatco BV, adviesbureau voor de farmaceutische industrie.

De heer De Beaufort had op 31 december 2007 4.316 (certificaten van) aandelen Grontmij in bezit.

De heren Peij en Ten Cate hadden op 31 december 2007 geen (certificaten van) aandelen Grontmij in bezit.

De bezoldiging van de voorzitter en de andere bestuursleden bedroeg € 4.538 (2006: € 4.538).

In 2007 is de heer A.J. ten Cate geïnstalleerd als bestuurslid van de Stichting.

Het bestuur heeft de heer De Beaufort in 2007 herbenoemd voor een periode van drie jaar.

Overig

De kosten van de activiteiten van de Stichting bedroegen € 16.472 (2006: € 11.934) en komen conform afspraak

ten laste van de Grontmij NV. De Stichting is een onafhankelijke rechtspersoon zoals bedoeld in artikel 5 : 71

lid 1 sub c van de Wet op het financieel toezicht.

Contactgegevens

Stichting Preferente Aandelen Grontmij

Postbus 203

3730 AE De Bilt

Telefonisch is de Stichting te bereiken via de secretaris van Grontmij NV,

de heer N.B.E. van der Schuit +31 30 220 79 11, email: nico.vanderschuit@grontmij.nl.

De Bilt, 19 maart 2008

R.J.M. de Beaufort

S.C. Peij

A.J. ten Cate

Verslag van Stichting Administratiekantoor van Aandelen Grontmij NV

Met ingang van 29 mei 2006 is certificering niet langer een beschermingsmaatregel. In overeenstemming met de Code zal Stichting Administratiekantoor van Aandelen Grontmij NV onder alle omstandigheden aan certificaathouders een stemvolmacht geven. Bij de uitoefening van haar stemrecht zal Stichting Administratiekantoor van Aandelen Grontmij NV zich primair richten naar de belangen van certificaathouders, rekening houdend met de belangen van de vennootschap, de met haar verbonden onderneming en alle andere betrokken partijen.

Werkzaamheden

Gedurende het verslagjaar werd tweemaal een bestuursvergadering gehouden. Daarnaast is ook informeel overleg gevoerd met de Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen van Grontmij NV. Tijdens de bestuursvergaderingen zijn de volgende onderwerpen aan de orde geweest:

- de jaarcijfers 2006 en de halfjaarcijfers 2007;
- de voorbereidingen voor de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van Grontmij NV;
- de samenstelling van het bestuur van de Stichting en het rooster van aftreden.

Gedurende het verslagjaar heeft het bestuur van de Stichting de gebruikelijke werkzaamheden verricht zoals het in administratie nemen van gewone aandelen op naam, het van deze gewone aandelen uitgeven van certificaten en de uitoefening van het aan de aandelen verbonden stemrecht. Stemvolmachten zijn verleend aan certificaathouders om het voor hen mogelijk te maken te stemmen op de met hun certificaten corresponderende aandelen.

Nominale waarde van de in administratie genomen aandelen 31 december 2006	€	4.367.713
Toename in 2007	€	3.717
Nominale waarde van de in administratie genomen aandelen 31 december 2007	€	4.371.430

Het bestuur was aanwezig bij de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van Grontmij NV op 10 mei 2007. Tijdens deze vergadering heeft het bestuur stemrecht uitgeoefend op circa 69% van het totaal aantal stemmen. Na het horen van de toelichtingen van de Raad van Commissarissen en de commentaren van de aanwezige aandeelhouders, legde het bestuur het voorgenomen stemgedrag uit aan de aanwezigen van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. Het bestuur heeft op alle resoluties gestemd volgens de aanbevelingen van de Raad van Commissarissen van Grontmij NV aan zijn aandeelhouders.

Samenstelling

Op 31 december 2007 bestond het bestuur uit:

B. van Nederveen (voorzitter)

Geboortejaar 1935 **Nationaliteit** Nederlandse **Aftredend en herbenoembaar** 2009 **Belangrijkste eerdere functies** bestuursvoorzitter Hoechst Holland NV, president Koninklijk Instituut van Ingenieurs.

G.J.M. Braks

Geboortejaar 1933 **Nationaliteit** Nederlandse **Aftredend en herbenoembaar** 2010 **Belangrijkste eerdere functies** voorzitter Eerste Kamer der Staten-Generaal, minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij.

E.P. Heiden

Geboortejaar 1939 **Nationaliteit** Nederlandse **Aftredend en niet herbenoembaar** 2008 **Belangrijkste eerdere functie** concerndirecteur Juridische zaken Koninklijke DSM NV.

De heren Van Nederveen, Braks en Heiden hadden op 31 december 2007 geen (certificaten van) aandelen Grontmij in bezit. De bezoldiging van de voorzitter bedroeg € 6.807 (2006: € 6.807) en van elk van de leden € 4.538 (2006: € 4.538). Het bestuur heeft de heer Braks in 2007 herbenoemd voor een periode van drie jaar.

Overig

De kosten van de activiteiten van Stichting Administratiekantoor van Aandelen Grontmij NV bedroegen € 22.859 (2006: € 22.824) en komen conform de afspraken ten laste van Grontmij NV. De Stichting is een onafhankelijke rechtspersoon zoals bedoeld in artikel 5 : 71 lid 1 sub d van de Wet op het financieel toezicht.

Contactgegevens

Stichting Administratiekantoor van Aandelen Grontmij NV
Postbus 203
3730 AE De Bilt

Telefonisch is de Stichting te bereiken via de secretaris van Grontmij NV,
de heer N.B.E. van der Schuit +31 30 220 79 11, email: nico.vanderschuit@grontmij.nl.

De Bilt, 19 maart 2008

B. van Nederveen
G.J.M. Braks
E.P. Heiden

BELGIË

J. Bosschem,
directeur

R.J. Boer,
controller (per 1 maart 2008)

DENEMARKEN

mw. B.W. Nørgaard,
directeur

J.C. Wrang,
financieel directeur

DUITSLAND EN POLEN

B. Schierenbeck,
directeur

A. Lühr,
controller

G.P. Dral,
directeur

E.J.F. Bos,
financieel directeur

NEDERLAND

VERENIGD KONINKRIJK EN IERLAND

L. Hughes,
directeur

D. Sadler,
financieel directeur

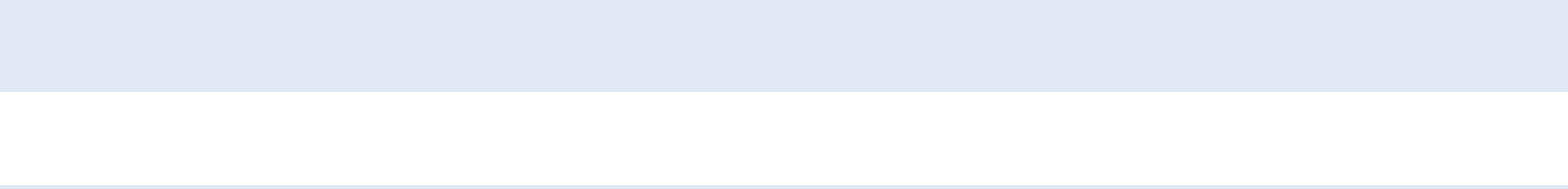
ZWEDEN

U. Palmblad,
directeur

D. Källsäter,
financieel directeur

Ons werk

MILIEU

REGIONALE & LANDELIJKE ONTWIKKELING
MILIEUMANAGEMENT
BODEM
AFVAL
NATUUR & ECOLOGIE
BUITENSPORT & RECREATIE

WATER

EUROPESE KADERRICHTLIJN WATER
INTEGRAAL WATERBEHEER
WATERZUIVERING & DISTRIBUTIE
AFVALWATERBEHANDELING
RIOLERING
HOOGWATERBESCHERMING

ENERGIE

ENERGIEMANAGEMENT
CONVENTIONELE ENERGIECENTRALES (FOSSIEL)
ENERGIE-OPSLAG
DUURZAME ENERGIE
ENERGIETRANSMISSIE & -DISTRIBUTIE
NUCLEAIRE ENERGIECENTRALES
ENERGIEVERBRUIK

CONSULTANCY & DESIGN

- Project definitie
- Conceptontwikkeling
- Functionele eisen
- Haalbaarheid
- Investeringsplan

PROJECT MANAGEMENT

- Programma management
- Ontwerp management
- Project management
- Financiële, organisatorische en juridische management support

ENGINEERING

- Technische specificaties
- Engineering
- Detail engineering

STEDELIJKE ONTWIKKELING
 WONINGBOUW
 WINKELS & WINKELCENTRA
 LOGISTIEK & DISTRIBUTIE
 KANTOREN
 ONDERWIJS, GEZONDHEIDSZORG & CULTUUR
 BINNENSPORT & RECREATIE
 PARKEREN
 VASTGOEDMANAGEMENT

BOUW

ONTWIKKELING INDUSTRIETERREINEN
 CHEMIE
 VOEDING & FARMACIE
 OLIE & GAS
 MIJNBOUW, STAAL & METAAL
 BIOCHEMIE

INDUSTRIE

PLANVORMING & LOGISTIEK
 SNELWEGEN & WEGEN
 GIS & ICT
 RAIL & STATIONS
 WATERWEGEN & HAVENS
 GEODATA

INFRASTRUCTUUR

CONTRACTING

ASSET MANAGEMENT

- Werktekeningen
- Berekeningen
- Proeven, onderzoek
- Data

- Toezicht houden
- Directievoering
- Bouw toezicht
- (Turn-key) contract management

- Onderhoudsschema
- Monitoren & beheersing
- Facilitair management

Uitgave Grontmij N.V., april 2008 **Vormgeving, prepress en lithografie** De VormCompagnie, Houten **Fotografie** Grontmij Image Database, Hadewych Veys, ENECO, 3XN UNStudio en Gehl Architects, ESPON **Drukwerk** Drukkerij De Raat & De Vries (Thieme GrafiMedia, Amsterdam)
Papier Fastprint Gold; Fastprint Gold is duurzaam geproduceerd, ISO- en FSC-gecertificeerd.

Grontmij N.V.

De Holle Bilt 22

Postbus 203

3730 AE De Bilt

T +31 30 220 79 11

F +31 30 220 34 67

corporate.communication@grontmij.com

www.grontmij.com

